

STRATEGIE ROZVOJE MĚSTA NYMBURK NA LÉTA 2011 - 2020

Autorský tým

- PhDr. Mgr. Ivo Říha (Nexia AP)
- Mgr. Miroslav Špaňhel (Nexia AP)
- Mgr. Vladimír Vojtěch (Nexia AP)
- PhDr. Martin Dohnal, PhD. (DHV CR)
- Bc. Petra Chvatíková (DHV CR)
- Ing. Jiří Vavřínek (DHV CR)

Kontakt na zpracovatele:

Nexia AP a.s.

Žerotínova 1124/35, 130 00 Praha 3

telefon: +420 221 584 301

telefon: +420 221 584 302

fax: +420 221 584 319

e-mail: nexiaprague@nexiaprague.cz

A. ANALYTICKÁ ČÁST

OBSAH

1 Úvod a metodika zpracování Strategie	7
2 Obecná charakteristika území města, demografie a vývoj	12
2.1 Obecná charakteristika území města	12
2.2 Historie	13
2.3 Demografický vývoj	14
2.3.1 Přirozená měna a migrační vývoj	15
2.3.2 Věkové složení obyvatelstva.....	17
2.3.3 Populační prognóza	19
2.3.4 Etnické složení obyvatelstva.....	20
2.4 Analýza SWOT demografického vývoje města Nymburka	21
3 Hospodářský rozvoj	22
3.1 Postavení města Nymburka v regionálních vztazích	22
3.2 Trh práce.....	26
3.2.1 Nezaměstnanost.....	26
3.2.2 Struktura nezaměstnanosti	28
3.3 Hospodářská základna města Nymburka	31
3.3.1 Hlavní zaměstnavatelé	31
3.4 Investiční příležitosti ve městě Nymburce	34
3.5 Struktura ekonomiky města	35
4 Infrastruktura, doprava, bydlení.....	39
4.1 Infrastruktura	39
4.1.1 Vodovodní síť.....	39
4.1.2 Kanalizační síť a čištění odpadních vod	40
4.1.3 Energetické sítě	41
4.1.4 Zásobování teplem	42
4.1.5 Telekomunikační síť.....	43
4.2 Doprava	44
4.2.1 Širší dopravní vztahy.....	44
4.2.2 Silniční síť.....	45
4.2.3 Železniční doprava.....	53
4.2.4 Letecká doprava	56
4.2.5 Městská hromadná doprava	56
4.2.6 Veřejná autobusová doprava	57

4.2.7 Vodní doprava	58
4.2.8 Doprava v klidu	58
4.2.9 Cyklistická doprava a cykloturistika	60
4.3 Bydlení	62
4.3.1 Základní charakteristiky	62
4.4 Analýza SWOT infrastruktury, dopravy a bydlení	65
5 Cestovní ruch, kultura, památky	67
5.1 Památky	67
5.2 Cyklotrasy a sportovní rekreace	68
5.3 Infrastruktura cestovního ruchu	69
5.4 Kulturní život	72
5.5 Podpora rozvoje cestovního ruchu	72
5.6 Analýza SWOT cestovního ruchu, kultury a památek města Nymburce	75
6 Životní prostředí	77
6.1 Přírodní a klimatické podmínky	78
6.2 Ovzduší	80
6.3 Voda	84
6.4 Odpady	85
6.4.1 Staré zátěže	88
6.5 Půdy	89
6.6 Příroda	89
6.6.1 Územní systémy ekologické stability (ÚSES)	90
6.6.2 Lesy a krajinná zeleň	90
6.6.3 Veřejná zeleň	91
6.7 Těžba nerostných surovin	93
6.8 Hluk	93
6.9 Analýza SWOT životního prostředí	94
7 Vzdělání, sport, volnočasové aktivity	95
7.1 Školská soustava města	95
7.2 Kultura a volnočasové zájmové aktivity	101
7.3 Zařízení pro sportovní aktivity	104
7.4 Sportovní kluby	105
7.5 Cyklistická doprava	105
7.6 Analýza SWOT školského, volnočasového a sportovního potenciálu města	107
8 Sociální služby, zdravotnictví	108
8.1 Sociální služby	109

8.1.1 Sociální a návazné služby pro rodiny s dětmi	115
8.1.2 Sociální a návazné služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	117
8.1.3 Sociální a návazné služby pro osoby v krizi ohrožené sociálním vyloučením	120
8.2 Zdravotnictví.....	121
8.3 Analýza SWOT sociálních služeb a zdravotnictví	127
9 Veřejná správa	128
9.1 Rozpočet města	128
9.1.1 Rok 2009 – příjmy.....	128
9.1.2 Rok 2009 – výdaje.....	133
9.2 Lidské zdroje a jejich rozvoj.....	134
9.2.1 Komparace na úrovni Středočeského kraje.....	135
9.2.2. Komparace dle velikosti správního obvodu	135
9.3 Analýza SWOT veřejná správa	136
Seznam použitých zdrojů.....	137

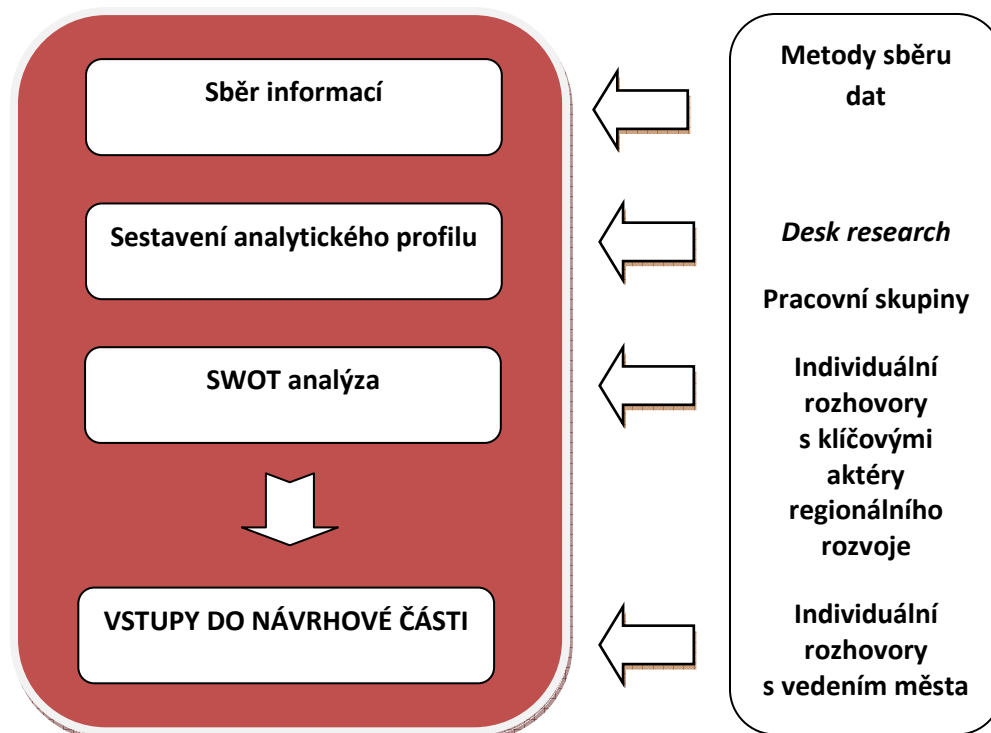
1 ÚVOD A METODIKA ZPRACOVÁNÍ STRATEGIE

Strategie rozvoje města Nymburk (dále také jen „Strategie“) se skládá z třech částí, a to částí analytické a návrhové a Akčního plánu se Zásobníkem projektů na roky 2011–2013.

Analytická část, první část Strategie, je přehlednou studií, výstižně charakterizující složky života ve městě, které byly vymezeny zadavatelem a které mohou být pro jeho další rozvoj významné. Cílem analýzy je tedy zpracování přehledu široké řady aspektů života ve městě, a následně selekce, provázání a generalizace těch nejdůležitějších. Výběr byl proveden prostřednictvím partnerské spolupráce a procesu diskusí zpracovatele s klíčovými subjekty a aktéry rozvoje města (viz dále). Dalším kritériem pro výběr informací o městě je jejich využitelnost v navazující návrhové části strategického plánu.

Zpracování analytické části strategického dokumentu představuje skupinu několika vzájemně provázaných dílčích procesů, které uvádí následující schéma. Výstupem analytické části jsou definované klíčové závěry, které představují klíčový vstup do Návrhové části Strategie.

Schéma postupu činností při zpracování Strategie rozvoje města Nymburk

Sběr informací o městě představuje v podstatě nultou fází zpracování Strategie, respektive jeho analytické části. K jejímu zpracování jsou použity zejména tyto údaje:

- sekundární a primární data z veřejně dostupných zdrojů,
- sekundární a primární data shromážděná městem, respektive jeho odbory,
- primární data shromážděná terénním šetřením,
- ostatní data a informace (analýzy komunitního plánování, informační dokumenty o průmyslových zónách, územní plán atd.).

Použité zdroje jsou uvedeny přímo v textu a samostatně též v závěrečné kapitole analytické části Strategie.

Analytická část, respektive analytický profil města je dle zadání rozdělen do kapitol s následujícím tematickým zaměřením:

1. Obecná charakteristika území města, demografie a vývoj
2. Hospodářský rozvoj
3. Infrastruktura, doprava, bydlení
4. Cestovní ruch, kultura, památky
5. Životní prostředí
6. Vzdělání, sport, volnočasové aktivity
7. Sociální služby, zdravotnictví
8. Veřejná správa

V závěru každé tematické kapitoly jsou získané údaje uvedené v analytickém profilu shrnuty formou analýzy SWOT. Analýza SWOT přehledným způsobem uvádí silné a slabé stránky města (tj. skutečnosti pocházející z vnitřního prostředí, které město může svým působením ovlivnit) a příležitosti a hrozby (tj. skutečnosti externího prostředí, na které má město zcela nepřímý nebo žádný vliv).

Závěrečná kapitola analýzy uvádí souhrnnou tabulku klíčových oblastí řešení průřezově za všechny zkoumané oblasti života v Nymburce. Tento souhrn identifikuje hlavní rozvojové problémy a slouží jako vstup pro zpracování návrhové části. Tato tabulka byla předložena zastupitelům a členům pracovních skupin k hodnocení stupně závažnosti daných problémů a nutnosti jejich řešení a je přiložena v příloze viz Kategorizace cílů.

Analýza nahlíží na město pomocí kvantitativního a kvalitativního posouzení. Mezi kvantifikované údaje uvedené v analytickém profilu patří například tyto:

- věková struktura obyvatelstva,
- dojíždka za zaměstnáním,
- přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů,
- komparace míry nezaměstnanosti s vyššími měřítkovými úrovněmi,
- struktura volných pracovních míst,
- počet využitých lůžek,
- počet návštěvníků,
- větrné poměry,
- emise znečišťujících látek aj.

Tam, kde je to možné, jsou získaná data uváděna a srovnávána v čase.

Součástí analytické části bylo též dotazníkové šetření. Detaily šetření, včetně jeho vyhodnocení a dotazníku jsou přílohou Analytické části Strategie rozvoje města Nymburka.

Pracovní skupiny

V souladu s členěním dokumentace vycházejícím ze zadání byly ustaveny celkem tři pracovní skupiny.

Tyto souhrnně pokrývaly oblasti řešení následovně:

- pracovní skupina č. 1:
 - území města, demografie
 - vzdělávání, sport, volnočasové aktivity,
 - sociální služby, zdravotnictví,
 - veřejná správa, školství;
- pracovní skupina č. 2:
 - hospodářský rozvoj,
 - cestovní ruch, kultura, památky;
- pracovní skupina č. 3:
 - infrastruktura, doprava a bydlení,
 - životní prostředí.

Účelem pracovních setkání skupin a zpracovatele bylo v analytické fázi zejména získání dat a informací, identifikace slabých a silných stránek, rozvojových možností a následně ověření jejich relevance v rámci sumarizace získaných údajů a vymezení strategického zaměření budoucího rozvoje města. Členové pracovních skupin se též podíleli na zpracování Akčního plánu.

Pracovní skupiny se v závěru zpracování též podílely na „prioritizaci“ vybraných problémových oblastí a cílů, respektive opatření (viz dále).

Na základě analýzy byla pro zpracování Návrhové části zvolena strategie WO, tj. strategie odstranění slabých stránek využitím zejména silných stránek města.

Návrhová část

Následná návrhová část byla opět založena na úzké spolupráci zadavatele, zpracovatele a *stakeholderů* rozvoje města, tj.:

- zástupců vedení města,
- vedoucích pracovníků městského úřadu,
- představitelů příspěvkových organizací města,
- představitelů významných podnikatelských subjektů.

Pracovní setkání probíhala zejména formou setkání pracovních skupin a individuálních osobních rozhovorů. Ty byly doplněny e-mailovou a telefonickou výměnou informací.

Kategorizace cílů

Jelikož zadání města zahrnovalo celou řadu aspektů života ve městě Nymburce, byl výstupem analytických a návrhových činností relativně široký profil města. Aby bylo možné vymezit ty okruhy, které jsou pro město v nejbližších letech ty nejvíce zásadní, byla provedena kategorizace, jejímž výsledkem jsou 3 skupiny cílů města Nymburka:

1. cíle s nejvyšší důležitostí,
2. cíle se střední důležitější,
3. cíle s nižší důležitostí.

Na vymezení těchto priorit se podíleli členové pracovních skupin a zastupitelé města. Smyslem kategorizace bylo nalezení konsenzu nejdůležitějších oblastí k řešení. Zapojeným osobám byl předložen seznam klíčových problémů a navazujících cílů, ke kterým se aktéři vyjadřovali formou hodnocení na škále +, 0, -, kde:

- + souhlasím,
- 0 nemohu posoudit,
- - nesouhlasím.

K projednáváním bodům proběhla diskuse s cílem vyjasnit případné nejasnosti a umožnit aktérům vyjádřit své postoje k danému problému, respektive cíli. Pomocí konsenzu pak byly jednotlivé cíle zařazeny do výše uvedených kategorií „prioritizace“. Tato kategorizace by měla být jedním z aspektů při rozhodování o konkrétních aktivitách města, které by měly do této Strategie zapadat.

Výsledky hodnocení jsou uvedeny v závěru Analytické části Strategie rozvoje města Nymburka. Kategorizace cíle je též uvedena v textu Návrhové části přímo u stanovených cílů a klíčových problémů.

Výsledná struktura dokumentu

Výsledná struktura dokumentu odpovídá zadání projektu a potřebám města. Návrhová část je tedy strukturována takto:

Vize → Pilíře → Hlavní společenské priority → Cíle → Opatření a aktivity → Projekty uvedené v Akčním plánu

2 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ MĚSTA, DEMOGRAFIE A VÝVOJ

2.1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ MĚSTA

Město Nymburk se nachází ve východní části Středočeského kraje na středním toku řeky Labe. Na území města se do Labe zprava vlevá řeka Mrlina. Říčka Výrovka tvoří část jihozápadní hranice města, do Labe se však vlevá až pod Nymburkem. Povrch města je nížinný; průměrná nadmořská výška města činí 193 m. Od východního okraje Prahy je Nymburk vzdálen zhruba 35 km. K 1. lednu 2010 v Nymburce žilo 14 568 obyvatel. Město má celkovou výměru 2 054 ha a dělí se na dvě části – Nymburk a Drahelice viz tabulka č. 1.

Tabulka č. 1: Obec Nymburk a její části

Část obce	Rozloha (ha)	Počet obyvatel				
		1961	1970	1980	1991	2001
Nymburk	1 736,09	12 000	12 709	13 552	14 707	13 965
Drahelice	317,50	585	554	481	435	442
Obec Nymburk	2 053,59	12 585	13 263	14 033	15 142	14 407

Zdroj: ČSÚ, Územně identifikační registr ČR

Obrázek č. 1: Řešené území města Nymburka

Zdroj: CRR ČR

Středočeský kraj, v němž se město Nymburk nachází, je současně regionem NUTS II Střední Čechy pro čerpání prostředků z Evropské unie. Středočeský kraj je největším krajem Česka, zabírá přibližně 14 % jeho území a žije v něm 12 % obyvatel ČR. Podle současného administrativního členění je na území kraje celkem 1 145 obcí, z toho 26 obcí má postavení obce s rozšířenou působností (neboli obce III. stupně). Obcí s rozšířenou působností (ORP) je i město Nymburk. V jeho správním obvodu se nachází 39 obcí, v nichž k 1. lednu 2010 souhrnně žilo cca 38 tisíc obyvatel. Správní obvod ORP Nymburk na severovýchodě sousedí se správním obvodem ORP Jičín, na jihovýchodě s ORP Poděbrady, na jihu s ORP Kolín, na jihozápadě s ORP Český Brod, na západě s ORP Lysá nad Labem a na severozápadě s ORP Mladá Boleslav.

Nymburk je členem dobrovolného sdružení obcí Mikroregion Nymbursko. Toto sdružení bylo založeno 1. ledna 2005 a předmětem jeho činnosti je spolupráce při zpracování místních programů rozvoje a jejich realizaci, společné řešení dopravní a technické infrastruktury, společná péče o životní prostředí a památky, podpora cestovního ruchu, agroturistiky, kultury a sportu, budování informačních center, realizace projektů regionálního významu, propagace svazku a jeho zájmového území a metodická pomoc při zajišťování finančních podpor pro členy svazku.

2.2 HISTORIE

Zdroj: ČCCR

Město Nymburk bylo založeno ve druhé polovině 13. století králem Přemyslem II. Otakarem a poté budováno Václavem II. na brodu přes řeku Labe. Díky své strategické poloze však byl prostor města osídlen již dávno předtím. Prakticky ihned po svém založení se Nymburk stal oporou královské moci sloužící k ochraně Prahy. Jako královské město měl Nymburk povinnost poskytovat králi vojenskou pomoc v případě ohrožení. Za vlády

Lucemburků město získalo celou řadu privilegií a bylo povýšeno na správní středisko kraje Boleslavského. Husitské války se života města prakticky nedotkly, město se tudíž rozvíjelo po celé období gotiky a renesance, o čemž svědčí řada význačných staveb. Jediným větším zlomem bylo potrestání královských měst po stavovském povstání proti Ferdinandu I. Habsburskému v roce 1547,

kdy město ztratilo četné majetky. Výrazně bylo město zasaženo až třicetiletou válkou (1618–1648), kdy byl Nymburk několikrát obléhán, vydrancován a vypálen, zničena místní pevnost a pobořeny hradby. Od té doby rozvoj města stagnoval, poválečná rekonstrukce probíhala velice pomalu. Za válek o dědictví rakouské (polovina 18. století) byl několikrát obsazen pruskými vojsky. Nový impuls v rozvoji města znamenal až průmyslový věk. Roku 1870 byla k městu přivedena železnice a to se začalo rozrůstat. Vznikly celé nové čtvrti, Labe bylo zregulováno včetně zřízení plavební komory a hydroelektrárny a byl postaven nový most. Mimo jiné vznikla řada nových veřejných budov potřebných pro fungování rozvíjejícího se města. Původní historický půdorys včetně vodních příkopů napájených říční vodou však zůstal zachován. Od té doby je novodobá historie Nymburka spojena s opravou a následně i výrobou železničních strojů a zařízení. Vedle železničních dílen ve městě vyrostly i pivovar, cukrovar, mlékárna a likérka. Za první republiky vznikly další veřejné budovy potřebné pro fungování politického a kulturního života města. Období po roce 1989 je spojeno s nutnou restrukturalizací železničních oprav a také s příchodem nových průmyslových podniků vyrábějících elektrická a komunikační zařízení, chladicí zařízení či výrobky z umělých hmot.

Tabulka č. 2: Komparace města Nymburka s řádovostně vyššími jednotkami k 1. 1. 2010

Území	Počet obyvatel	Podíl města v %	Průměrný věk
Česko	10 506 813	0,1	40,6
Středočeský kraj	1 247 533	1,2	40,0
Okres Nymburk	91 307	16,0	40,1
SO ORP Nymburk	37 963	38,4	40,9
Město Nymburk	14 568	100,0	40,8

Zdroj: ČSÚ

2.3 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

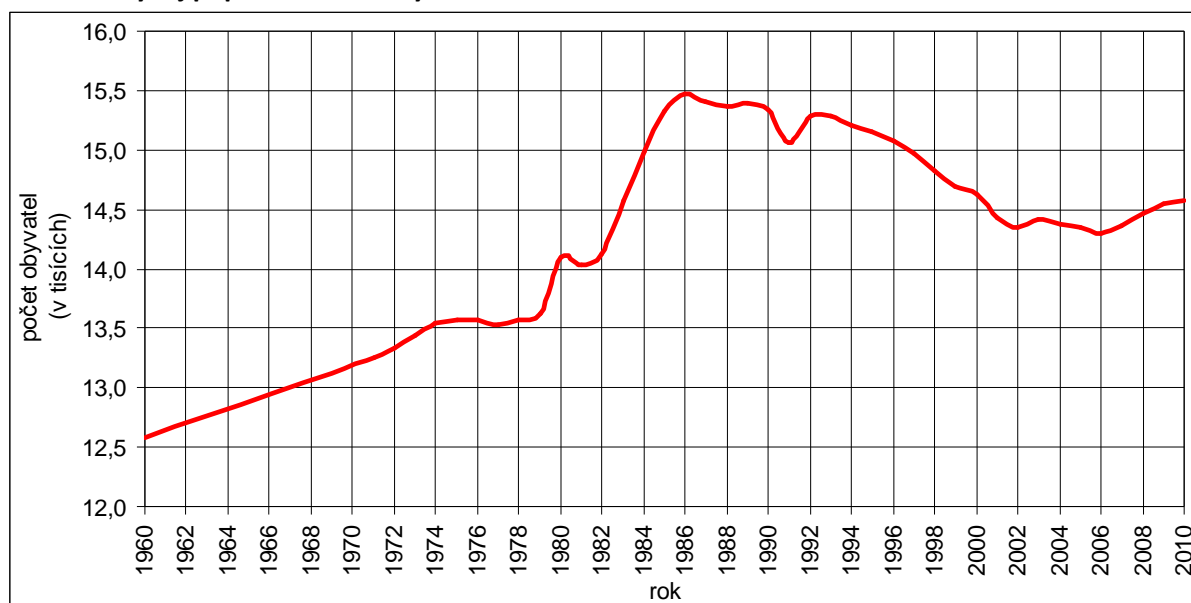
Město Nymburk patří se svými 14,6 tisíci obyvateli k menším regionálním střediskům viz tabulka č. 2. Nymburk je tak 14. největším městem Středočeského kraje. To při rozloze 20,54 km² znamená hustotu zalidnění 708 obyvatelů na 1 km². Regionotvorná funkce města nespočívá toliko ve výrazné koncentraci obyvatelstva, nýbrž v koncentraci pracovních příležitostí a vzdělávacích institucí. To dokládá mj. skutečnost, že ač je Nymburk okresním městem, předčí jej z hlediska populace i řada měst neokresních (ve Středočeském kraji konkrétně Kralupy nad Vltavou, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Neratovice a Slaný). V rámci Česka i Středočeského kraje město Nymburk nejeví diferenci z hlediska průměrného věku, jehož hodnota 40,8 let je blízká hodnotě za úroveň ČR, resp. kraj. Na

základě ukazatele průměrného věku tak lze usuzovat relativní stabilitu obyvatelstva ve městě a jeho regionu.

2.3.1 PŘIROZENÁ MĚNA A MIGRAČNÍ VÝVOJ

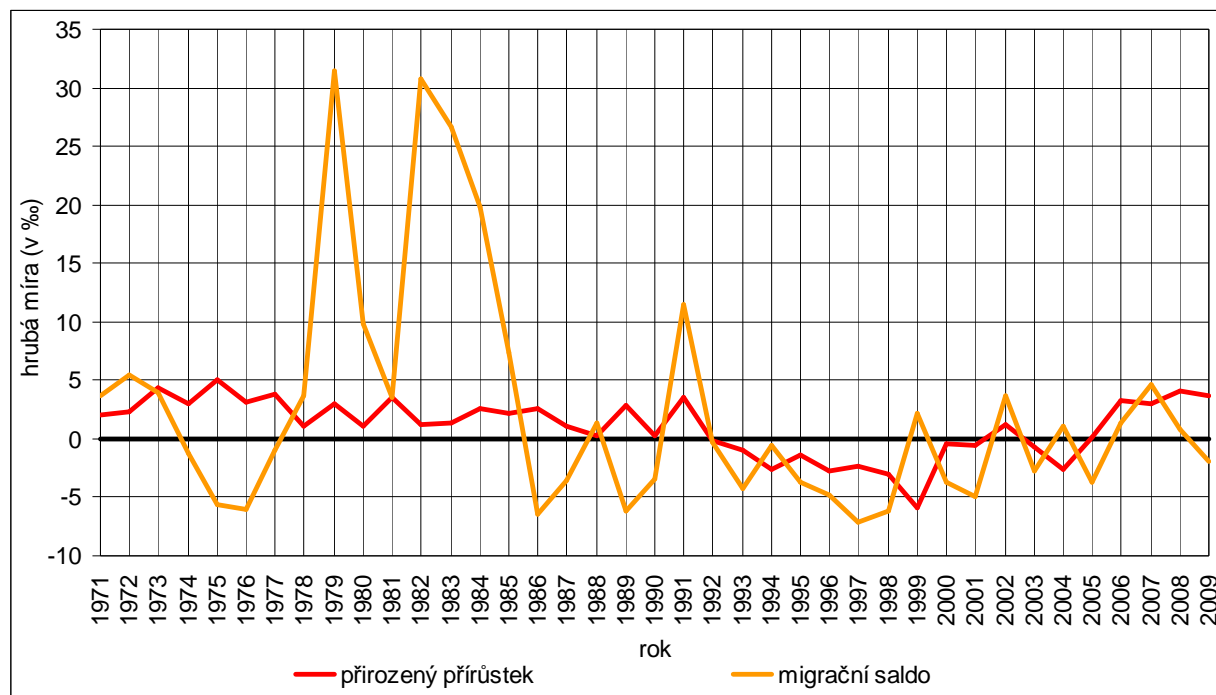
Vývoj počtu obyvatel města Nymburka je obdobný jako u většiny ostatních okresních měst. V období socialismu se realizovaly investice do rozvoje okresních měst, což mimo jiné vedlo k růstu jejich populace jak přirozenou měnou, tak migrací. Populačního maxima Nymburk dosáhl v roce 1986, kdy na jeho území žilo 15,5 tisíce osob viz graf č. 1. Naopak sousední obdobně veliké Poděbrady, které statutem okresního města nedisponovaly, vykazovaly po část 70. let a celá 80. léta 20. století přirozený úbytek. Stabilizující efekt pro ně mělo kladné migrační saldo, které změkčovalo pokles jejich populace.

Graf č. 1: Vývoj populace města Nymburka v období 1961–2010

Zdroj: ČSÚ

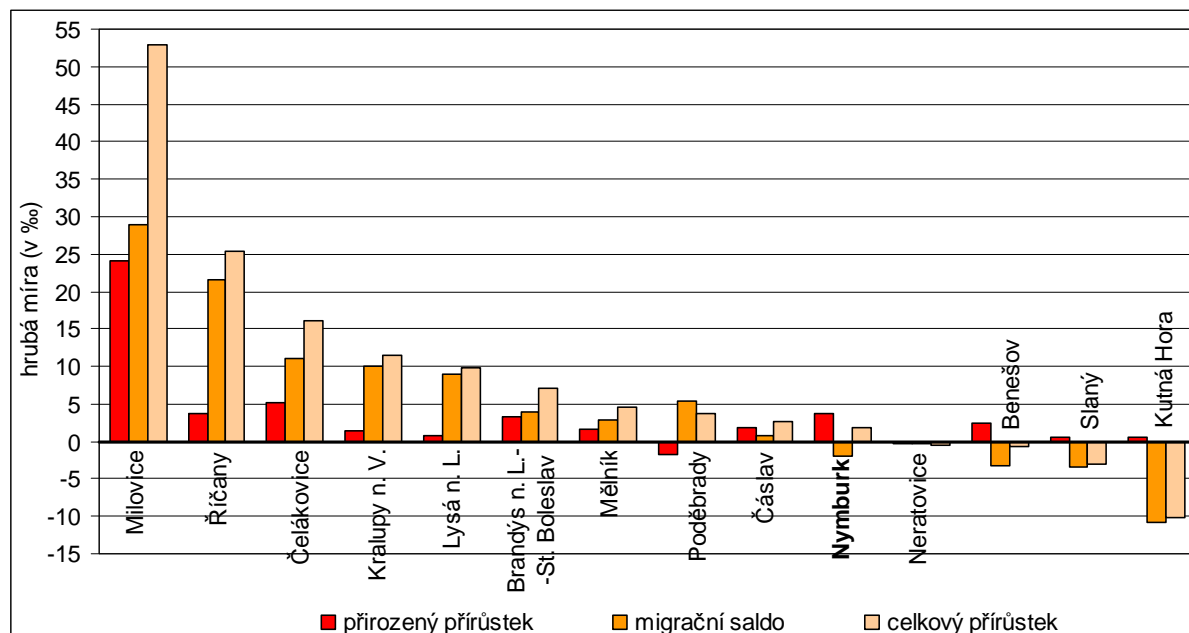
Graf č. 2: Pohyb obyvatelstva ve městě Nymburce v období 1971–2009

Zdroj: ČSÚ

Se změnou společensko-politického systému na přelomu 80. a 90. let 20. století došlo k zastavení populačního růstu města viz graf č. 1. Změna socioekonomických podmínek implikovala změny demografického chování obyvatelstva, jež vedly k převaze úmrtnosti nad porodností, tj. k přirozenému úbytku obyvatelstva viz graf č. 2. S reprodukční aktivitou silných populačních ročníků ze 70. let 20. století dochází od roku 2006 k mírnému nárůstu populace města prostřednictvím přirozeného přírůstku. Naopak migrační přírůstek nemá od poloviny 80. let 20. století stabilní vývojový trend. Oproti tomu sousední Poděbrady si díky své rezidenční atraktivitě udržely i během 90. let 20. století a prvého decennia 21. století kladné migrační saldo, umožňující zachování stabilního počtu obyvatel města.

Graf č. 3: Komparace demografického vývoje města Nymburka s obdobně velkými městy Středočeského kraje k roku 2009

Zdroj: ČSÚ

Ve srovnání s ostatními obdobně velkými městy Středočeského kraje vykazuje Nymburk velice nízký celkový přírůstek viz graf č. 3. Hrubá míra celkového přírůstku v roce 2009 byla 1,7 ‰, tzn. v absolutním vyjádření 25 osob. Kladná hodnota celkového přírůstku je dominantně vytvářena přirozenou měnou (3,7 ‰, tj. 54 osob r. 2009); migrační přírůstek dosahoval mírně záporných hodnot (-2 ‰, tj. -29 osob r. 2009). Takový vývoj populace města souvisí s jeho větší vzdáleností od Prahy, kam již nedosahuje předměstský (suburbanizační) typ osídlení. Obdobně velká města v předměstské (suburbánní) zóně Prahy totiž vykazují vysoký migrační přírůstek, tvořený převážně mladými rodinami hledajícími vhodné bydlení, od čehož se pak následně odvíjí i přírůstek přirozený¹. Se saturací vhodných prostor pro suburbanizační výstavbu v blízkém zázemí Prahy lze predikovat nárůst migrační atraktivity Nymburka a západní poloviny jeho zázemí, a to zejména s ohledem na jejich výhodnou dopravní dostupnost.

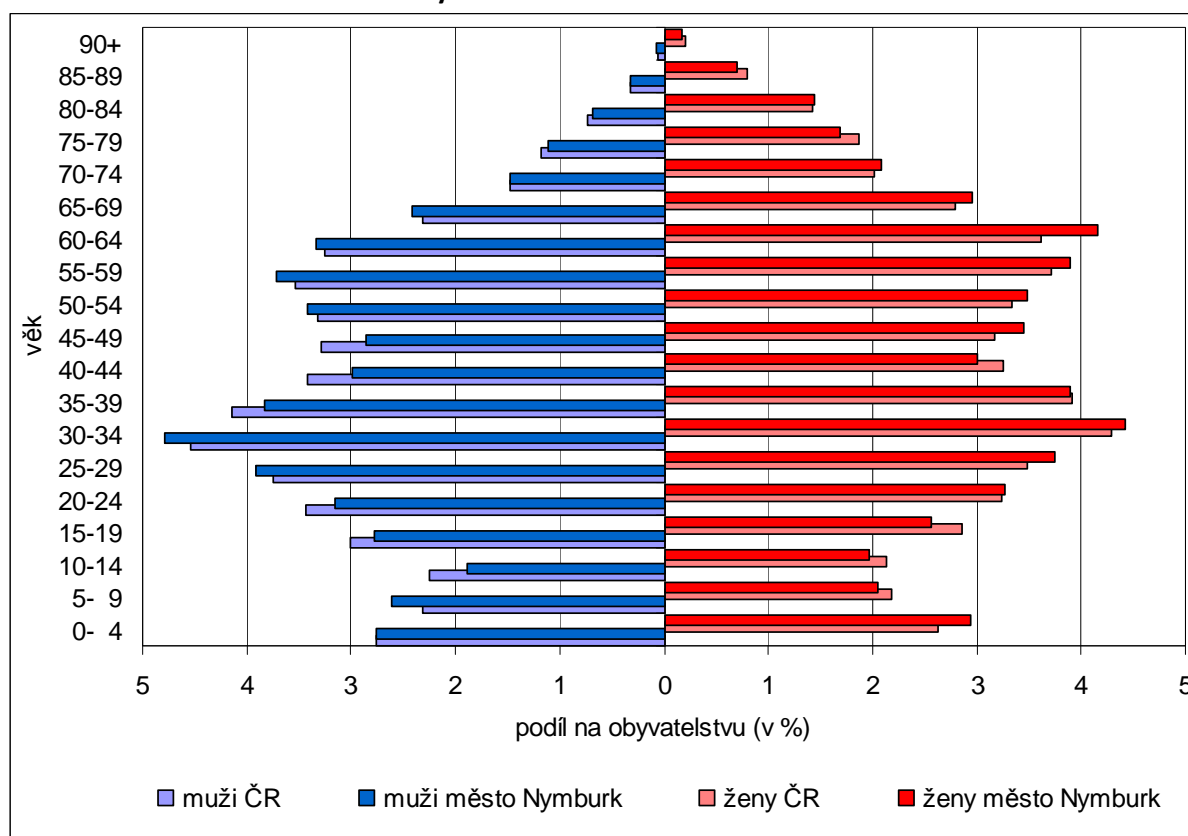
2.3.2 VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Věková struktura města Nymburka je prakticky totožná s věkovou strukturou celého Česka viz graf č. 4. I přesto lze mezi nimi nalézt drobné nuance. Ve srovnání s Českem město Nymburk vykazuje nižší podíl osob ve věku 10–19 let. Změna demografického chování obyvatelstva v 90. letech

¹ Obdobně velká města v předměstské (suburbánní) zóně Prahy totiž vykazují vysoký migrační přírůstek, tvořený převážně mladými rodinami hledajícími vhodné bydlení, od čehož se pak následně odvíjí i přírůstek přirozený.

20. století se na struktuře obyvatelstva města Nymburka projevila ve srovnání s republikovým průměrem výrazněji. Stejně tak je ve srovnání s Českem relativně nižší zastoupení obyvatel ve věku 40–49 let. Město Nymburk rovněž vykazuje mírně vyšší zastoupení nejmenších dětí do 4 let věku, což je spojeno s reprodukční aktivitou silných populačních ročníků 70. let 20. století. Stabilitu obyvatelstva ve městě dosvědčuje relativně vyšší zastoupení obyvatel ve věku 60–69 let a průměrné zastoupení obyvatel starších 70 let věku.²

Graf č. 4: Věková struktura města Nymburka k 31. 12. 2009

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ČSÚ

² Při pohledu na sdružené věkové kategorie viz tabulka č. 3 se město Nymburk odlišuje od republikového průměru mírně vyšším zastoupením produktivní složky obyvatelstva a tedy i mírně nižším zastoupením postproduktivní složky populace. Na základě uvedených údajů lze konstruovat několik indexů. Index stárí vyjadřuje počet osob v postproduktivním věku na 100 dětí. Z tabulky je patrná převaha postproduktivní složky populace nad složkou předproduktivní v případě města Nymburka i průměru ČR. Ve městě Nymburce připadá 106 a v Česku jako celku 107 starších osob na 100 dětí. Středočeský kraj v průměru vykazuje nižší hodnotu indexu stárí, a to 95 starších osob na 100 dětí; příčinou je rozmach předměstského typu bydlení v zázemí Prahy a jeho využívání převážně mladými rodinami, což pozitivně ovlivňuje krajský průměr.

Tabulka č. 3: Porovnání základních věkových kategorií obyvatelstva k 31. 12. 2009 (v %)

Věk	Město Nymburk	Středočeský kraj	Česko
0–14	14,2	15,2	14,2
15–64	70,7	70,3	70,6
65+	15,1	14,5	15,2
Index stáří	106,3	95,4	107,0
Index závislosti	21,4	20,6	21,5

Zdroj: vlastní výpočet na základě dat ČSÚ

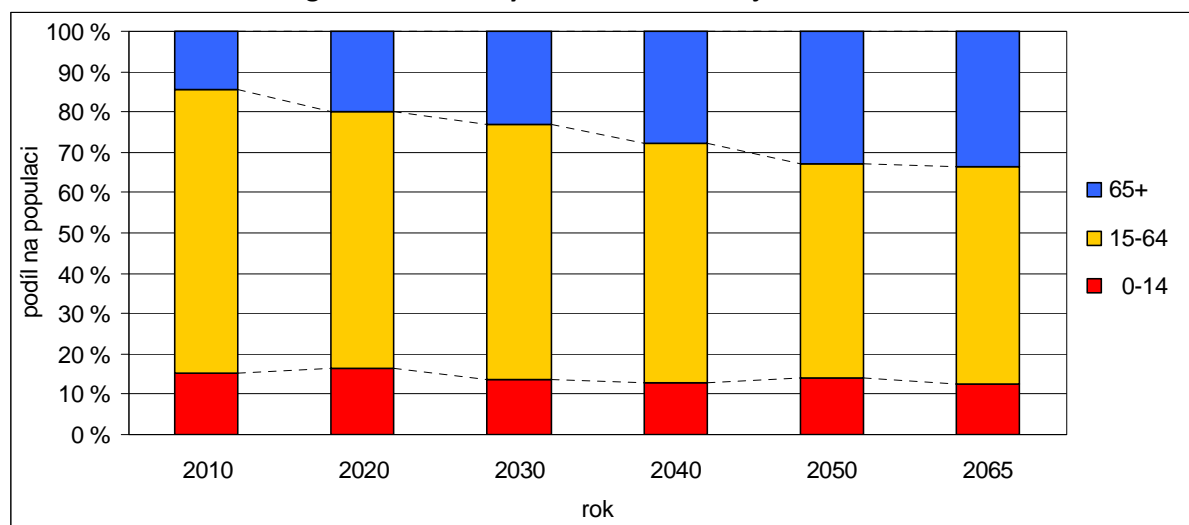
2.3.3 POPULAČNÍ PROGNÓZA

Stávající věková struktura viz tabulka č. 3 a grafy č. 2 a 3 umožňuje predikci dalšího demografického vývoje. Vzhledem k podobnosti struktur bude pro město Nymburk klíčový demografický vývoj na úrovni celého Česka. Lze tedy předpokládat výrazné zestárnutí obyvatelstva města s tím, jak budou silné populační ročníky z 50. a 70. let 20. století vstupovat do postproduktivního věku při nedostatečné reprodukční aktivitě ročníků mladších. Tím se významně promění věková struktura. Ve Středočeském kraji³ vzroste mezi roky 2010 a 2050 zastoupení postproduktivní složky populace na 33 %, zatímco podíl produktivní složky klesne na 53 %. V následujícím období se tato věková struktura stabilizuje viz graf č. 5. Index závislosti tak bude v roce 2050 dosahovat hodnoty 62 starších osob na 100 osob v produktivním věku; index stáří pak 233 starších osob na 100 dětí⁴.

³ Predikce pro řádově nižší jednotky nejsou na ČSÚ k dispozici.

⁴ Při stávající nedostatečné úhrnné plodnosti 1,5 dítěte – a při predikci jejího zvýšení na úroveň 1,6 dítěte – vykáže podle projekce ČSÚ Středočeský kraj přirozený úbytek obyvatelstva v roce 2017 a od tohoto okamžiku bude docházet k jeho výraznému prohlubování. Mezi roky 2010 a 2050 je pro Středočeský kraj predikována ztráta 91 tisíc obyvatel, pro období 2010–2065 pak 186 tisíc obyvatel. Replikujeme-li tento populační vzorec indikativně na město Nymburk, do roku 2050 ztratí 7,4 % obyvatel, do roku 2065 pak 15,1 % obyvatel.

Graf č. 5: Proměna demografické struktury Středočeského kraje v období 2010–2065

Zdroj: ČSÚ

2.3.4 ETNICKÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Z hlediska etnického složení má Nymburk monolitní etnickou strukturu. Ke sčítání lidu roku 2001 tvořili Češi, Moravané a Slezané 96,5 % obyvatelstva viz tabulka č. 4. Monolitní charakter etnické struktury města je dán jeho polohou ve středu českého etnického území.

Tabulka č. 4: Etnická struktura města Nymburka a její komparace s řádovostně vyššími jednotkami v roce 2001 (v %)

Etnikum	Město Nymburk	Okres Nymburk	Středočeský kraj	Česko
Češi, Moravané a Slezané	96,5	96,3	95,8	94,2
Slováci	0,9	1,1	1,4	1,9
Romové	0,4	0,1	0,1	0,1
Poláci	0,1	0,1	0,2	0,5
Němci	0,1	0,1	0,1	0,4
Rusové	0,1	0,1	0,1	0,1
Ukrajinci	0,2	0,3	0,3	0,2
Vietnamci	0,1	0,1	0,1	0,2
Ostatní a nezjištěno	1,6	1,8	1,9	2,4

Zdroj: SLDB 2001

2.4 ANALÝZA SWOT DEMOGRAFICKÉHO VÝVOJE MĚSTA NYMBURKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizovaný vývoj počtu obyvatel • Stálé obyvatelstvo identifikující se s městem • Stabilní kulturní prostředí města • Neexistence výrazných diskrepancí v demografických trendech oproti řádovostně vyšším úrovním • Kladný přirozený přírůstek 	<ul style="list-style-type: none"> • Migračně málo atraktivní oblast • Negativní populační vývoj při komparaci s obdobně velkými městy Středočeského kraje • Vyšší citlivost demografického chování obyvatelstva v relaci k ekonomickému cyklu • Zestárnutí populace města vedoucí k nutnosti zřízení pro ni odpovídajících zařízení • Regresivní věková struktura populace
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Přenos suburbanizačního typu bydlení do západního zázemí města při vhodném využití pozemků • Zřízení patřičných zařízení pro staré obyvatele města s přesahem do sousedních regionů a možnost komerčního využití těchto zařízení 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokles míry plodnosti ve spojitosti s ekonomickou recesí • Inercie snížené míry plodnosti • Nedostatek finančních prostředků určených na adaptaci potenciálních vhodných prostor pro jejich užívání cílovými skupinami a nedostatečná kapacita patřičných zařízení pro staré obyvatele města • Nedostatek ekonomicky aktivních osob ve městě v relaci k jeho hospodářské základně • Úbytek městské populace

3 HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

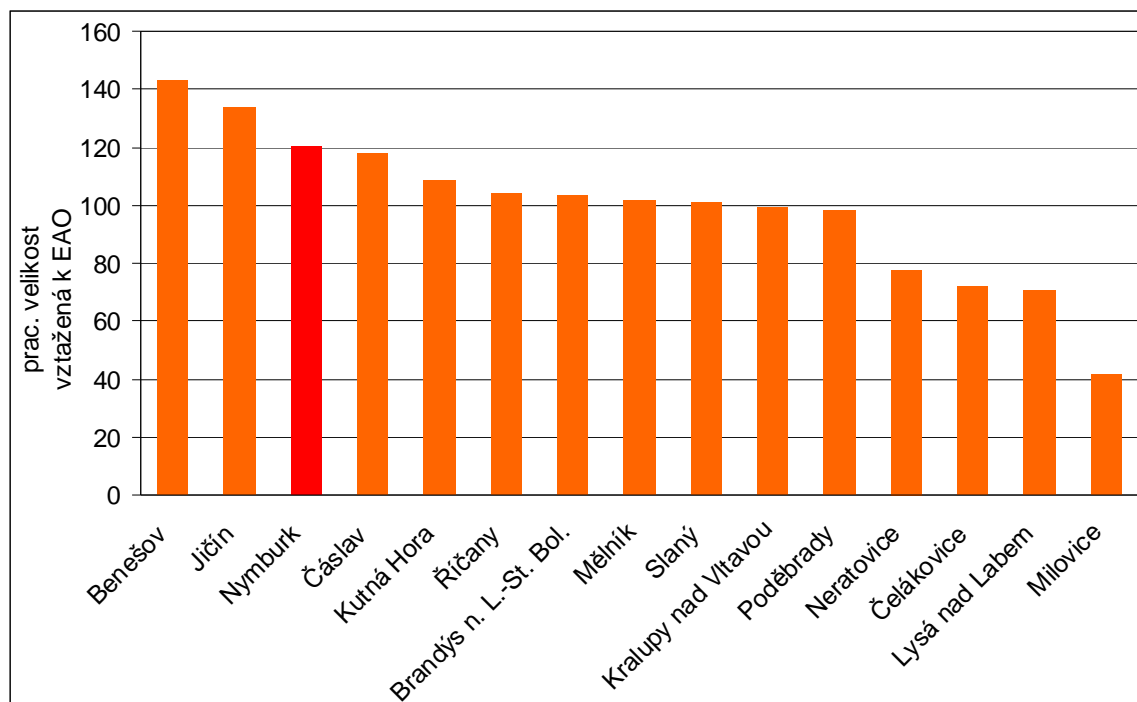
Hospodářství města Nymburka je dlouhodobě spojeno se železniční dopravou. Před nástupem industriální éry byl Nymburk střediskem zemědělského kraje. Hlavními pěstovanými plodinami byly obiloviny, zelenina a cukrová řepa. Nová epocha rozvoje města byla započata s příchodem severozápadní dráhy na počátku 70. let 19. století. Díky poloze Nymburka na křižovatce několika železnic došlo ke koncentraci služeb pro železnici do města. Ve městě byly zřízeny železniční opravy a na ně navazující odvětví. Po vzniku samostatného Československa získaly celorepublikový význam. Železniční doprava tak patřila mezi nejvýznamnější zaměstnavatele ve městě. Restrukturalizace podniků spojených s železnicí v 90. letech 20. století se ve městě projevila v podobě nadprůměrné nezaměstnanosti. Postupně zde však vznikaly nové domácí podniky a přicházeli noví zahraniční investoři. Ve městě se usadily strojírenské, elektrotechnické, gumárenské/plastikářské a potravinářské podniky.

3.1 POSTAVENÍ MĚSTA NYMBURKA V REGIONÁLNÍCH VZTAZÍCH

Postavení města Nymburka v regionálních vztazích je hodnoceno z hlediska pracovní velikosti a regionálního významu. Pracovní velikost města je vypočtena jako počet zaměstnaných osob upravený o počet dojíždějících a vyjíždějících osob za prací. Ačkoli z hlediska počtu obyvatel patří Nymburk mezi města menší velikosti, má rozvinuty komplexní střediskové funkce. Porovnáme-li jej s obdobně velkými městy (zhruba velikosti 10 000 až 20 000 obyvatel) ve Středočeském kraji a okolí, vykazuje Nymburk o 20 % vyšší pracovní velikost v relaci k počtu ekonomicky aktivních osob viz graf č. 6. To implikuje ve vztahu k podobným městům vysokou míru pracovní dojížděky⁵.

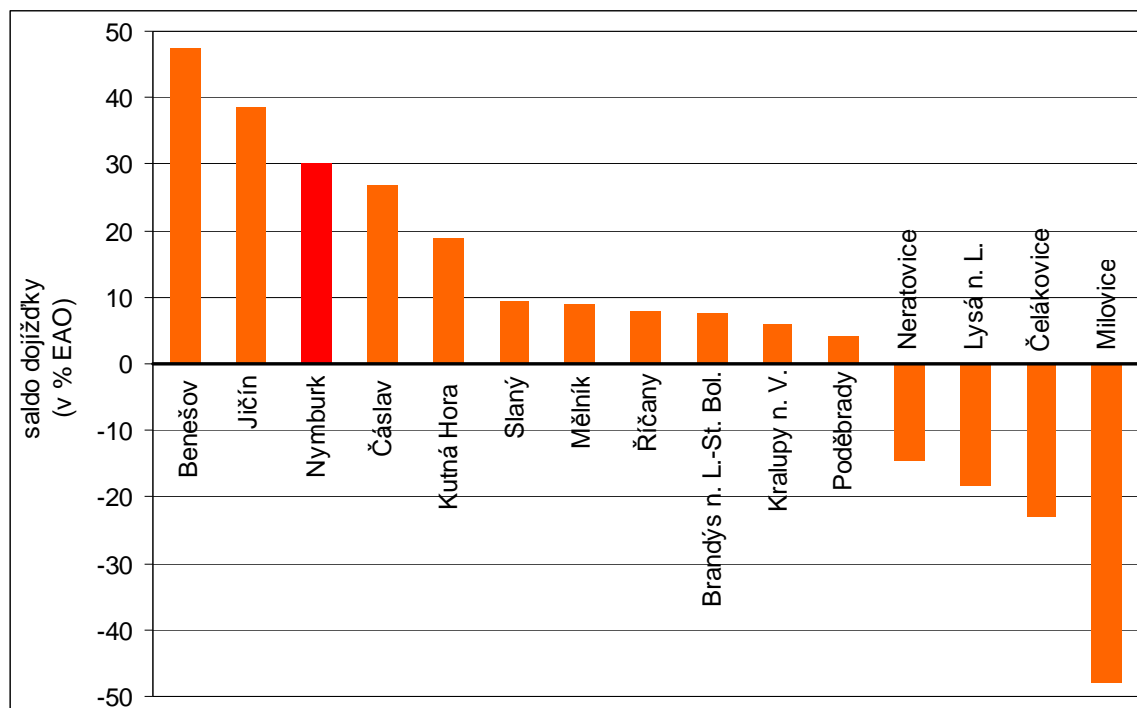
⁵ Velikost salda dojížděky odpovídala ke sčítání lidu roku 2001 (poslední relevantní údaj) cca 2 400 osobám, Nymburk tak pracovní dojížděkou získává dalších 30 % ekonomicky aktivních osob (viz graf č. 7). Výše uvedené skutečnosti znamenají, že oproti obdobně velkým městům ve Středočeském kraji a okolí je Nymburk výrazné regionální středisko pevně si vázající svůj mikroregion.

Graf č. 6: Porovnání pracovní velikosti města Nymburka s vybranými městy k roku 2001

Zdroj: vlastní výpočet na základě dat SLDB 2001

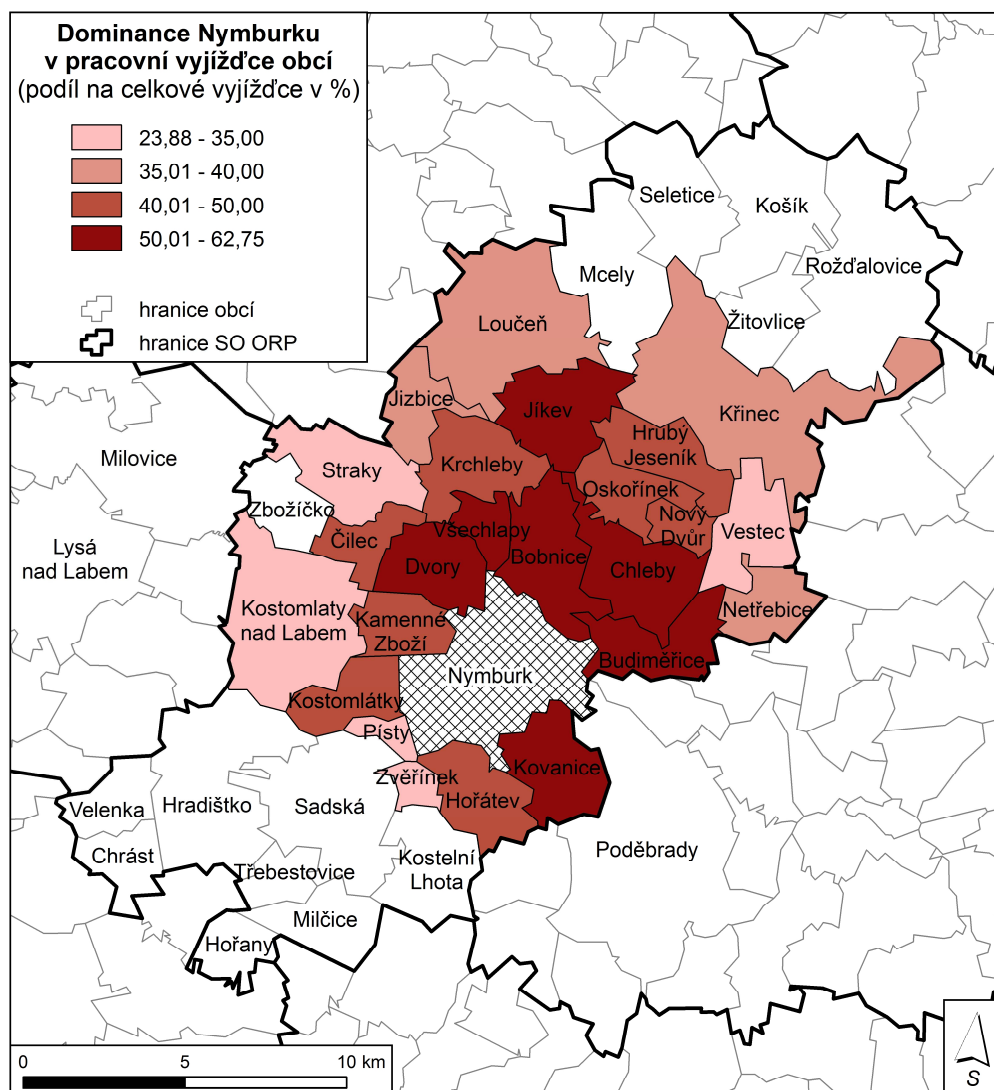
Graf č. 7: Porovnání salda dojížděky města Nymburka s vybranými městy k roku 2001

Zdroj: vlastní výpočet na základě dat SLDB 2001

Ačkoli je Nymburk silným mikroregionálním střediskem, existují výrazné rozdíly mezi vymezením administrativním (odpovídá správnímu obvodu obce III. stupně, tj. obce s rozšířenou působností) a funkčním (odpovídá vymezenému pracovnímu mikroregionu). Vymezený funkční region je prostorově asymetrický, dominantně se rozkládá severním a západním směrem od města Nymburka viz obrázek č. 2. Asymetrický tvar mikroregionu je dán působením sousedních mikroregionálních center – Prahy a Poděbrad. S rostoucí vzdáleností od mikroregionálního centra klesá jeho zastoupení na vyjíždě obcí vlivem působení okolních středisek. Hranice mezi mikroregiony je tedy spíše kontinuálního charakteru. V případě nymburského mikroregionu však blízkost Poděbrad způsobuje výraznou ostrož jeho jihovýchodní hranice.

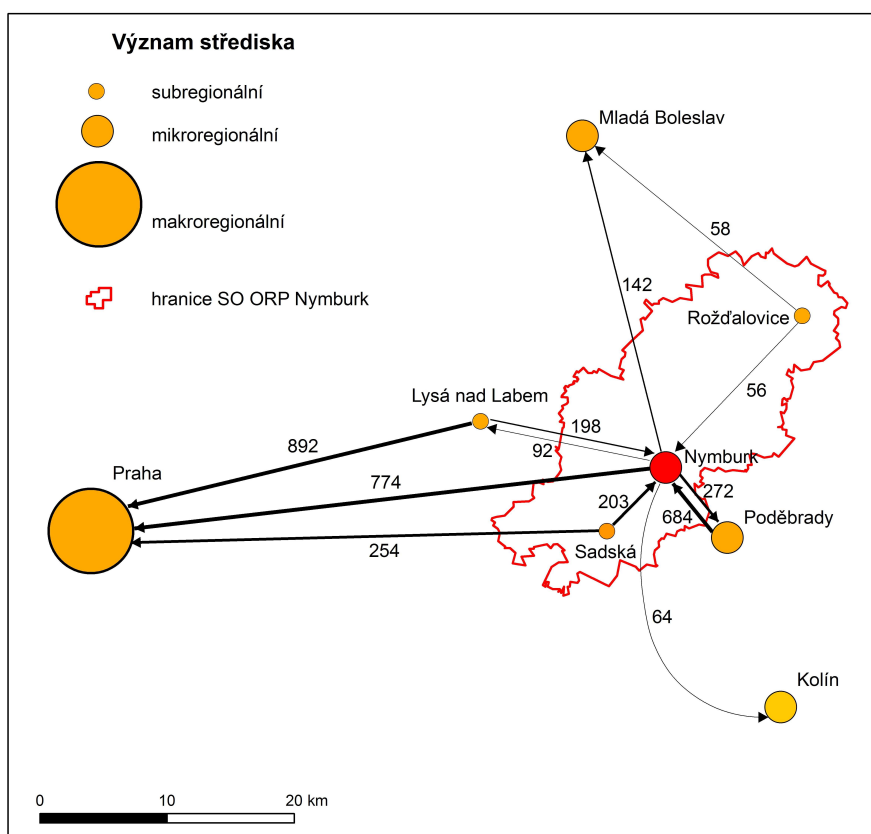
Obrázek č. 2: Mikroregion pracovní dojížděky města Nymburka

Zdroj: vlastní výpočet na základě dat SLDB 2001

Vlivem působení silných mikroregionálních center – Prahy a Mladé Boleslavi – je na základě dojížděky vymezený mikroregion Nymburk shodný se správním obvodem obce III. stupně jen ze 75 %, resp. dojížděkový region soustřeďuje 75 % obyvatelstva regionu administrativního. Ke sčítání lidu roku 2001 měl mikroregion Nymburk cca 27,5 tisíce obyvatel, zatímco správní obvod obce III. stupně cca 36,4 tisíce. Jižní část administrativního regionu, tj. správního obvodu obce III. stupně Nymburk, dojížděkou spadá pod pražský mikroregion viz obrázek č. 3. V této oblasti lze jako subregionální centrum vymezit Sadskou s převažující dojížděkou do Prahy. Severní část administrativního regionu představuje mezilehlé území mezi dvěma odlišně silnými mikroregionálními centry – Mladou Boleslaví a Nymburkem. Zde lze jako subregionální centrum určit Rožďalovice, v nichž velice mírně převažuje dojížděka za prací do Mladé Boleslavi viz obrázek č. 3. Vinou toho je mikroregion města Nymburka svým vymezením a populací dokonce menší i než jeho správní obvod II. stupně, tj. správní obvod pověřeného obecního úřadu.

Obrázek č. 3: Zapojení města Nymburka do řádovostně vyšších regionálních vztahů

Zdroj: SLDB 2001

Pozn.: Velikost šipek odpovídá významu dojížděkových vztahů; čísla u šipek udávají objem dojížděky.

Pokud jde o střediskové funkce Nymburka, je možné uvažovat dvě řádovostní úrovně jeho působení jako dojížděkového mikroregionu. Vyšší hierarchickou úrovní si Nymburk podřizuje mikroregion Poděbrad, které jsou slabým regionálním centrem s nízkou pracovní velikostí a tedy i nízkým saldem dojížděky viz grafy č. 6 a 7. Ve vyjížděkových vztazích Poděbrad totiž převažuje pracovní vyjížděka do Nymburka (684 osob r. 2001) nad vyjížděkou do Prahy (631 osob r. 2001); vyjížděka do Kolína je relativně zanedbatelná (139 osob r. 2001). Město Nymburk si tak v maximální působnosti podřizuje region se zhruba 50 000 obyvateli. Nymburské mikroregiony I. i II. řádu jsou jednoznačně z hlediska vysokého objemu pracovní i školské dojížděky a z hlediska kvalitativně vyšších služeb jednoznačně podřízeny Praze. Vzorce dojížděky a vyjížděky založené na statistickém sčítání lidu z roku 2001 nebyly výrazně pozměněny ani působením a rozvojem dvou významných automobilek – Škody Auto, a. s., v Mladé Boleslavi a joint-venture TPCA u Kolína.⁶

3.2 TRH PRÁCE

Regionální a lokální trhy práce jsou ovlivněny jak globálním ekonomickým cyklem, tak i lokálními každoročními periodickými výkyvy. Globální ekonomický cyklus se projevuje např. rozdíly v investiční aktivitě či změnou postavení regionů ve výrobním – neboli technologickém – a ziskovém cyklu podniků. Lokální každoroční periodické výkyvy jsou spojeny se zahájením a ukončením sezónních prací v pohostinství, stavebnictví a zemědělství a na něj návazných výrobcích. Neméně důležitou roli hraje i vstup absolventů rozličných typů škol na trh práce a ke konci roku ukončování pracovních poměrů na dobu určitou.

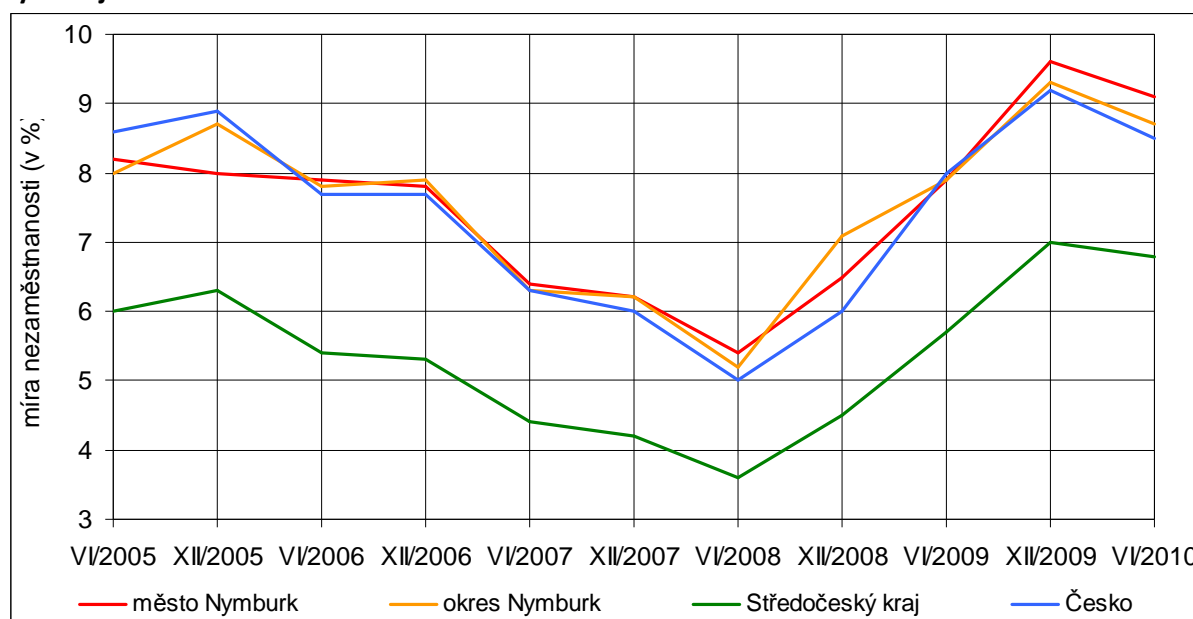
3.2.1 NEZAMĚSTNANOST

Město Nymburk vykazuje obdobnou míru nezaměstnanosti jako Česko. K 30. červnu 2010 míra nezaměstnanosti v Česku činila 8,5 %, ve městě Nymburce 9,1 %. Trendy ve vývoji nezaměstnanosti ve městě jsou zcela shodné s vyššími měřítkovými úrovněmi. Ačkoli je Nymburk mikroregionálním centrem I. i II. stupně, vykazuje vývoj jeho míry nezaměstnanosti několik singularit. V některých obdobích byla míra nezaměstnanosti ve městě vyšší než v jeho zázemí viz graf č. 8. Tuto skutečnost lze spatřovat v průmyslové specializaci města a určité inercii chování převážně zahraničních podniků.

⁶ Zprovoznění kolínské automobilky v roce 2005 neznamenovalo výraznou proměnu regionálního systému. Z města Nymburka vyjíždělo k srpnu 2010 za prací do TPCA 43 osob, tj. jen necelá 2 % vyjíždějících z města. Nymburští pak tvoří jen 1,2 % zaměstnanců TPCA. Otevřením závodu TPCA nebyly ani výrazně změněny vyjížděkové vztahy Poděbrad ve prospěch Kolína, neboť v automobilce je zaměstnáno jen 60 Poděbradských. V relativním vyjádření se sice objem vyjížděky z Poděbrad do Kolína mohl maximálně zvýšit o 40 %, celkově se však Kolín podílí na vyjížděce Poděbrad 8 %, zatímco Nymburk 29 %. To tedy implikuje, že dojížděkovo-vyjížděkové vztahy identifikované v roce 2001 a týkající se nymburských mikroregionů I. i II. stupně jsou navzdory působení signifikantních průmyslových aktérů nadále relevantní.

Ty často plní roli subdodavatelů návazných odvětví a musí vyčkávat na reakci zejména zahraničních trhů. Oproti tomu ostatní města v regionu, která jsou soustředěna na objemově nižší, flexibilnější či lehčí výrobu určenou spíše pro republikový trh či pro odvětví nepříliš zasažená současnou ekonomickou recesí, reagují na ekonomické změny rychleji. To se následně odráží i v rychlejším poklesu nezaměstnanosti okresu Nymburk.

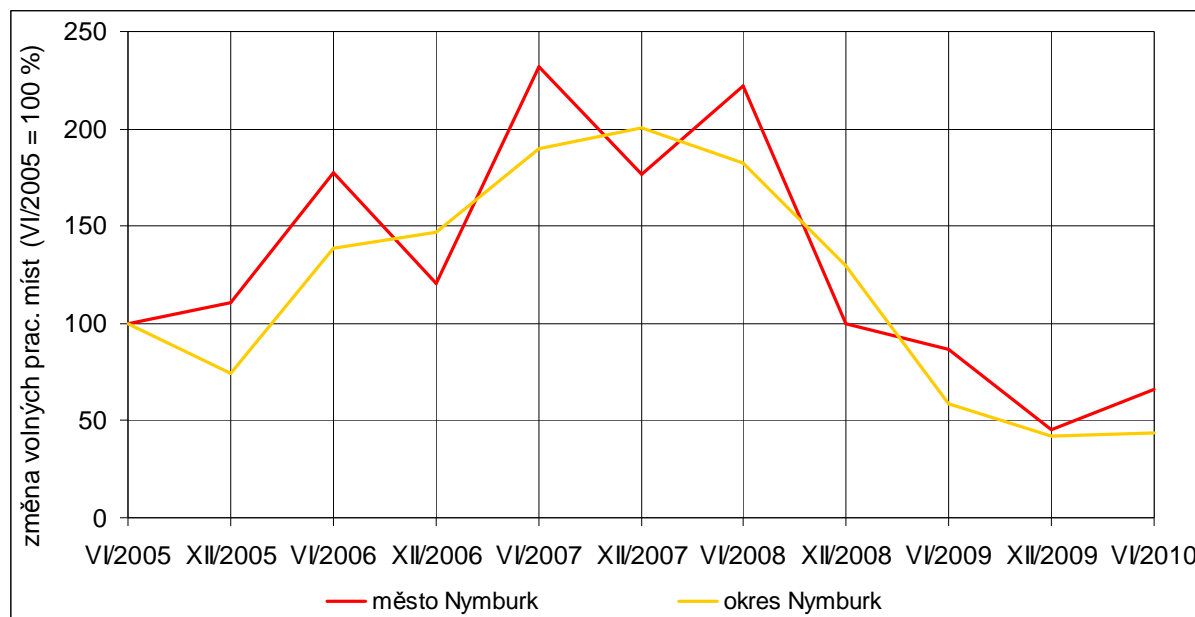
Graf č. 8: Nezaměstnanost ve městě Nymburce v období 2005-2010 a její komparace s řádovostně vyššími jednotkami

Zdroj: MPSV

K 30. červnu 2010 Úřad práce v Nymburce evidoval 71 volných pracovních míst ve městě Nymburk, resp. 254 volných pracovních míst pro celý okres Nymburk. Trend vývoje počtu volných pracovních míst ve městě se nevymyká okresnímu trendu viz graf č. 9. V období konjunktury mezi roky 2005 a 2007 vzrostl počet volných pracovních míst o 132 % pro město Nymburk, resp. o 101 % pro celý okres. Následující období ekonomické recese doprovázené souhrnným poklesem výkonnosti české ekonomiky rezultovalo výrazným poklesem volných pracovních míst. K 31. prosinci 2009 množství volných pracovních míst ve městě Nymburce kleslo na 45 % úrovně roku 2005; v případě okresu jako celku na 42 % této úrovně. Na základě dat z 30. června 2010 lze předpokládat zastavení tohoto poklesu, neboť došlo k nárůstu volných pracovních míst na 66 % stavu roku 2005 v případě města Nymburka, resp. na 44 % tohoto stavu v případě okresu.

Graf č. 9: Vývoj počtu volných pracovních míst ve městě Nymburce v období 2005-2010

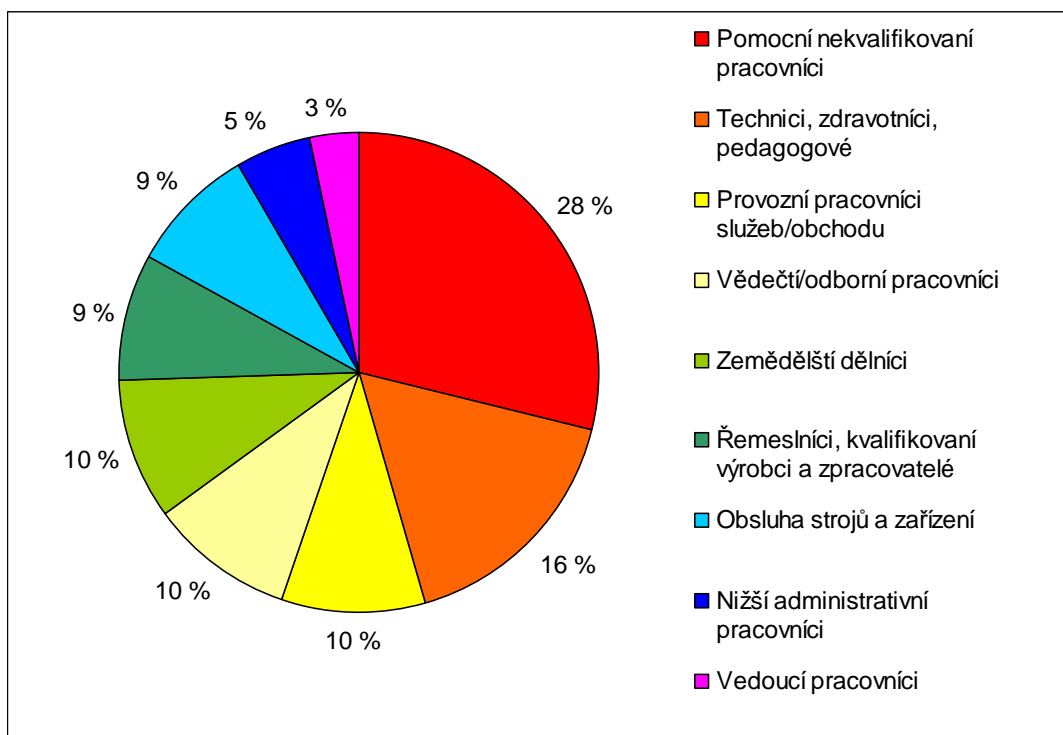
Zdroj: vlastní výpočet na základě dat MPSV

3.2.2 STRUKTURA NEZAMĚSTNANOSTI

Pokles kvantity volných pracovních míst byl doprovázen i změnou kvalitativní. V současné době mezi volnými místy dominují profese vyžadující nižší kvalifikaci viz graf č. 10. Největší poptávka je po nekvalifikovaných a pomocných dělnících; tyto profese představují 29 % volných pracovních míst. Druhou nejvíce poptávanou skupinou pracovníků jsou techničtí, zdravotničtí a pedagogičtí pracovníci, což je dáno obecným nedostatkem zdravotnického personálu a vysokou poptávkou po kvalifikovaných učitelích vybraných oborů. Následují méně kvalifikované pozice provozních pracovníků ve službách a obchodě a dělníků v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech.

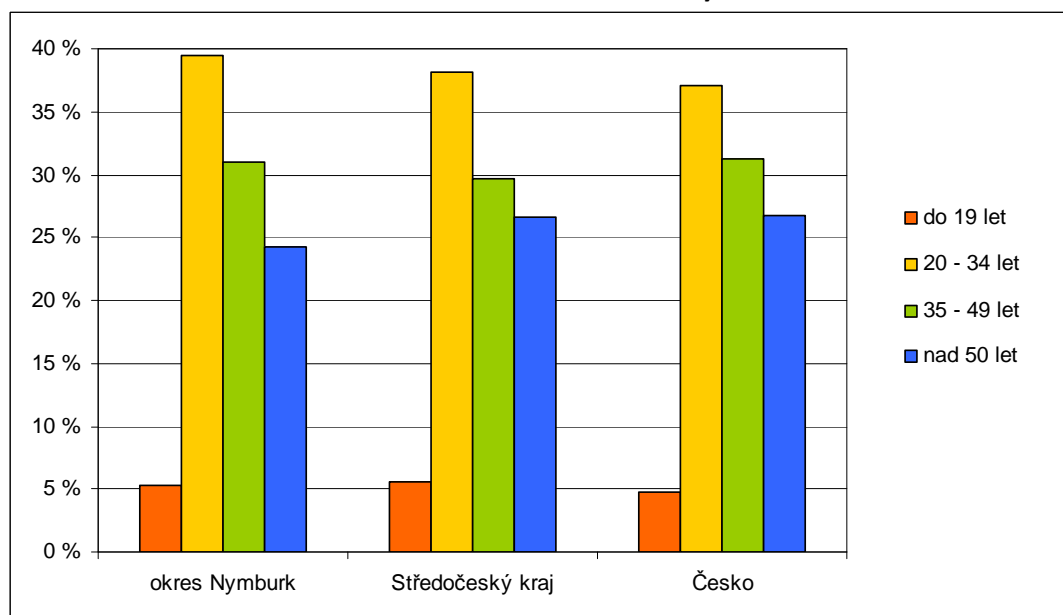
V době ekonomického růstu byly – vedle pozic vyžadujících nižší kvalifikaci – poptávané i kvalifikovanější pozice řemesníků, kvalifikovaných výrobců, zpracovatelů a opravářů a nižších administrativních pracovníků.

Graf č. 10: Struktura volných pracovních míst v okrese Nymburk k 31. 12. 2009 podle hlavních tříd KZAM

Zdroj: Úřad práce Nymburk

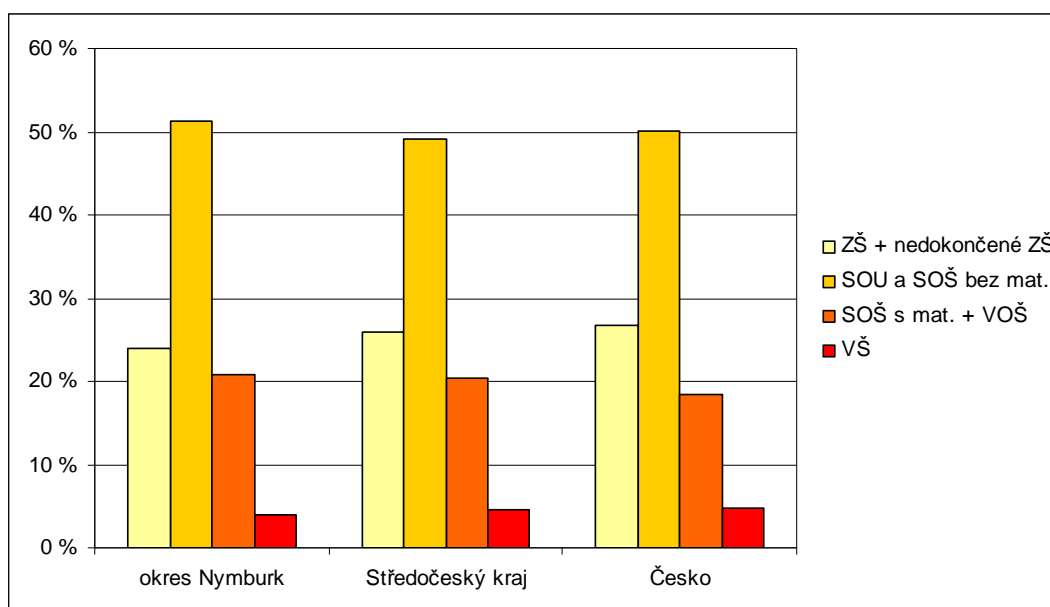
Graf č. 11: Věková struktura uchazečů o zaměstnání v okrese Nymburk k 31. 12. 2009

Zdroj: MPSV

Věková struktura nezaměstnaných vykázala v období mezi roky 2007 a 2009 dvě nápadné změny. Podíl nezaměstnaných mladých lidí do 34 let věku zůstával konstantní, rostl však podíl nezaměstnaných osob ve věkové kategorii 35–49 let. Současná ekonomická recese tak díky mladší věkové struktuře okresu a omezenému výskytu odvětví těžkého průmyslu více postihla tuto skupinu ekonomicky aktivních, mnohem méně kategorii osob starších 50 let. Tomu odpovídal i pokles průměrného věku nezaměstnaných mezi roky 2007 a 2009 z hodnoty 39 let na 38,5 roku. I nadále platným postulátem je skutečnost, že lidé starší 50 let mají obecně větší problémy s nezaměstnaností, ačkoli jsou nyní početně převáženi mladší věkovou kategorií. V případě struktury nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání vykazuje nymburský okres nižší zastoupení osob se základním dokončeným vzděláním v řadách nezaměstnaných viz graf č. 12. Příčinou je poptávka zaměstnavatelů po nekvalifikovaných pomocných pracovních místech převážně v zemědělské výrobě. Příčinou vyššího zastoupení uchazečů o zaměstnání se středoškolským vzděláním je minimální poptávka zaměstnavatelů po profesích s vyšší kvalifikací během současné ekonomické recese. Nižší zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob v populaci okresu implikovalo i nízké zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob mezi uchazeči o zaměstnání a vyšší poptávku pracovního trhu po nich.

Graf č. 12: Struktura nezaměstnanosti podle nejvyššího dosaženého vzdělání v okrese Nymburk k 31. 12. 2009

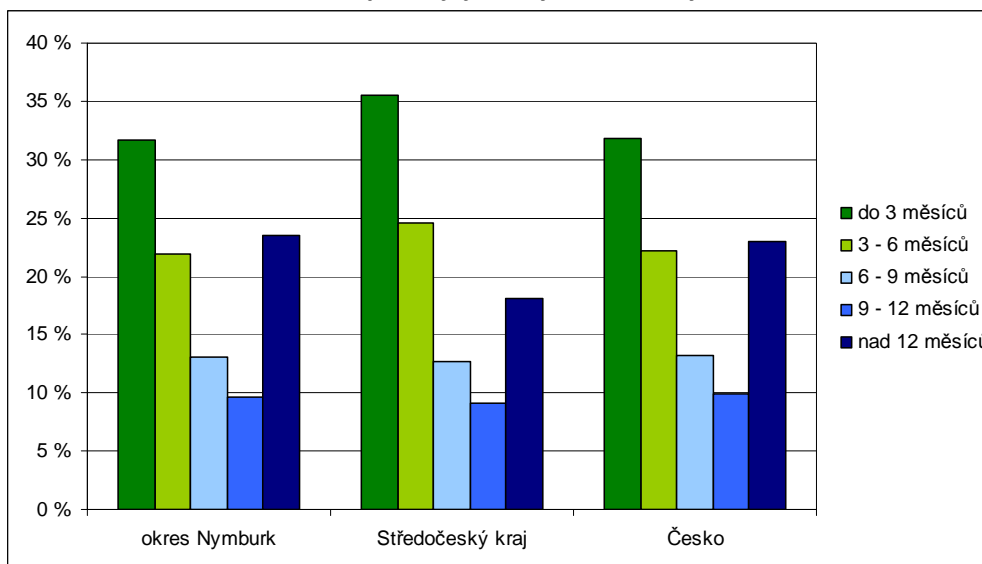

Zdroj: MPSV

Struktura nezaměstnanosti podle její délky je na úrovni okresu, kraje i Česka ovlivněna ekonomickými procesy doprovázejícími současnou ekonomickou recesi viz graf č. 13. V jejím důsledku došlo

k výraznému nárůstu množství krátkodobě nezaměstnaných (uchazeči evidovaní méně než 6 měsíců). Množství dlouhodobě nezaměstnaných (uchazeči evidovaní déle než 6 měsíců) stagnovalo. Vinou restrukturalizace hospodářské základny (v případě okresního města spojené se železnicí) vykazuje okres vyšší míru dlouhodobé nezaměstnanosti při komparaci s krajskou řádovostní úrovní.

Graf č. 13: Struktura nezaměstnanosti podle její délky v okrese Nymburk k 31. 12. 2009

Zdroj: MPSV

3.3 HOSPODÁŘSKÁ ZÁKLADNA MĚSTA NYMBURKA

3.3.1 Hlavní zaměstnavatelé

Tabulka č. 5: Největší zaměstnavatelé ve městě Nymburce v roce 2008

Název podniku	Zaměstnanci	Hlavní činnost
Magna Exteriors & Interiors (Bohemia), s. r. o.	480	Výroba pryžových a plastových výrobků
Jednota SD Nymburk	455	Obchod se smíšeným zbožím
Nemocnice Nymburk	320	Zdravotnické zařízení
Železniční opravny a strojírna Nymburk, s. r. o.	220	Oprava a výroba železničních vozidel
Model Obaly, a. s.	175	Výroba a potisk lepenkových obalových materiálů
Proagro Nymburk, a. s.	163	Zemědělská a obchodní činnost
Okresní autobusová doprava Kolín, s. r. o. (závod Nymburk a ČSAP, s. r. o., Nymburk)	160	Automobilová a autobusová doprava
Město Nymburk	142	Veřejné správy
SOŠ a SOU Nymburk	135	Střední škola a střední odborné učiliště
Changhong Europe Electric, s. r. o.	130	Výroba, instalace a opravy elektronických zařízení

GEA Goedhart, s. r. o.	115	Výroba chladičů vzduchu a vzduchem chlazených kondenzátorů
AZ Elektrostav, a. s.	96	Stavby elektrických a optotelekomunikačních zařízení
Pivovar Nymburk, spol. s r. o.	90	Pivovarská výroba
Maschinenfabrik Niehoff (CZ), s. r. o.	72	Strojírenská výroba

Zdroje: Úřad práce v Nymburce – Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008; Coface Czech – Štítky českého byznysu; Registr ekonomických subjektů; vlastní šetření

Pozn.: Možnost výrazné změny počtu zaměstnanců v období 2008–2010 vinou současné ekonomické recese

Tabulka č. 6: Největší zaměstnavatelé v zázemí města Nymburka v roce 2008

Název podniku	Sídlo	Zaměstnanci	Hlavní činnost
Fresenius HemoCare CZ, s. r. o.	Hořátev	370	Lékařské materiály a potřeby
Inproma, spol. s r. o.	Křinec	170	Strojírenská výroba
Temac, a. s.	Zvěřínec	108	Výroba průmyslového a automobilového těsnění

Zdroje: Úřad práce v Nymburce – Zpráva o situaci na trhu práce za rok 2008; Coface Czech – Štítky českého byznysu; Registr ekonomických subjektů; vlastní šetření

Pozn.: Možnost výrazné změny počtu zaměstnanců v období 2008–2010 vinou současné ekonomické recese

Ve městě Nymburce a jeho mikroregionu byly v současnosti identifikovány 3 velké zaměstnavatelské subjekty s počtem zaměstnanců 250 a více zaměstnanci a 11 středních zaměstnavatelů, u nichž počet zaměstnanců přesahuje či se alespoň blíží 100 osobám viz tabulky č. 5 a 6. Uvedené podniky a instituce zaměstnávají pětinu ekonomicky aktivních osob v nymburském mikroregionu. Soustředí-li se na město Nymburk, zaměstnávají jeho největší zaměstnavatelé čtvrtinu jeho ekonomicky aktivních osob. Z uvedeného výběru je šest podniků a institucí českého původu a sedm zahraničního. Největší české podniky jsou ze dvou třetin tvořeny deriváty bývalých státních podniků – ŽOS, Jednota, Proagro, ČSAP. Pouze dva nové soukromé české podniky se zařadily mezi největší zaměstnavatele – Inproma a AZ Elektrostav. Oba podniky byly založeny na počátku 90. let 20. století a jejich výrobní prostory byly umístěny do výrobních areálů bývalých státních podniků. Vedle již zmiňovaných železničních oprav a strojírny sídlí v Nymburce ředitelství společnosti CZ Loko, a. s., která vznikla spojením několika železničních oprav a strojírny. Společnost se zaměřuje na výrobu, opravu a modernizaci železničních vozidel. Ředitelství společnosti a jeho obchodní, finanční a technický úsek a navazující automobilová opravná v Nymburce zaměstnávaly 62 osob k srpnu 2010. Dalšími většími zaměstnavateli ve městě Nymburce jsou Pivovar Nymburk, spol. s r. o., jehož nynější počet zaměstnanců činí 90 osob, ale je výrazně ovlivněn sezónní fluktuací. Sladovny Soufflet ČR, a. s., jež dodávají do celého světa slad upravený podle přání svých zákazníků, provozují v Nymburce sladovnu zaměstnávající cca 30 osob k srpnu 2010. Největšími zaměstnavateli z oblasti nevýrobního sektoru

jsou Nemocnice Nymburk, město Nymburk a Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nymburk. Zaměstnávají cca 8 % ekonomicky aktivních obyvatel ve městě.

Z malých inovativních podniků vyniká z hlediska využívání inovativních technologií firma Sp-Tech, s.r.o., jehož oborem jsou dodávky specializovaných technologií pro zpracování výrobků z plechu. V rámci svého technologického vybavení podnik klade důraz na vývoj automatizace, laserových technologií a robotizovaných pracovišť. Podnik je nyní lokalizován ve staré průmyslové zóně jihovýchodně od nádraží a má v pronájmu část ploch Podnikatelského inkubátoru Nymburk v průmyslové zóně Sever. Dalším nymburským malým inovativním podnikem je Vovo design, s. r. o., zaměřující se na designový nábytek, který vyrábí z rozmanitých druhů materiálů. Podnik je lokalizován v inkubátoru v průmyslové zóně Sever.

Zahraniční podniky začaly přicházet do Nymburka na počátku 90. let 20. století. Z nejvýznamnějších zahraničních zaměstnavatelů jako první přišla do zázemí Nymburka nizozemská skupina DNI Holding B. V., která roku 1993 privatizovala zvěřínecký gumárenský podnik Temac. V roce 1995 pak přímo do Nymburka vstoupila německo-nizozemská skupina GEA Goedhart podnikající v oblasti výroby vzduchotechnických zařízení. Od roku 1995 působí v Nymburce na jižním okraji města také firma Model Obaly zabývající se výrobou lepenkových obalů a jejich potiskem. V jeho okolí je ve výhledu plánována extenze průmyslové zóny Jih. Ostatní velcí zaměstnavatelé přišli do Nymburka až v první polovině prvního decennia 21. století. Prvním z nich byl německý strojírenský podnik Maschinenfabrik Niehoff, který v roce 2001 lokalizoval montáž strojů pro výrobu a navíjení drátů a kabelů do staré průmyslové zóny na jihu na města. V roce 2005 byl otevřen technologický park v nedaleké Hořátkvi, kde je lokalizován závod německé společnosti Fresenius Hemocare zaměřující se na výrobu lékařského příslušenství, konkrétně infuzních materiálů. V roce 2006 vstoupil do průmyslové zóny Sever čínský výrobce spotřební elektroniky Changhong Europe Electric, který v Nymburce zaměstnává přibližně 130 osob. Roku 2003 byl do průmyslové zóny Sever lokalizován podnik Magna Exteriors & Interiors (dříve Peguform Plastic, s. r. o.; Cadence Innovation, s. r. o.; Venture Peguform, s. r. o.; Esquire, s. r. o.), rakouský podnik vyrábějící plastové díly a moduly pro automobilový průmysl. Od dubna roku 2010 má v pronájmu část ploch Podnikatelského inkubátoru Nymburk.

3.4 INVESTIČNÍ PŘÍLEŽITOSTI VE MĚSTĚ NYMBURCE

Na okrajích města jsou vymezeny dvě rozsáhlé rozvojové zóny (*greenfields*) – průmyslové zóny Sever a Jih. Obě tyto zóny přiléhají k zastavěnému území města a navazují na stávající průmyslový intravilán. Zóna Sever je, se svým rozsahem 288 ha, orientována na investory mezinárodního, resp. celostátního významu. Město v této zóně vlastní přibližně 10 % pozemků, zbytek vlastní větší počet soukromých majitelů. Zóna Jih s rozlohou 28 ha – a možností dalšího růstu o cca 25 ha, je určena spíše menším investorům. V jižní zóně je počítáno s výstavbou přístaviště pro říční lodě. Město vlastní 20 % pozemků v zóně Jih, zbytek vlastní 7 soukromých majitelů.

Obě zóny mají výhodu napojení na železnici, výhodou severní zóny je sousedství realizovaného obchvatu města silnice I/38 a hlavní železnice, na níž je umístěno hlavní nádraží a železniční seřadiště. Na hranice obou zón je přiveden vodovod a kanalizační sběrač směřující do městské čistírny odpadních vod. V zóně Sever je vybudována trafostanice TR 110/22 a dvojvedení 22 kV. Do zóny Jih je elektřina přivedena na hranici zóny. Do obou zón je přiveden rozvod plynu v dostatečné kapacitě. Využití zón je v souladu s platnou územně plánovací dokumentací, realizovaná zástavba musí respektovat kontext okolí a být opatřena izolační zelení.

V obou průmyslových zónách již některé podniky zahájily činnost. Zóna Sever je k červnu 2010 využívána dvěma velkými výrobními kapacitami – společnostmi Magna Exteriors & Interiors a Changhong Europe Electric, dále jsou zde lokalizovány podniky ŽOS, s. r. o., Probotrans, s. r. o., Donauchem, s. r. o., Zásobárna, s. r. o., Železnická dodavatelská, s. r. o., Thermoservis, s. r. o., Gastrocentrum Postform, s. r. o., a dále Podnikatelský inkubátor Nymburk. V průmyslové zóně Jih sídlí belgická společnost Vyrolat, s. r. o., vyrábějící plasty, dále zde sídlí podniky Model Obaly, Maschienenfabrik Niehoff, s. r. o., Malt-house Soufflet ČR, Pivovar Nymburk, s. r. o., JDK, s. r. o., Drupol, v. d., Ga Grandchem, a. s., Okresní autobusová doprava, s. r. o., Vodovody a kanalizace, a. s., a Tiskárna Kircher.

Podnikatelský inkubátor v severní průmyslové zóně byl otevřen v červnu 2008. K dubnu 2010 v něm sídlilo 9 podniků, přičemž podle oficiálních materiálů byla k témuž datu plocha inkubátoru obsazena z 91 %. Celkový počet zaměstnanců umístěných v inkubovaných podnicích činil k témuž datu cca 60 osob. V inkubátoru se však prozatím usadilo nízké procento podniků s inovačním potenciálem.

Vedle investičních příležitostí v rozvojových zónách vymezených ve volné krajině existují v Nymburce i investiční příležitosti ve stávající nevyužívané průmyslové aj. zástavbě (*brownfields*). Tímto způsobem byly realizovány investice malých domácích podniků v 90. letech 20. století i prvně

příchozích větších podniků zahraničních. Předmětem diskusí zůstává vhodný způsob revitalizace a využití prostoru zvaného Doky Nymburk – rozestavěného areálu opravy plavidel na jihozápadě města na břehu řeky Labe. Plocha areálu je 4,1 ha; převážnou část areálu vlastní společnost KC ILF, a. s., zbylou znatelně menší část pak Povodí Labe, státní podnik. Územní plán města předpokládá přeměnu tohoto areálu ve středisko volného času a sportu, neboť prostor je obklopen nízkopodlažní zástavbou. V případě realizace investic musí investor přihlížet ke kontextu a charakteru okolní zástavby a respektovat skutečnost, že Labe je nadregionálním biokoridorem s regionálním biocentrem Drahelická lada na protějším břehu řeky. Tato lokalita je napojena prostřednictvím místní komunikace na krajskou silnici II/331, která se poté napojuje na silnici I/38. Ve vzdálenosti 120 m od okraje plochy je přiveden plynovod, vodovod pitné vody a stoka veřejné splaškové kanalizace. Elektrickou infrastrukturu představují podzemní kabely 22 kV a možnost napojení na trafostanici východně od areálu.

3.5 STRUKTURA EKONOMIKY MĚSTA

Nejvyšší zastoupení v ekonomických subjektech tvoří osoby samostatně výdělečně činné a malé podniky do pěti zaměstnanců. Proto podle právní formy podniku převládají mezi ekonomickými subjekty ve městě živnostníci. Z hlediska převažující činnosti dominují podniky zabývající se obchodem, prodejem a opravou motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinstvím viz tabulky č. 7 a 8.

Tabulka č. 7: Podíl organizací a podíl zaměstnaných podle velikostních kategorií k červenci roku 2010 (v %)

POČET ZAMĚSTNANCŮ	Město Nymburk	
	Počet subjektů	Počet zaměstnanců
Neuvedeno	53,5	-
Bez zaměstnanců	35,6	-
1-5	7,3	11,3
6-9	1,3	5,8
10-19	0,9	8,3
20-49	0,6	13,4
50-99	0,4	16,3
100-249	0,3	32,3
250 a více	0,1	12,6

Zdroj: Registr ekonomických subjektů ČSÚ

Představovaly 1 152 podniků, tj. 32 % všech podniků soustředěných ve městě. Významné postavení měly i ostatní obchodní služby (792 podniků, resp. 22 %) a ostatní veřejné, osobní a sociální služby (406 podniků, resp. 11 %). Podniků zabývajících se průmyslovými aktivitami bylo ve městě k 31. 12. 2009 454, podniků z oboru stavebnictví 400. Celkem podniky ze sekundárního sektoru tvořily 24 % podniků ve městě viz tabulka č. 8.

Tabulka č. 8: Podniky podle převažující činnosti a právní formy k rokům 2008 a 2009

Hospodářská činnost	Počet podnikatelských subjektů celkem		Absolutně	Relativně (%)
			3 582	100
podle převažující činnosti	Zemědělství, lesnictví, rybolov		60	1,7
	Průmysl		454	12,7
	Stavebnictví		400	11,2
	Doprava a spoje		107	3,0
	Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství		1 152	32,2
	Ostatní obchodní služby		792	22,1
	Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění		10	0,3
	Školství a zdravotnictví		149	4,2
	Ostatní veřejné, sociální a osobní služby		406	11,3
	podle právní formy	Státní organizace		18
Akciové společnosti		23	0,6	
Obchodní společnosti		256	7,1	
Družstevní organizace		12	0,3	
Peněžní organizace - počet subjektů		0	0,0	
Živnostníci		2 628	73,4	
Samostatně hospodařící rolníci		21	0,6	
Svobodná povolání		227	6,3	
Zemědělství podnikatelé		18	0,5	
Ostatní právní formy		327	9,1	

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 9: Komparace struktury zaměstnanosti města Nymburka s řádovostně vyššími jednotkami k roku 2001 (v %)

Ekonomický sektor	Město Nymburk	Okres Nymburk	Středočeský kraj	Česko
Primér	1,4	6,6	4,9	4,4
Sekundér	28,3	34,1	36,7	37,7
Terciér	70,3	59,3	58,4	57,9

Zdroj: SLDB 2001

3. 6 ANALÝZA SWOT HOSPODÁŘSKÉHO VÝVOJE MĚSTA NYMBURKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Relativně významné mikroregionální středisko v zázemí Prahy • Výhodná dopravní poloha • Relativně diverzifikovaná ekonomická základna • Strojírenská tradice města • Podnikatelský inkubátor se signifikantními partnery z řad vysokých škol a vědy a výzkumu • Tradiční zaměstnavatelé působící na trhu práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativně vyšší míra nezaměstnanosti ve městě • Odliv kvalifikovaných pracovních sil do blízké Prahy • Poptávka trhu práce po nekvalifikovaných profesích • Historická i současná absence progresivních ekonomických oborů • Absence koncepce rozvoje města v oblasti zahraničních investic a průmyslových zón • Nízké procentuální zastoupení inovačních podniků ve městě i v podnikatelském inkubátoru • Významné dopady strukturálních změn v 90. letech 20. stol. na některé podniky ve městě • Nedostatek vhodných dopravních spojů, které by umožňovaly dopravu pracovních sil ze sídel v zázemí do města pro zajištění třísměnného provozu
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Blízkost ekonomických aktivit spojených se Škoda Auto a TPCA • Využití strojírenské tradice města • Rozvoj <i>medium-tech</i> a <i>high-tech</i> průmyslových odvětví prostřednictvím podnikatelského inkubátoru • Pozitivní image města jako technologického centra • Příchod <i>medium-tech</i> a <i>high-tech</i> investorů jejich zasídlením v průmyslové zóně Sever (přednostně z oborů mimo automobilový průmysl) • Možnost využití (byť časově omezených) externích zdrojů financování podniků (fondy EU) • Spolupráce podniků se vzdělávacími institucemi sekundárního vzdělávání • Možnost rozvoje logistických služeb v souvislosti s rozsáhlým seřaďovacím nádražím • Potenciál rozvoje ekonomických aktivit ve městě v souvislosti s obnovením koncepce labské vodní cesty 	<ul style="list-style-type: none"> • Neobsazení rozsáhlých průmyslových zón • Obsazení průmyslových zón low-tech montážními závody • Negativní low-tech image města • Přílišná dominance určitých průmyslových odvětví v ekonomické struktuře města vedoucí k její větší náchylnosti ke strukturálním problémům • Rozsáhlé průmyslové zóny blokadou pro územní rozvoj dalších funkcí města • Nárůst nezaměstnanosti ve městě • Etnická dělba práce • Opuštěné montážní závody mohou být výraznou ekonomickou, environmentální a územní zátěží při dalším rozvoji města

4 INFRASTRUKTURA, DOPRAVA, BYDLENÍ

4.1 INFRASTRUKTURA

4.1.1 VODOVODNÍ SÍŤ

Město Nymburk je zásobeno pitnou vodou z vodovodu pro veřejnou potřebu.⁷ Zdrojem vody jsou prameniště Choťánky (Q = 50,0 l/s), prameniště Kluk (Q = 50,0 l/s) a Staré prameniště (Q = 40,0 l/s). Voda ze všech tří pramenišť je upravována v úpravně vody Poděbrady s kapacitou 200 l/s doplněnou čerpací stanicí q = 66 l/s, H = 40 m. Odtud je voda přívodním výtlačným řadem délky 4,75 km DN 400 z litiny dopravována do ÚV Babín, která slouží jako akumulace s přečerpáváním a provádí se zde chlorování. Čerpací stanice Babín má dvě čerpadla, každé s výkonem 70 l/s. Dopravní výška je 45 m. Čerpací stanice „levobřežní“ má kapacitu 30 l/s, 1 + 1 čerpadlo s výkony jednotlivých čerpadel 30 l/s a dopravní výškou 15 m. Odtud je voda čerpána, délka řadu je 0,480 km DN 300 z PVC.

Vodojemy a hydroforové stanice:

- Vodojem Babín je zemní dvoukomorový 2 x 1000 m³ (189,02/184,02 m n.m.),
- věžový vodojem Nymburk je jednokomorový 380 m³ (219,5/214,0 m n.m.)
- a hydroforová stanice Jankovice 2 x 250 m³ a 2 x 1000 m³ (189,95/184,95 m n.m.) je s AT stanicí o výkonu 6 l/s.

Celková délka rozvodných řadů je 71,328 km DN 50 až DN 600.

Závady v území:

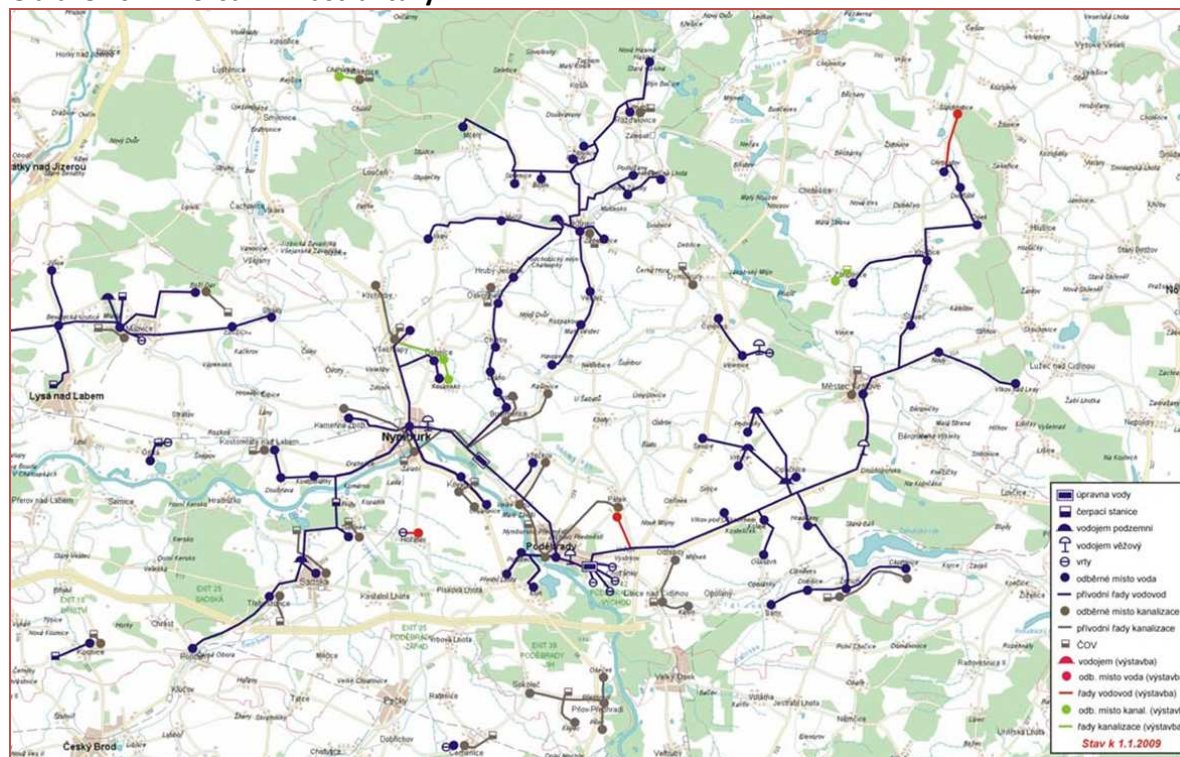
- Na stávající vodovodní síti je nutné provést výměnu všech azbestocementových řadů na síti v celkové délce 5,1 km.
- Dále je navržena rekonstrukce litinových řadů v celkové délce 4,1 km.

Provozovatelem infrastruktury je akciová společnost Vodovody a kanalizace Nymburk.

Širší vztah v podobě rozsahu infrastruktury provozované společností Vodovody a kanalizace Nymburk je zobrazen na přiloženém schématu.

⁷ Níže uvedené základní informace o vodovodní síti pocházejí z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje (červen 2004) a z návrhu nového územního plánu města Nymburk (08/2003).

Obrázek č. 4: Rozsah infrastruktury

Zdroj: www.vak-nymburk.cz

4.1.2 KANALIZAČNÍ SÍŤ A ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD

Město Nymburk má vybudovanou převážně jednotnou kanalizační síť (4/5).⁸ Zbývající část kanalizace je oddílná (odkanalizování sídliště). Na trase hlavních přivaděčů jsou vybudovány dešťové odlehčovače.

Odpadní vody jsou touto kanalizací odváděny na čistírnu odpadních vod, která byla vybudována v letech 1994–1995. Kapacita čistírny je po intenzifikaci provedené v roce 2006 32 500 EO, $Q = 6000 \text{ m}^3/\text{den}$, BSK5 = 1 500 kg/den. Recipientem je Labe.

Kanalizační stoky dosahují celkové délky 48,419 km z DN 50 až DN 1600 a sestávají z následujících materiálů: z kameniny, PE a PVC a skelného laminátu.

Provozovatelem kanalizace a čistírny odpadních vod je akciová společnost Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.

Stávající závady v území:

⁸ Níže uvedené základní informace o vodovodní síti pocházejí z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje (červen 2004).

- systém kanalizace a čištění odpadních vod vyhovuje a zůstane zachován i do budoucnosti, nicméně
- s ohledem na stáří kanalizace a použité trubní materiály navrhujeme rekonstrukci stávající kanalizační sítě v celkové délce 4,6 km,
- v budoucnu bude nezbytné řešit nové rozvody dešťové kanalizace v nově budovaných lokalitách jako oddílné a postupně připravovat v závislosti na dostupných finančních prostředcích oddílnou kanalizaci i v historické zástavbě.

4.1.3 ENERGETICKÉ SÍŤE

a) Elektrická energie⁹

Řešené území je napájeno elektrickou energií z rozvodny 110/22 kV Zadní Babín, s transformačním výkonem 80 MVA s možným zvýšením výkonu na 120 MVA, a z hydrocentrály Nymburk o výkonu 1,3 MVA. Hlavní napájecí vedení města je provedeno třemi větvemi. Severní část města Nymburk je napojena vrchním vedením 22 kV Nymburk sever, železniční opravny vlastním vedením 22 kV ŽOS I a ŽOS II.

Vrchní vedení Nymburk sever obchází město a ve východní části je provedena odbočka do vstupní stanice TS-Jankovice, odkud pokračuje primární napájecí systém kabelovým způsobem.

Druhé napájecí vedení prochází z rozvodny Babín východním směrem do HC Nymburk, s odbočením pro vstupní stanici TS-ČSD-depo, a dále do kabelového primárního napájecího systému. Primární propojení od HC Nymburk pokračuje paprskovitě do systému primárního napájení.

Třetí napájecí vedení vychází z rozvodny Babín v jižním směru s provedeným kabelovým dvojsvodem k TS-Pekárny a Sladovny.

Z těchto vrchních napájecích vstupů 22 kV vedení je vytvořen systém kabelového primárního propojení transformačních stanic v celém městě. Místní primární síť je propojena do transformačních stanic zděného provedení s osazenými trafory o výkonu 400 a 630 kV, s dalším sekundárním rozvodem do distribuční sítě.

Dodávka a přenos elektrické energie jsou v Nymburce vybudovány s minimálními nároky na rozšiřování.

⁹ Niže uvedené údaje o energetické síti ve městě vycházejí z informací návrhu územního plánu města Nymburk (08/2003).

V Nymburce je umístěna též malá vodní elektrárna s následujícími parametry:

Tabulka č. 10: Parametry vodní elektrárny

Lokalita oblast	Název společnosti, která výrobu provozuje	Instalovaný výkon (MWe)	Roční výroba elektřiny netto v roce 2006 (GWh)	Vyvedení výkonu (kV)	Rozvodna (místo připojení)	Vodní tok
MVE Nymburk	MVE-HYDRO, s. r. o.	2 x (0,256 + 0,307) + 0,192	4,543	22	Nymburk	Labe

b) Plyn

Město Nymburk je plně plynofikované. Zdrojem zemního plynu pro potřeby města Nymburka je vysokotlaký dálkovod 042 DN 200 - 2,5 MPa vedený východně od města kolem obcí Chvalovice, Kovansko a Všechlapy. Tento řad odbočuje ze středočeské magistrály DN 500 mezi obcemi Plaňany a Dobřichov.

Nejsou tedy identifikovány žádné závažné závady v území.

c) Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení je ve správě a v majetku města. Současný stav této infrastruktury vyžaduje další investice zaměřené především na obnovu kabelových tras včetně svítidel, spolu s optimalizací jejich spotřeby a změna svítidel na nižší světelnou zátěž parteru. Postupná rekonstrukce veřejného osvětlení by měla být přednostně koordinována s rekonstrukcemi místních komunikací a pracemi na jiných inženýrských sítích. S potřebou investic do výstavby nového veřejného osvětlení je třeba počítat zejména v souvislosti s rozvojem nových zón.

4.1.4 ZÁSOBOVÁNÍ TEPEM

Ve městě se uplatňuje kombinovaný způsob zásobování obyvatelstva teplem, tj. systém CZT + kotelny pro řadové b.j. a činžovní domy + lokální vytápění. Lokální vytápění převažuje v centru, ve staré zástavbě a v oblastech rodinných domků, přičemž podíl plynového topení v těchto bytech je poměrně významný. Novější části města, řadové domy a sídliště zásobují kotelny a CZT.

Na území města je provozován systém centrálního zásobování teplem (CZT). Zdrojem tepla pro tento systém jsou 2 výtopny, jedna na drahelickém sídlišti (v ulici Gen. Sochora 2175) a druhá v areálu

ŽOS Nymburk. Oba zdroje tepla i rozvody na území města jsou v majetku firmy THERMOSERVIS, spol. s r. o., držitele licencí na výrobu a rozvod tepla.

Výtopna ŽOS disponuje instalovaným výkonem 33 MW, v kotlích se spaluje hnědé uhlí z dolu Bílina s vyhovujícím obsahem síry. Kotle jsou v dobrém stavu. Zdroj je vybaven dvěma novými moderními filtry a jeho provoz tak splňuje nejpřísnější ekologické limity.

Výtopna CZT na drahelickém sídlišti je vybavena kotli na kombinované spalování TTO a zemního plynu o celkovém výkonu zdroje 32 MW. V současné době slouží zejména jako záložní a špičkový zdroj. Je však také významnou rezervou pro případ neočekávaných změn na trhu s jednotlivými druhy paliv.

Tento velmi flexibilní dvouzdrojový systém CZT umožňuje nejen velmi ekonomické řízení výroby tepla, ale i optimalizaci provozu s ohledem na životní prostředí. Velkým přínosem tohoto spojení je eliminace dopadů citlivého zdroje exhalací umístěného na západní – návětrné straně města.

Systém rozvodů CZT zásobuje teplem bytové odběratele (celá sídliště Drahelice i Jankovice ale i další bytové domy na území města, celkem přes 2500 bytů), dále několik průmyslových odběrů – ŽOS Nymburk, ZELKO, Changhong, podnikatelský Inkubátor a další – a v neposlední řadě několik významných institucí, např. Nemocnici Nymburk, všechny 3 základní školy, gymnázium, COP, Městský úřad, ČSSZ a další.

Roční objem výroby tepla v Nymburce činí 200 000 GJ. Teplo se dodává dle potřeb odběratelů ve formě páry nebo teplé vody.

Ostatní zdroje tepla

Další kotelny, zásobující bytové domy ve městě, využívají většinou zemní plyn. Kromě těchto zdrojů tepla je ve městě řada dalších kotelen průmyslových podniků, úřadů a dalších objektů vybavenosti.

4.1.5 TELEKOMUNIKAČNÍ SÍŤ

Sídelní útvar Nymburk má vlastní telekomunikační systém zařízení, včetně automatických telefonních ústředen a telekomunikačních rozvodů v ÚTO Nymburk.¹⁰ Telefonní ústředna je propojena optickými

¹⁰ Níže uvedené údaje o telekomunikační síti ve městě vycházejí z informací návrhu územního plánu města Nymburk (08/2003).

kabely s ATÚ Mladá Boleslav a ATÚ Kolín překryvnou digitální sítí. Telekomunikační síť je provedena s dostatečnou kapacitou stávajících rozvodů, dvoustupňově ATU- TR- SR.

Je vybudována nová telefonní ústředna Na Valech a proveden kabelovod v Tyršově ulici od Velkých Val, podél Eliščiny, přes náměstí do Soudní ulice. Další větev Eliščinou ulicí do Boleslavské, ulicí Na Valech podél nemocnice a přes Boleslavskou ke Slavii.

Optokabel je položen z Velelib do stávající ústředny v sídlišti a do nové ATÚ Na Valech. U ústředny v sídlišti byla nahrazena analogová část ústřednou digitální.

Místní telekomunikační síť je provedena s dostatečnou kapacitou stávajících rozvodů, dvoustupňově ATU- TR- SR.

Dálkové kabely: Nymburkem prochází značně rozsáhlá síť dálkových kabelů. Správcem sítě je Telefónica O2.

Radioreléové trasy: V zájmovém území prochází trasy RR spojů společností České radiokomunikace, Telefónica O2, T-Mobile, a. s., a Vodafone. Jedná se o mikrovlnné spoje, u kterých je možná změna konfigurace i uživatele, proto u nich nejsou vyhlašována ochranná pásma.

4.2 DOPRAVA

4.2.1 ŠIRŠÍ DOPRAVNÍ VZTAHY

Město Nymburk se nachází v Polabské nížině a je situované přímo na řece Labi. Výhodná poloha města se odráží v jeho lokalizaci na trase řady významných komunikací. Městem prochází od severu k jihovýchodu silnice 1. třídy I/38 (Jestřebí – Mladá Boleslav – Kolín – Jihlava – Hatě/Rakousko). Nymburk je významným železničním uzlem. Městem prochází trať 231 Praha – Lysá nad Labem – Kolín, na kterou se napojuje trať 072 Lysá nad Labem – Ústí nad Labem západ, a dále městem prochází významná trať 020 Choceň – Hradec Králové – Velký Osek (– Praha). Významná spojení města s centry okolí, případně napojení na hlavní železniční tahy zajišťují též železniční tratě 060 Nymburk – Poříčany, 061 Nymburk – Jičín, 071 Nymburk – Mladá Boleslav. Významnou úlohu v dopravních vztazích města a regionu hraje též vodní cesta na Labi a místní letiště, byť je zaměřeno na dopravu ultralightů a malých letadel. Městem prochází též dálková (hlavní) cyklotrasa II. třídy č. 24 (Mělník – Kolín – Pardubice – Hradec Králové – Vrchlabí). Nymburk je veřejnou autobusovou linkovou dopravou spojen především s okolními městy ve středních Čechách a s Libercem. MHD je zajišťováno jednou autobusovou linkou.

4.2.2 SILNIČNÍ SÍŤ

Základní komunikační skelet

Základní komunikační skelet je tvořen silnicí I/38 (trasa silnice je následující: Jestřebí (I/9) – Mladá Boleslav (I/10) – Bezděčín (I/10) – Nymburk – Poděbrady (D11 km 39) – Kolín (I/12) – Kutná Hora (I/2) – Čáslav (I/17) – Havlíčkův Brod (I/34) – Jihlava (D1 km 112) – Kasárna (I/23) – Znojmo (I/53) – Hatě – Rakousko)¹¹. Silnice I/38 je významnou dopravní tepnou, spojující dálnici D1 a D11. Jedná se o důležité spojení silniční sítě ve směru severozápad–jihovýchod. Vnitrostátně tato silnice zajišťuje spojení severočeského, středočeského a jihomoravského regionu. Mezistátně má velký význam zejména pro těžkou nákladní přepravu.

Obrázek č. 5: Základní komunikační skelet

Zdroj: www.rsd.cz

Tato silnice představuje pro město spojení především s dálnicemi a rychlostními silnicemi, jmenovitě s:

- dálnicí D1 v Havlíčkově Brodě (připojení je zajištěno na exitu 112),

¹¹ [http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/\\$file/s38-nymburk-obchvat.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/$file/s38-nymburk-obchvat.pdf)

- rychlostní komunikací R10 (exit 39 u Mladé Boleslavi),
- dálnicí D11 (propojení je zajištěno na exitu 25 a 39).

Současné vedení silnice I/38 centrem města je zcela nevyhovující. Průjezd těžké nákladní dopravy středem města působí značné dopravní komplikace, neboť je veden jediným mostem přes Labe, který nevyhovuje z hlediska maximálního zatížení a šířkových poměrů¹². Situování průtahu centrem města a hlavním náměstím generuje řadu nepříznivých vlivů na život ve městě.

Vedení průtahu silnice I/38 městem zpomaluje tranzitní dopravu z několika důvodů: z hlediska šířkových poměrů mostu přes Labe (nevyhovujících zejména pro nákladní automobilovou dopravu) a zpomalování provozu vzhledem ke světelné signalizaci a kolizím automobilové dopravy s pěší dopravou (přechody pro chodce).

Základní páteřní silniční síť v Nymburce bude z tohoto důvodu výrazně modifikována po uvedení obchvatu města do provozu. Úprava dopravních poměrů v centru města bude muset být založena na specializované dopravní studii. Dle stávajícího územního plánu se v návrhu dopravy počítá s modifikovaným radiálně okružním systémem. Návrh řešení dopravy bude po uvedení obchvatu do provozu vycházet též z nových přepravních proudů a vazeb. Již nyní je zřejmé, že po uvedení obchvatu města do provozu dojde k přeřazení části stávajícího průtahu silnice I/38 městem do kategorie silnic II. třídy. Trasa obchvatu, který je v současné době těsně před dokončením, je znázorněna na přiloženém schématu.

¹² [http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/\\$file/s38-nymburk-obchvat.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/$file/s38-nymburk-obchvat.pdf).

Obrázek č. 6: Plánovaná trasa obchvatu

Zdroj: [http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/\\$file/s38-nymburk-obchvat.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/pdf027/$file/s38-nymburk-obchvat.pdf)

V současné době se dokončuje II. etapa okruhu. Součástí stavby je MÚK s II/330, okružní křižovatka, 5 mostů, přeložky a úpravy silnic. První část obchvatu odbočuje ze stávající silnice I/38 před obcí Chvalovice a překonává následně tok Labe. Dalšími mostními objekty jsou překlenuty silnice II/331 z Nymburka do Poděbrad a železniční trať Kolín – Nymburk. Součástí této první etapy, která byla uvedena do provozu v květnu 2007, jsou dvě křižovatky - úrovněová připojení stávající I/38 před obcí Chvalovice a mimoúrovňová křižovatka se silnicí II/331 u Poděbrady. Délka této etapy je 2,4 km.

Stavba druhé etapy byl zahájena v říjnu 2008. Délka této etapy je 5,9 km a prochází polním a zalesněným úsekem podél železniční trati v katastru Velké Zboží přes Lánskou strouhu a kříží mostními objekty silnici II/330 mezi Nymburkem a Budiměřicemi a řeku Mrlinu s jejím slepým ramenem. Dále pokračuje polnostmi na okraji nymburské průmyslové zóny k Všechlappskému vrchu, kde se napojuje na stávající silnici I/38, kde se v budoucnu plánuje výstavba přeložky situované podél železniční trati ve směru na Mladou Boleslav. Křižovatka se silnicí II/331 je mimoúrovňová a se silnicí I/38 okružní tříramenná, do které je kromě nového obchvatu zapojena stávající silnice I. Třídý do směrů Nymburk a Mladá Boleslav. Předpoklad dokončení je říjen 2010.¹³

¹³ <http://www.dalnice-silnice.cz/I/I-38.htm>, 9.8.2010.

Silnice II. a III. tříd

Další důležitá spojení města s regionem nabízejí silnice II. tříd. Význam má především silnice II/330 spojující město se silnicí I/32 směrem na Jičín (silnice I/32 se napojuje na D11 exitem 42) a silnicí 331 spojující město západním směrem se silnicemi vyššího řádu (prostřednictvím silnice II. třídy 610), a to jmenovitě s rychlostní silnicí R 10 (u Staré Boleslavi-Brandýsa nad Labem a Tuřic). Silnicemi II. tříd č. 330, 331, 329 a 611 je dále město východním směrem napojeno na Chlumec nad Cidlinou a Hradec Králové. Silniční síť doplňují silnice III. třídy zajišťující spojení města s okolními obcemi. Hodnoty zatížení silniční sítě dle sčítání dopravy z roku 2005 jsou uvedeny v příložené tabulce.

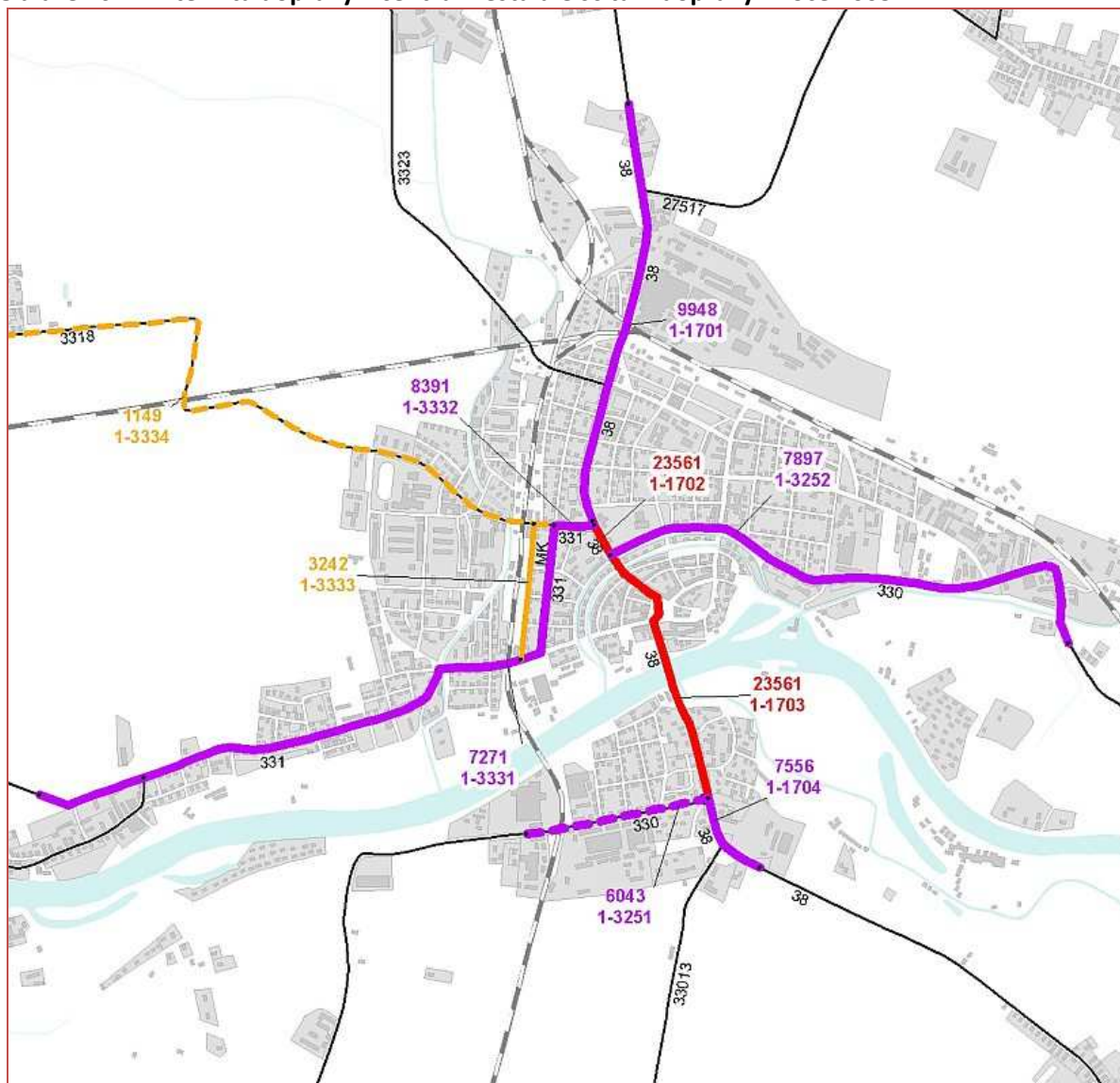
Tabulka č. 11: Hodnoty zatížení silniční sítě

Č. silnice	Sčítací úsek	Těžká vozidla	Osobní vozidla	Motocykly	Součet	Začátek úseku	Konec úseku
38	1-1700	2165	5238	43	7446	Krchleby, zaús.332	Nymburk z.z.
38	1-1701	2999	6883	66	9948	Nymburk z.z.	Nymburk, vyús.3318
38	1-1710	2351	5163	42	7556	Nymburk k.z.	x s 611
38	1-1702	4699	18754	108	23561	Nymburk, vyús.3318	vyús.330 a zaús.331
38	1-1703	4699	18754	108	23561	vyús.330 a zaús.331	Nymburk, zaús.330
331	1-3330	992	3765	34	4791	vyús.z 330	Poděbrady z.z.
331	1-3226	837	4366	45	5248	vyús.2725	Nymburk z.z.
331	1-3331	953	6266	52	7271	Nymburk z.z.	Nymburk, MK Purkyňova
330	1-3251	1171	4842	30	6043	Nymburk z.z.	zaús.do 38
330	1-3252	1383	6465	49	7897	vyús.z 38	Nymburk k.z.
330	1-3256	1383	6465	49	7897	Nymburk k.z.	vyús.331
331	1-3332	1149	7199	43	8391	Nymburk, MK Purkyňova	Nymburk, zaús.do 38
3318	1-3334	241	896	12	1149	vyús.z 38	Nymburk k.z.
MK	1-3333	487	2742	13	3242	vyús.z 331, Nymburk	zaús.do 3318

Zdroj: www.rsd.cz

Jednotlivé sčítací úseky s ilustrací intenzity provozu na okolních komunikacích jsou specifikovány též na příložených obrázcích.

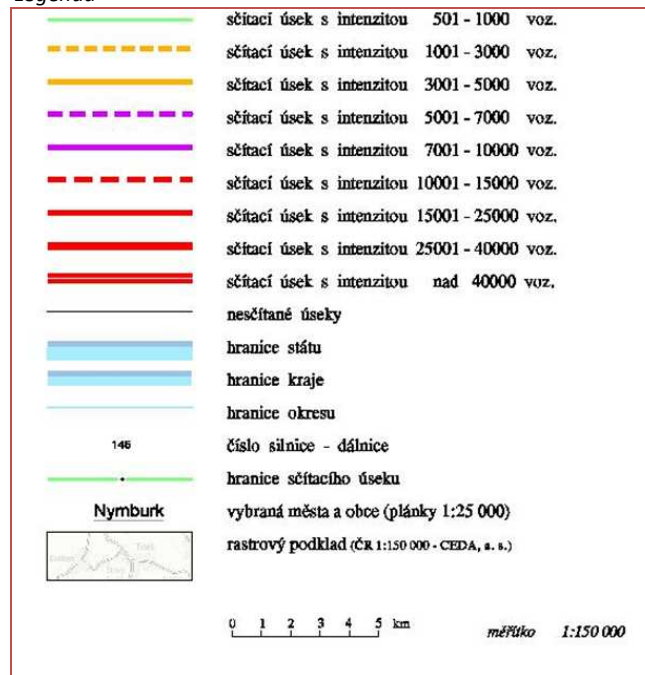
Obrázek č. 7: Intenzita dopravy v centru města dle sčítání dopravy v roce 2005

Zdroj: www.rsd.ct

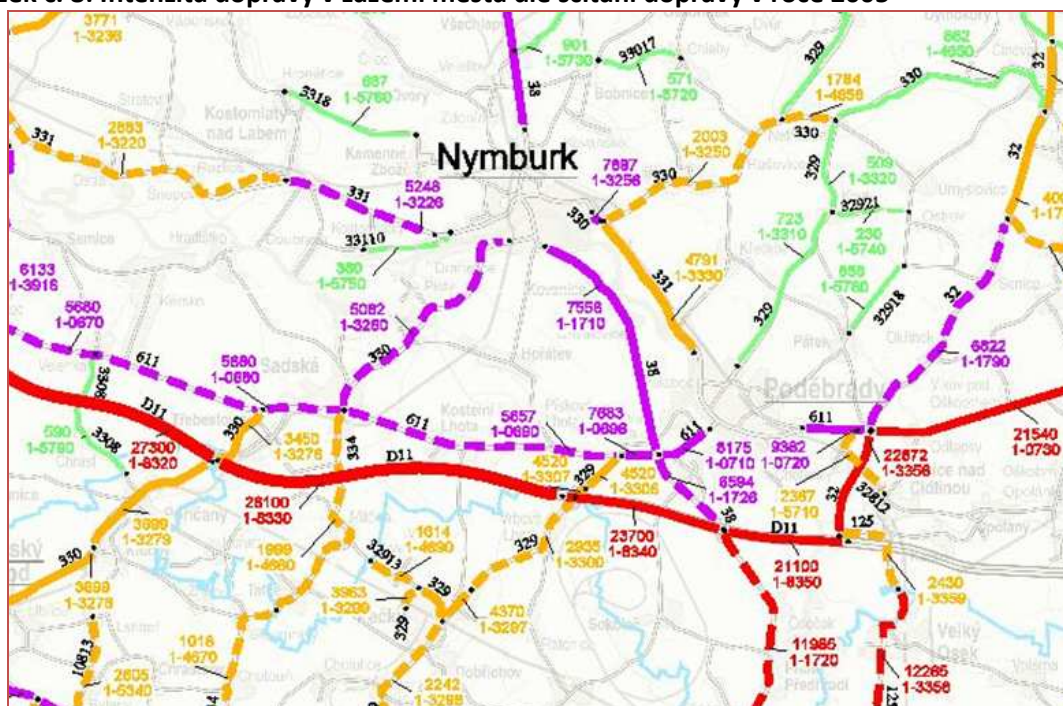
Poznámka: (průměrná intenzita silničních vozidel za 24 h na daném úseku komunikace). U každého úseku uvedena vždy celková intenzita dopravy a číslo sčítacího úseku.

Legenda

Zdroj: www.rsd.cz

Obrázek č. 8: Intenzita dopravy v zázemí města dle sčítání dopravy v roce 2005

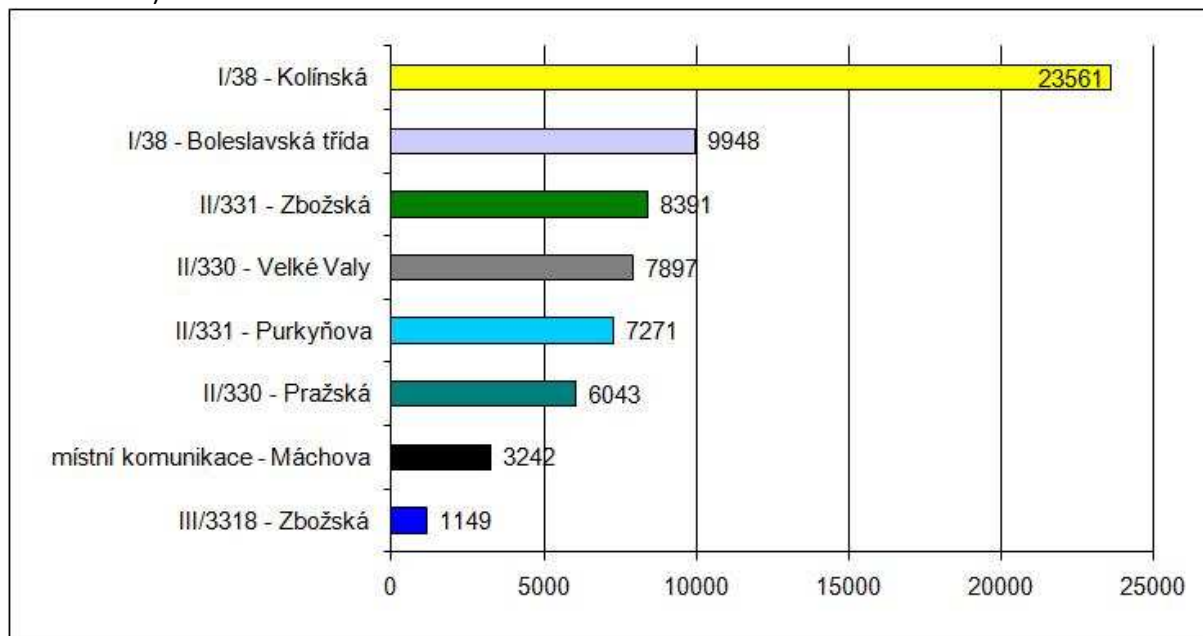

Zdroj: www.rsd.cz

Poznámka: (průměrná intenzita silničních vozidel za 24 h na daném úseku komunikace, u každého úseku uvedena vždy celková intenzita dopravy a číslo sčítacího úseku)

Sčítání dopravy potvrzují mimo jiné vysoké zatížení silnic II. třídy v centru města (jedná se o silnice II/330 a II/331) –viz následující graf.

Graf č. 14: Intenzita dopravy na komunikacích v centru města dle sčítání dopravy v roce 2005 (průměrná intenzita silničních vozidel za 24 h na daném úseku komunikace - dle názvu ulic a čísla komunikace)

Zdroj: www.rsd.cz

Na těchto komunikacích jsou současně identifikována následující problémová místa:

- technický stav silnice II/331 v km 33,000 – 41,000 (jedná se o část silnice od hranice oblasti SÚS K. Hora až po železniční přejezd v Nymburku). V současné době je ve vysokém stádiu rozpracovanosti projektová dokumentace, s předpokladem realizace investice ze strany Středočeského kraje v letech 2011 - 2012 (v závislosti na financích).
- technický stav silnice II/330 od křižovatky se sil. I/38 (u nemocnice) – trhliny ve vozovce.
- špatný technický stav opěrné zdi ve vlastnictví města u silnice II/330 od křižovatky Slávie.

Místní komunikace a veřejná prostranství ve správě města

Obdobně jako ve většině měst České republiky lze na území města Nymburka u místních komunikací a veřejných prostranství v majetku města identifikovat rozsáhlé investiční potřeby. Celková délka místních komunikací ve městě přesahuje hodnotu 70 km. Předchozí plány údržby a oprav logicky přihlížely k dopravní významnosti jednotlivých komunikací. Výsledkem je rozdílný stav komunikací na

katastru města, V centru, kam v minulých letech prostředky směřovaly nejvíce, je stav infrastruktury lepší, než v ostatních částech města, kde jsou investiční potřeby s ohledem na předchozí nižší úroveň investičních akcí nejvyšší.

U místních komunikací a chodníků je obecně identifikován nevyhovující technický stav, způsobený jednak zásahy do inženýrských sítí a jednak celkovým stářím a opotřebením povrchů. V centru je pro řadu úseků chodníků charakteristická historická zádlažba mozaikou s častým rozpadem kostek (zejména čedičových) v důsledku stáří a manipulace s dlažbou. Vyjma vozovek v majetku Středočeského kraje a místních komunikací vybudovaných po roce 1989, nedisponují místní komunikace podložím odpovídajícím aktuální dopravní zátěži. Následkem této skutečnosti došlo ke změnám v podloží, kde tyto změny snižují efektivitu údržby povrchu. Z hlediska dalšího rozvoje bude nezbytné stanovit dlouhodobý plán generálních oprav místních komunikací a zajistit koordinaci jeho realizace se správci inženýrských sítí umístěných v dotčených komunikacích.

Dožívající chodníky a místní komunikace jsou problémem zejména na sídlištích postavených v 60. a 70. letech, kde řada komunikací je tvořena konstrukcemi, které byly součástí zařízení staveniště (panelové bloky). Obdobným způsobem dožívají chodníky z betonových panelů a betonových dlaždic. Ve většině případů též dožívá na sídlištích asfaltbetonový kryt, kterým byl dodatečně překryt původní povrch, který byl položen na podkladní betonovou konstrukci.

V minulém období proběhly následující významnější investiční akce zaměřené na obnovu místních komunikací a chodníků:

- v historickém centru:
 - ulice Jízdecká, Dlouhá třída, Eliščina třída, Hradební, Malé Valy,
 - výstavba centrálního parkoviště u Labe, parkoviště u Obecního domu,
 - dále ulice Tylova, Hořátevská, část ulice Komenského, Zámečnická
- v nově vzniklých lokalitách:
 - výstavba komunikací na Labské terase a za hřbitovem u železničního mostu.

Do budoucna se připravují investiční akce (rekonstrukce místních komunikací) v Komenského ulici, Na Rejdišti, Na Příkopě a v Lipové ulici. Dále se předpokládá výstavba samostatných chybějících chodníků, jednak pro zajištění optimálního spojení pro pěší dopravu mezi sídlištěm a hlavním

nádražím v ulici Dvorská a jednak pro zajištění spojení průmyslové zóny SEVER s chodníky na Boleslavské třídě. Již započatá výstavba hlavní obslužné komunikace severní průmyslové zóny si bude v budoucnu dále vyžadovat investice pro její další rozšíření a napojení na trasu dokončovaného obchvatu prostřednictvím mimoúrovňové křižovatky.

Po dokončeném vybudování bezbariérových přechodů na hlavní trase pěší dopravy (hlavní nádraží – náměstí) bude třeba pokračovat i v opatření dalších významných tras a směrů bezbariérovými prvky. Město v této souvislosti disponuje koncepcí dalšího rozvoje bezbariérových tras.

4.2.3 ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Nymburk je především významný železničním uzlem. Hlavní tratí je dvoukolejná elektrifikovaná trať číslo 231 Praha – Lysá nad Labem – Kolín. Uzel se dále nachází na důležitém spojení Prahy a Hradce Králové (trať 020 (Praha) Velký Osek – Hradec Králové – Choceň). Na této trati jezdí v taktových intervalech rychlíky mezi Prahou a Hradcem Králové. Železničním uzlem Nymburk procházejí dále následující tratě:

- 060 Nymburk – Poříčany,
- 061 Nymburk – Jičín,
- 071 Nymburk – Mladá Boleslav.

S výjimkou posledně jmenované trati jezdí na těchto spojeních především osobní vlaky. Na trati Nymburk – Mladá Boleslav je zajištěno rychlíkovými soupravami taktové spojení mezi Kolínem a Rumburkem.

Na tratích 060 a 061 se nachází též stanice Nymburk město, situovaná v západním sousedství historického centra.

Stanice je rozdělena na obvod hlavní (osobní) nádraží, seřadovací nádraží (odb. Babín – Nymburk seř. n. – Nymburk os. n. kostomlatské zhlaví) a předjízdne nádraží (koleje 201,202,203,205). Všechny průjezdné dopravní koleje v osobním nádraží jsou elektrifikované. Zabezpečovací zařízení je 2. kategorie elektromechanické.¹⁴

¹⁴ Technicko ekonomická studie modernizace trati Kolín – Lysá nad Labem – Vše Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN. SUDOP Praha: říjen 2006. A.2 Technická zpráva, s. 16.

Železniční uzel Nymburk je též jedním z největších seřaďovacích stanic, který zajišťuje rozřadování nákladních vlaků. Celkové přepravní výkony v samotné stanici Nymburk činily od roku 2005 (tj nakládka a vykládka) 215 023 tun.

Hlavní přepravní a železniční tahy v nákladní dopravě jsou následující:

- Nymburk - Praha - Plzeň – Cheb,
- Nymburk - Mělník- Děčín (Německo) - Ústí nad Labem,
- Nymburk-Mladá Boleslav-Liberec - (Polsko),
- Nymburk - Hradec Králové - Česká Třebová,
- Nymburk - Kolín - Brno (Břeclav-Rakousko).

Nejvíce přepravovanou komoditou do stanice Nymburk je hnědé uhlí a tekutá paliva.¹⁵

Stav železniční infrastruktury bude v budoucnu vyžadovat stavební úpravy tak, aby technické vybavení odpovídalo nárokům železniční přepravy v 21. století. Z hlediska správce infrastruktury jsou priority budoucího rozvoje následující:

- dokončení peronizace (bezbariérová přístupnost všech nástupišť, doplnění jednoho ostrovního nástupiště, zvýšení bezpečnosti a komfortu při nástupu a výstupu),
- zabezpečovací zařízení,
- zajištění kolejí pro nákladní tranzitní dopravu.¹⁶

Kromě zmiňovaných dílčích úprav se počítá se zachováním stávajícího rozsahu osobního i seřaďovacího nádraží, proto v okolí je nutné navrhovat případnou výstavbu tak aby byly splněny hygienické limity, týkající se převážně hluku a vibrací.

V případě celé trati č. 231 se v budoucnu předpokládá její úprava. Přepravní proudy ovlivní v budoucnu též stavba tzv. Všejské spojky - jedná se o přeložku trati Lysá n. L. – Milovice a navazující stavbu nové trati Milovice – Všejanya tedy tzv. „Všejské spojky“, která bude představovat propojení tratě č. 231 (Praha - Lysá nad Labem - Kolín) a tratě č. 071 (Nymburk - Mladá Boleslav).¹⁷

¹⁵ Informace ČD Cargo, a. s. , provozní jednotky Nymburk.

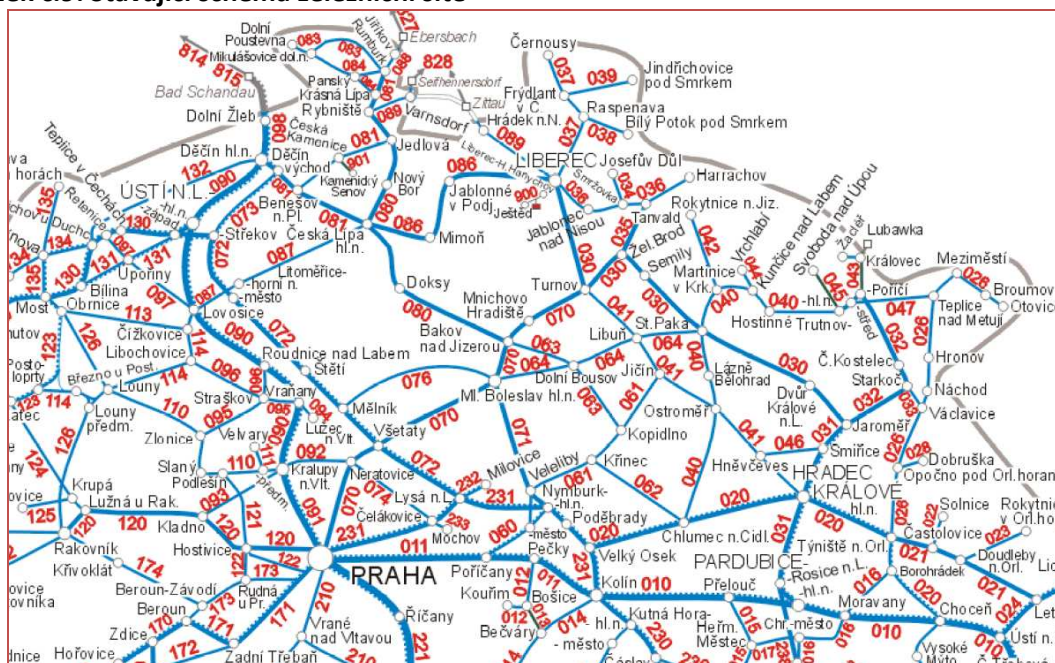
¹⁶ Informace odboru koncepce a strategie, oddělení koncepce rozvoje ŽDC a územního plánování.

¹⁷ Územně analytické podklady Středočeského kraje. Rozbor udržitelného rozvoje - vyhodnocení podkladů pro rozbor. Textová část (prosinec 2007 – aktualizace červen 2008), s. 57.

V traťovém úseku Nymburk-Lysá n/L se uvažuje s postupnou modernizací na vyšší rychlost.¹⁸ Tento záměr umožní vedení dálkové dopravy do Mladé Boleslavi a Liberce po rychlostně a trakčně výhodnější trati.¹⁹

S modernizací se uvažuje rovněž v úseku trati Kolín – Lysá nad Labem – Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN. Pro potřeby plánování těchto úprav byla v roce 2006 vytvořena společností SUDOP technicko-ekonomická studie. Její hlavní závěry jsou prezentovány níže:

Obrázek č.9: Stávající schéma železniční sítě

Zdroj: www.szdc.cz

Ve stanici je navržena peronizace, tedy doplnění stávajících ostrovních nástupišť o nové ostrovní nástupiště mezi kolejemi 0 a 2 a dále vnější nástupiště u koleje 1 a 3. Kolej 1, 0,2,4 jsou určeny pro hlavní směr Velký Osek – Lysá nad Labem, kolej č. 3 pro vlaky od Poříčan a kolej 8,10,14 pro vlaky směr Veleliby. Rekonstrukce se předpokládá ve staničních kolejích 0,1,2,3,4,6 nového číslování, na obou zhlavích. Ve směru na Poděbrady je ve stanici navržena rychlost 120 km/h, ve směru na Kostomlaty n.L. pak ve zhlaví 60 km/h. Náhradou nákladních předjízdných kolejí v místě navrhovaných nástupišť je částečně nová předjízdná kolej 204. Kostomlatské zhlaví je navrženo tak, aby byl umožněn kompletní dopravní program. Zejména možnost průjezdu nákladních vlaku

¹⁸ Nymburk. Územní plán města fáze III. – návrh, srpen 2003, s. 85.

¹⁹ Územně analytické podklady Středočeského kraje. Rozbor udržitelného rozvoje - vyhodnocení podkladů pro rozbor. Textová část (prosinec 2007 – aktualizace červen 2008), s. 57.

ze seřadovacího nádraží na Poříčany vyvolává nutnost použití křižovatkových výhybek v hlavních kolejích.²⁰

4.2.4 LETECKÁ DOPRAVA

Jihovýchodně od Nymburka se nachází polní letiště se zpevněným povrchem. Plocha slouží ke sportovním účelům a pro zemědělské piloty, dále pro letecké školy a zájmovou činnost aeroklubů.

Provozní informace letišti jsou následující:

Poloha - 1,5km SSE Nymburk , souřadnice WGS-84: N 50°10'09" E 015°03'08"

Dráha - RWY 09 - 27 asfalt, 600 x 15m

Nadmořská výška - ELEV 186 m / 610 ft

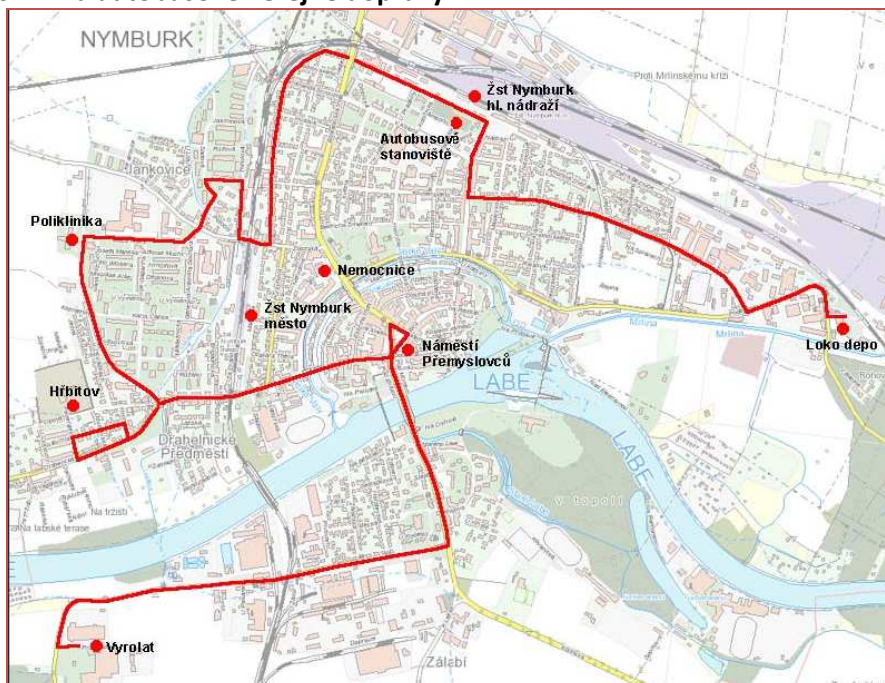
Letiště je provozováno soukromým provozovatelem.

V rámci změny č. 01 územního plánu byl změněn status plochy pro vzlety a přistání jihovýchodně od Nymburka při hranici k. ú. Kovanice na veřejné vnitrostátní letiště.

4.2.5 MĚSTSKÁ HROMADNÁ DOPRAVA

MHD je ve městě zajišťována linkou autobusové veřejné dopravy - viz příložené schéma.²¹

Obrázek č. 10: Linka autobusové veřejné dopravy

Zdroj: www.mesto-nymburk.cz

²⁰ Technicko ekonomická studie modernizace trati Kolín – Lysá nad Labem – Vše Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN. SUDOP Praha: říjen 2006. A.2 Technická zpráva, s. 16-17.

²¹ <http://www.mesto-nymburk.cz/www/index.php?zobraz=mestska-hromadna-doprava>

Tato linka veřejné dopravy zajišťuje spojení výrobních závodů na jihozápadním okraji města (Vyrolat) s centrem města, s Drahelickým předměstím a Drahelickým sídlištěm, poliklinikou, autobusovým stanovištěm a železničním nádražím a dále s objekty občanské vybavenosti (Albert) a s podniky a závody na severovýchodním území města (stavebniny, lokomotivní depo). Linka je zajišťována 17 spoji operujícími mezi 4:45 a 15:30 ve všedních dnech. Služba je v současné době zajišťována společností ČSAP, s.r.o. Nymburk.

4.2.6 VEŘEJNÁ AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Město je v současné době obsluhováno následujícími linkami veřejné autobusové dopravy:²²

Tabulka č. 12: Linky veřejné autobusové dopravy

Číslo linky	Vedení linky	Počet spojů v pracovních dnech	Počet spojů ve dnech pracovního volna	Počet spojů ve dnech pracovního klidu a ve státní svátky
000507	000507 Král.Chlmeč-Michalovce-Vranov n/T.-Košice-Prešov-Poprad-Kolín-Mladá Boleslav-Liberec	2	2	2
230740	Kolín-Mladá Boleslav-Liberec	2	2	2
270010	(H10) Nymburk-Poděbrady-Opolany-Kolín	8	6	2
270011	(H11) Městec Králové-Nymburk	10	0	0
270012	(H12) Nymburk-Křinec-Rožďalovice	12	0	0
270013	(H13) Nymburk-Oskořínek-Křinec-Loučeň	14	0	0
270015	(H15) Nymburk-Oskořínek-Rožďalovice	7	0	0
270016	(H16) Nymburk-Loučeň-Seletice	17	3	6
270017	(H17) Nymburk-Loučeň	12	0	0
270018	(H18) Nymburk-Lipník-Všejanya	12 (14 v 1, 3, 5)	0	0
270019	(H19) Nymburk-Mladá Boleslav	8	0	0
270031	(H31) Poděbrady-Nymburk	22	0	0
270041	(H41) Nymburk - Písty - Sadská	29	9	8
270042	(H42) Nymburk-Hořátev-Písty-Sadská	13	0	0
270043	(H43) Nymburk-Pečky	9	0	0
270044	(H44) Nymburk-Milovice	12	0	0

²² <http://portal.idos.cz/>

270045	(H45) Nymburk-Kostomlaty nad Labem-Všejanya	9	0	0
270046	(H46) Nymburk-Lysá nad Labem	8	0	0
270047	(H47) Nymburk-Kamenné Zboží	4	0	0

Zdroj: www.jizdnirady.cz

Spojení je kromě mezinárodní dálkové linky na Slovensko zajišťováno především na sousední okresní města (Kolín, Mladá Boleslav), případně na Liberec.

Dále je realizováno spojení s ostatními městy v okolí (Poděbrady, Městec Králové, Lysá nad Labem, Sadská). Autobusová doprava rovněž zajišťuje dopravní obslužnost okolních obcí s Nymburkem, jakožto centrem osídlení. Mezi nejfrekventovanější tratě patří spojení do Sadské a do Poděbrad. Spojení je zajišťováno především společností Okresní autobusová doprava Kolín.

4.2.7 VODNÍ DOPRAVA

Vodní doprava je ve městě Nymburku významná vzhledem k jeho poloze na řece Labi. Vodní cesta po Labi má celoevropský význam. Dle zákona č.114/1995 Sb. „O vnitrozemské plavbě“ je Labe v daném úseku vodní cestou dopravně významnou, využívanou, na kterou se vztahují návrhové parametry IV.klasifikační třídy podle vyhlášky č.222/1995 Sb. Nymburk leží na částečně kanalizovaném úseku Ústí n/L-Chvaletice.

Stávající omezení vodní cesty a výhledy pro další vývoj jsou následující:

- Pro úplné kanalizování vodní cesty je potřeba vybudovat dva plavební stupně v Prostředním Žlebu a Malém Březně. Touto úpravou by bylo dosaženo nezávislosti provozu na vodních stavech v řece a splavnost by byla zaručena po 330 dnů v roce.
- Nymburk má významné předpoklady pro vznik říčního přístavu.

4.2.8 DOPRAVA V KLIDU

K dopravě v klidu nebyly provedeny specializované průzkumy a analýzy a níže uvedený text tak shrnuje pouze obecné základní záležitosti vztahující se k tomuto segmentu dopravy.

Situace dopravy v klidu závisí na charakteru zástavby. V rodinné zástavbě nejsou identifikovány zásadní problémy dopravy v klidu, protože potřeby parkovacích stání jsou pokryty garážemi, volnými stáními na vlastních pozemcích, nebo podélným stáním na veřejných komunikacích.

Další charakteristickou zónou je bloková zástavba z počátku minulého století a historické centrum. V těchto místech již počet parkovacích míst nepostačuje. Nedostatek parkovacích míst začíná být problémem i u sídlišť postavených v posledních 50 letech.

Na území města se dále nachází několik hromadných parkovišť v jižní průmyslové a centrální zóně.²³

V budoucnu bude nezbytné zajistit v dostatečné kapacitě parkování residentů nebo návštěvníků jednotlivých níže uvedených lokalit, a to v následujících lokalitách:

- v blízkosti hlavního nádraží ČD,
- Sídliště Drahelice a Janovice,
- v blízkosti Nemocnice Nymburk,
- v historickém centru města,
- Na Ptáku – koupaliště s přilehlým zázemím (zde pouze výhledově, za předpokladu rozvoje místní rekreační zóny),
- Letiště Nymburk – veřejné vnitrostátní letiště (pouze v případě dalšího intenzivního rozvoje letištní plochy).

Nedostatek parkovacích míst se začíná v posledních letech projevovat zejména na sídlištích. Potřeby vzniku nových parkovacích míst jsou řešeny v rámci připravovaných projektů regenerace sídlišť Drahelice a Jankovice.

Konkrétní nedostatek parkovacích míst se projevuje u parkovací plochy, která vznikla v 90. letech z části plochy autobusového nádraží u hlavního železničního nádraží. Širší koncepčnější řešení této lokality zahrnující revitalizaci území, revitalizaci železničního nádraží a autobusového nádraží je dlouhodobě v přípravě.

Parkování v klidu bylo dále upraveno nařízením města č. 01/2006. Placená stání silničních motorových vozidel na místních komunikacích je zřízeno v následujících lokalitách: Na Rejdišti, Nerudova a Havlíčkova.

Vyhrazená parkoviště pro držitele parkovacích karet A a B jsou umístěna na následujících místních komunikacích:²⁴

²³ Informace jsou převzaty z návrhu ÚP města: Nymburk. Územní plán města fáze III. – návrh, srpen 2003, s. 87.

- Eliščina třída
- Dlouhá třída,
- Dlouhá třída - účelová komunikace k OD Cíl - pouze pro držitele karet B,
- Jízdecká,
- Dlážděná - parkování částečně na přejezdném chodníku na levé straně jednosměrné ul.,
- Hradební - pouze pro držitele karet A,
- Malé Valy,
- Tyršova ve směru do centra od ul. Velké Valy po č.p. 1,
- Tyršova ve směru z centra od ul. Eliščina třída po kino - pouze od 19.00 do 5.00 hod,
- Tyršova u divadla - pouze pro držitele typu „B“,
- Soudní - pouze před budovou soudu na levé straně,
- Na Fortně - pouze po pravé straně směrem k ul. Na Přístavě,
- Na Přístavě - pouze po pravé straně v rozšířené části vozovky,
- Kostelní náměstí – vyhrazená severní část náměstí.

Regulace parkování v centru se nevztahuje na placená parkoviště Pod Eliškou, Náměstí Přemyslovců západ a Obecní dům.

4.2.9 CYKLISTICKÁ DOPRAVA A CYKLOTURISTIKA

S ohledem na rovinatý charakter území hraje cyklistická doprava v území významnou úlohu. V území je k dispozici několik cyklistických tras místního významu. To se týká především čtyř přechodů řeky a paralelních tras podél břehů řeky. Tyto stezky navazují na dálkovou cyklistickou stezku II. třídy č. 24 (Vrchlabí – Pardubice - Týnec n.L. – Kolín – Poděbrady – Nymburk – Stará Boleslav – Neratovice – Mělník). Tato cyklistická stezka již byla v celém území města opatřena živičným povrchem.

Územím dále prochází tato cyklotrasa IV. třídy:

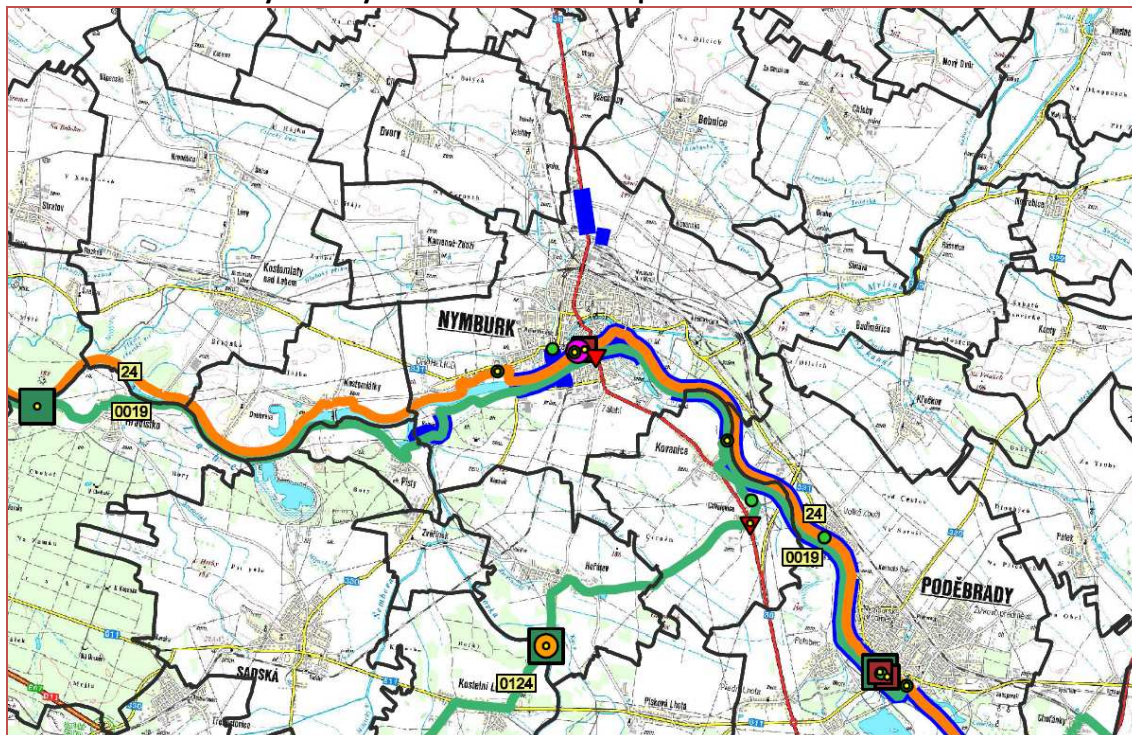
-0019 Kostelec n.L. – Brandýs – Hradištko – Nymburk – Poděbrady 53,1 km

Hlavními problémy ve stávajícím uspořádání infrastruktury pro cyklistickou dopravu jsou:

- nemožnost segregace cyklistické dopravy (s ohledem na stísněné poměry v zástavbě),
- nemožnost oddělení pěšího a cyklistického provozu,
- absence tras odpovídajícím dopravním značením,
- absence tras s oddělenou cyklistickou a automobilovou dopravou.

²⁴ Karty A jsou určeny pro rezidenty, karty B pro rezidenty- podnikatelské subjekty.

Obrázek č. 11: Schéma cyklistických stezek v území dle průzkumu z roku 2007

Zdroj: www.stredocech.cz

Stávající cyklostezky jsou využívány návštěvníky z blízkého i vzdálenějšího okolí k cyklo výletům a inline bruslení s cílem v Poděbradech a Libic nad Cidlinou. Z tohoto důvodu je žádoucí připravovaná dostavba chybějícího úseku cyklostezky č. 24 na pravém břehu Labe v Drahelicích.

Prostor pro zlepšení stávajících poměrů lze identifikovat rovněž, co se týče odstranění případných kolizí mezi pěší dopravou a cyklo dopravou, na mostech přes Labe. Stávající infrastruktura nedisponuje pro bezpečný bezkolizní pohyb obou skupin dostatečnou šířkou. V současné době se připravuje projektová dokumentace projektu Cyklostezka most přes Staré Labe. Záměrem je realizace propojení stávajících cyklostezek na levém břehu řeky Labe včetně mostu přes vodní tok Starého Labe.

Problémem jsou rovněž výškové bariéry na některých trasách využívaných pro pěší nebo cyklistickou dopravu (napojení přechodu při mostu přes silnici I/38 přes Labe na cyklistickou stezku 019; lávka pro pěší přes plavební komoru).

Mezi další nedostatky lze v souvislosti s cyklistickou dopravou sloužící pro místní dopravu uvést nevyhovující vybavení města kolostavy, pro dopravu cyklistickou s vazbou na cestovní ruch pak nedostačující vybavení odpočívadly s lavičkami a stoly, altány, infrastrukturou pro občerstvení.

4.3 BYDLENÍ

4.3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

Rozmístění bytů v majetku města a jejich počet v jednotlivých obvodech zobrazuje přiložená tabulka.

Tabulka č. 13: Rozmístění městských bytů a jejich počet k 31.8.2010

Obvod	Počet bytů	Počet nebytových prostor	Celkový počet domů
I	135	30	10
II.	78	3	8
5	71	62	1
21	58	-	1
22	24	-	3
Celkem	366	95	23

Ve městě se dále nachází 4 nebytové domy, které město využívá pro chod městského úřadu.

Stav uvedený v přiložené tabulce bud ovšem v blízké budoucnosti modifikován - od 1.1.2011 započne připravovaný proces privatizace 63 bytů v 6 výše uvedených domech. Jedná se většinou o byty, u nichž bude potřeba provést v budoucnu rozsáhlejší rekonstrukční práce.

V předchozích letech proběhla privatizace bytových jednotek v panelových sídlištích, které byly charakteristické vysokou mírou potřeb investic do bytového fondu. V současné době jsou jednotlivé panelové domy opraveny a zatepleny. Celková investice s pohybovala okolo 170 mil. Kč s tím, že spotřeba tepla na vytápění domů klesla o 45-50 %.

Obvod I zahrnuje 135 bytů ve vlastním centru města v objektech staršího data vzniku (počátek 20. století apod.). 25 z těchto bytů je po generální opravě, u ostatních bytů je prováděna běžná údržba, nicméně tento bytový fond bude v budoucnu vyžadovat rozsáhlejší rekonstrukční zásahy, související s řešením energetické situace, výměnou inženýrských sítí a rozvodů médií a obnovou vybavení jednotlivých bytových jednotek. Optimálním řešením je vypracování generálního plánu oprav a údržby. Tento plán by měl zahrnovat hierarchizaci a význam jednotlivých prací spolu s předpokládanou etapizací a vyčíslením předpokládané náročnosti investičních zásahů.

Obvod II zahrnuje 78 bytů v lokalitě Kolonie, kde většina těchto bytových jednotek bude v příštím roce privatizována. Po privatizaci zůstane v majetku města 16 bytů v domě s pečovatelskou službou v ulici Purkyňova.

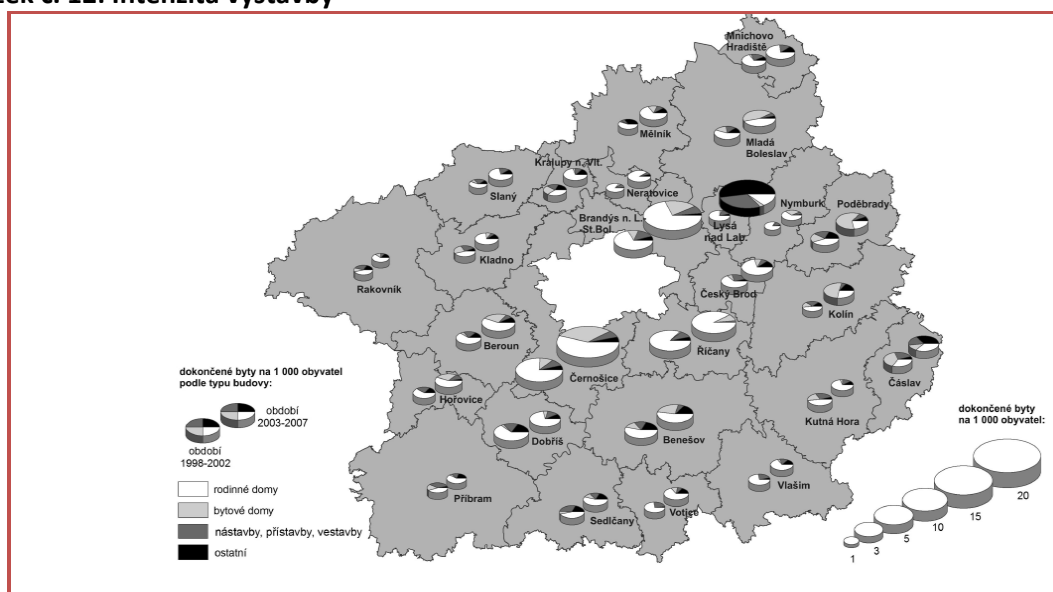
Obvod 5 zahrnuje obytný dům čp. 391, který byl uveden do provozu v roce 2002. U tohoto objektu bude muset být nicméně v budoucnu provedeno i přes jeho relativně nedávný vznik snížení energetické náročnosti.

V obvodu 21 je situován objekt domu s pečovatelskou službou v majetku města (v Soudní ulici). V obvodu 22 se nachází nově postavený objekt bytového domu uvedený do provozu v roce 2005. U tohoto objektu nejsou vzhledem k době jeho vzniku vyžadovány v dohledné době rozsáhlejší investice.

Poptávka po novém bydlení nevybočuje z běžného průměru a odpovídá geografické poloze města a ekonomickým poměrům v regionu. Po nových bytech je poptávka především mezi obyvateli přilehlého regionu a obyvateli hlavního města Prahy.

V dalších letech bude v souvislosti s předpokládaným stárnutím populace ČR nabývat na významu potřeba řešení nevyhovující situace ohledně dostatečných kapacit sociálního bydlení. Současný počet sociálních bytů (v domech s pečovatelskou službou – 16 v ulici Purkyňova, 58 v ulici Soudní) již nyní neodpovídá potřebám regionu a na umístění do těchto bytů jsou vypsaný již nyní pořadníky (při započtení i obyvatel spádového regionu se jedná o cca 20 000 osob).

Obrázek č. 12: Intenzita výstavby

Zdroj: ČSÚ: Vývoj bytové zástavby ve Středočeském kraji v letech 1998 a ž 2007, str. 52.

Intenzita výstavby se v rámci Středních Čech řadí v rozsahu území správního obvodu Nymburk spíše k nižším hodnotám – odpovídajícím intenzitě výstavby v okrajových oblastech kraje – viz příložený kartodiagram.

Konkrétní potřeby ve městě se odvíjí od technického stavu domů ve správě města. Špatný technický stav vyžadující rekonstrukci je dlouhodobě u domu čp. 416. Příležitostí pro developerské projekty je dále dostavba proluk v centru města, kde obdobné projekty současně pomohou dotvořit jednotnou urbanistickou strukturu bez proluk v zástavbě. Tato nová výstavba může být využita tam, kde to bude potřeba, pro dovybavení službami a maloobchody.

Vzhledem k blízkosti hlavního města jako hlavního zdroje pracovních příležitostí a dobré dopravní dostupnosti Prahy je stále zájem o cenově dostupné bydlení. V území města se stále nacházejí volné plochy, které lze pro tyto potřeby využít formou developerského projektu. To je případ lokality v ulici V kolonii, kde se dlouhodobě plánuje projekt nové bytové výstavby o kapacitě až 100 bytů.

Další vhodnou plochou pro rozvoj bydlení je prostor v koridoru mezi řekou Labe a železniční tratí Praha – Nymburk – Hradec Králové. Pro rozvoj bydlení v této lokalitě bude ovšem nezbytné zajistit výkup pozemků pro realizaci obslužné místní komunikace v prostoru podél železniční trati ve směru od Jankovic k přejezdu na Kamenné Zboží. Výstavba nových rodinných domů již proběhla v lokalitách Cukrovar, Jankovice, U Lidušky, Na Labské terase. Nová výstavba rodinných domů se připravuje též v lokalitách U Mrliny, Hrachovina, U Skály a Zálabí.

4.4 ANALÝZA SWOT INFRASTRUKTURY, DOPRAVY A BYDLENÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Napojení města na hlavní silniční tah I/38 (Jestřebí – Mladá Boleslav – Kolín – Jihlava Hatě/Rakousko) • Obchvat města před dokončením • Přítomnost významného železničního uzlu • Poloha na významných železničních tratích: <ul style="list-style-type: none"> ○ Choceň - Hradec Králové - Velký Osek (- Praha) ○ Kolín – Lysá nad Labem – Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN • Dobré spojení železniční dopravou s hlavními zdroji pracovních příležitostí (Praha) a s blízkými centry osídlení (Poděbrady, Kolín, Mladá Boleslav) • Dobré napojení města na systém regionálních a nadregionálních cyklostezek • Absence zásadních nedostatků ve vybavení města inženýrskými sítěmi • Napojení města na regionální a nadregionální cyklistické trasy • Dobrý standard vybavenosti bytového fondu • Možnost využití proluk v zástavbě pro vybudování potřebné infrastruktury (obchody a služby) nebo pro bytovou výstavbu • Dostatečný rozsah bezbariérových úprav pěších komunikací 	<ul style="list-style-type: none"> • Negativní vlivy z rostoucí automobilové dopravy (průtah městem, silnice II. tříd II/330 a II/331) • Výskyt bodových závad na silniční síti v centru města (most přes Labe na silnici I/38, nevyhovující šířkové poměry na silnici II/331 – průjezd nákladních vozidel Máchovou ulicí) • Nedostatečné kapacity parkovacích stání • Omezené podmínky pro rozvoj cyklistické dopravy a separace cyklistické a pěší dopravy na mostech přes vodní trasy • Nevyhovující technický stav řady místních komunikací (včetně chodníků) a veřejných prostranství • Nevhodný stav veřejně přístupné infrastruktury autobusového a železničního nádraží • Nedostatečná kapacita parkovací infrastruktury typu P+R (u železničního nádraží)

PŘÍLEŽITOSTI

- Zájem o novou bytovou výstavbu
- Potenciál města pro vznik říčního přístavu
- Modernizace železničního tahu Kolín – Lysá nad Labem – Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN
- Vybudování tzv. „Všejanské spojky“
- Plánovaná úprava trati 231 Praha – Lysá nad Labem – Kolín
- Vhodné podmínky pro rozvoj cyklistické dopravy (rovinatý terén)
- Poptávka po infrastruktuře pro cyklistickou dopravu
- Vhodné podmínky pro rezidenční funkci města (blízkost důležitých zdrojů pracovních příležitostí – Praha – a dobré dopravní spojení města)
- Zájem o využívání kombinace individuální a hromadné dopravy (vytíženost stávajícího parkoviště u hlavního železničního nádraží)
- Zlepšení dopravních poměrů ve městě po uvedení obchvatu do provozu (prostřednictvím úprav navržených dopravní studií)

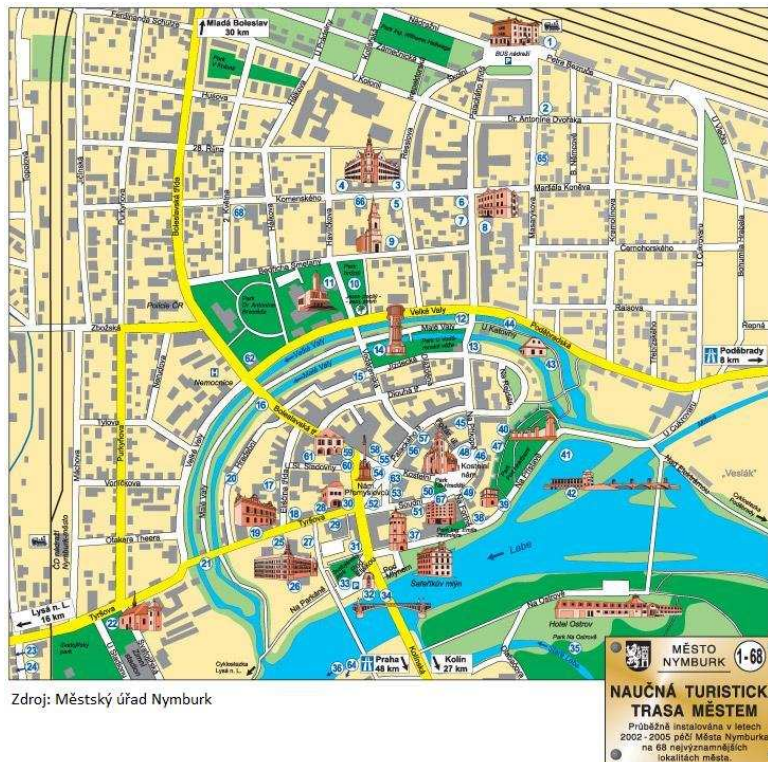
HROZBY

- Nárůst negativních vlivů z dopravy (emise, hluk)
- Pomalý postup výstavby nových ploch pro parkování vozidel
- Nedostatek finančních prostředků na modernizaci železničních tratí
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci systému P+R u hlavního železničního nádraží
- Nedostatek finančních prostředků na údržbu místních komunikací a veřejných prostranství
- Nedostatek prostředků správce silniční sítě na její údržbu /silnice II. a III. tříd v majetku Středočeského kraje)
- Redukce spojů hromadné dopravy
- Nepříznivý demografický vývoj města – nedostatek poptávky po nové bytové výstavbě
- Nedostatek finančních prostředků na obnovu inženýrských sítí

5 CESTOVNÍ RUCH, KULTURA, PAMÁTKY

Město Nymburk patří k poměrně zajímavým turistickým oblastem, a to zejména v letních měsících, kdy láká své návštěvníky především množstvím cyklostezek ve svém okolí. Mimo ně se však i v samotném městě nachází nemalé množství kulturních a historických památek, které představují zajímavý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. Důkazem tohoto tvrzení je fakt, že historické jádro Nymburka bylo již v roce 1992 vyhlášeno městskou památkovou zónou. Ve městě se každoročně koná řada kulturních a jiných společenských akcí, město nabízí rovněž několik sportovišť a kulturních zařízení umožňujících aktivní vyžití jak obyvatel, tak i návštěvníků města. Pro ty je město dále vybaveno poměrně širokým spektrem hotelů, penzionů či jiných ubytovacích zařízení.

5.1 PAMÁTKY

Zdroj: Městský úřad Nymburk

Mezi nejvýznamnější nymburské pamětihodnosti patří především chrám sv. Jiljí, pocházející z konce 13. století, část cihlové hradby v lokalitě Na Přístavě a oba vodní příkopy okolo městského jádra, kterými dodnes protéká říční voda. Opevnění, které je zajímavým prvkem města, prošlo v letech 1905–1909 na východě rekonstrukcí, při které bylo opraveno celkem 205 metrů hradeb. Mezi další pamětihodnosti patří kaple sv. Jana Nepomuckého – původně

součást kostela dominikánského kláštera ze 13. století, tzv. Turecká věž – bývalá městská vodárna, morový sloup z roku 1717 nebo obnovená renesanční radnice z roku 1526. Zpřístupněna je rovněž i část renesanční sladovny z 16. století v přízemí budovy Městského úřadu. Všechny nymburské pamětihodnosti i další zajímavá místa jsou propojeny v naučné turistické trase s 68 zastávkami (viz obrázek výše). Informace k jednotlivým zastávkám jsou umístěny v centru města na náměstí Přemyslovců, ale i na internetových stránkách města. Po městě byly navíc v nedávné době

rozmístěny tabule s informacemi o hradbách, pivovaru, elektrárně či mapou okolí aj. a byl instalován zvukový informační panel.

Rozvoj cestovního ruchu v Nymburce se však nemusí orientovat pouze na městskou turistiku, ale může nabídnout svým návštěvníkům i řadu turistických cílů ve svém okolí. Turisticky nejvíce navštěvovaným místem bývalého okresu Nymburk jsou nedaleké lázně Poděbrady, v jihozápadní části okresu se nalézá přírodní park Kersko – Bory, známý svou spojitostí s životem a dílem spisovatele Bohumila Hrabala, Loučeň (zámek, cyklostezka Thurn-Taxis a labyrinty), Zoo Chleby, skanzen Přerov nad Labem, rozhledna Romanka v Hrubém Jeseníku, skanzen Botanicus Ostrá, zámek Křinec, písečný přesyp Písty a řada dalších.

5.2 CYKLOTRASY A SPORTOVNÍ REKREACE

Celý region Nymburska je však turisticky oblíbený zejména díky husté síti cyklistických a turistických tras v nenáročném rovinatém terénu, umožňujícím rekreační turistiku všech věkových skupin. Městem přímo prochází šest cyklotras, které jsou vhodným spojením nymburských pamětihodností se zajímavostmi v jeho okolí. O nymburských cyklotrasách blíže pojednává část Vzdělávání, sport, volnočasové aktivity; jejich přehled však poskytuje následující tabulka č. 14.

Tabulka č. 14: Přehled cyklotras v Nymburce a okolí

Číslo trasy	Průběh cyklotrasy	Celková délka (km)
14	Hrádek n. Nisou-hr. p. – Praha-Hostavice	185
0019	Kostelec n. L. – Poděbrady	50
24	Mělník-Brozánky – Špindlerův Mlýn	250
0037	Čachovice – Káraný	30
0124	Tatce – Chválovice	14
143	Křinec – Vojtěchov – Jestřebice	61

Zdroj: Městský úřad Nymburk

Další nabídka možností sportovního vyžití ve městě je poměrně různorodá, mnoho cílových skupin v celém spektru věkové stratifikace zde může nalézt zajímavé činnosti z hlediska trávení volného času. Zájemci o pěší turistiku, bruslení nebo cyklistiku mohou využít výše zmíněné cyklostezky, k turisticky nejvyhledávanějším patří cyklostezky Labská nebo Hrabalova. Břehy řeky Labe nebo slepé rameno Na Remanenci naopak poskytují možnosti k rybaření. Zajímavý okruh aktivit – např. horolezeckou stěnu nebo lanovou dráhu – poskytuje Volnočasové centrum Veslák. Nymburské

Sportovní centrum pro přípravu amatérských i profesionálních sportovců zahrnuje široký komplex sportovního vybavení – plavecký bazén, sportovní halu, tartanovou dráhu, tenisové kurty a fotbalové hřiště. K možnostem sportovního využití ve městě lze přičíst i sportoviště Na Remanenci s tenisovými kurty a hřišti pro míčové sporty. Ve městě je dále k dispozici např. plavecký bazén, zimní stadion, bowling nebo minigolf, hřiště na basketbal, volejbal aj.

5.3 INFRASTRUKTURA CESTOVNÍHO RUCHU

Spokojenost návštěvníků města však není ovlivněna pouze nabídkou turistických cílů, ale zejména také doprovodnými zařízeními, která návštěvník města při svém pobytu využívá nebo navštěvuje. Turistická infrastruktura je proto tvořena zejména ubytovacími a stravovacími zařízeními, ale i parkovišti, turistickým informačním centrem, informačním systémem a případně dalšími službami zaměřenými na turisty a návštěvníky centra.

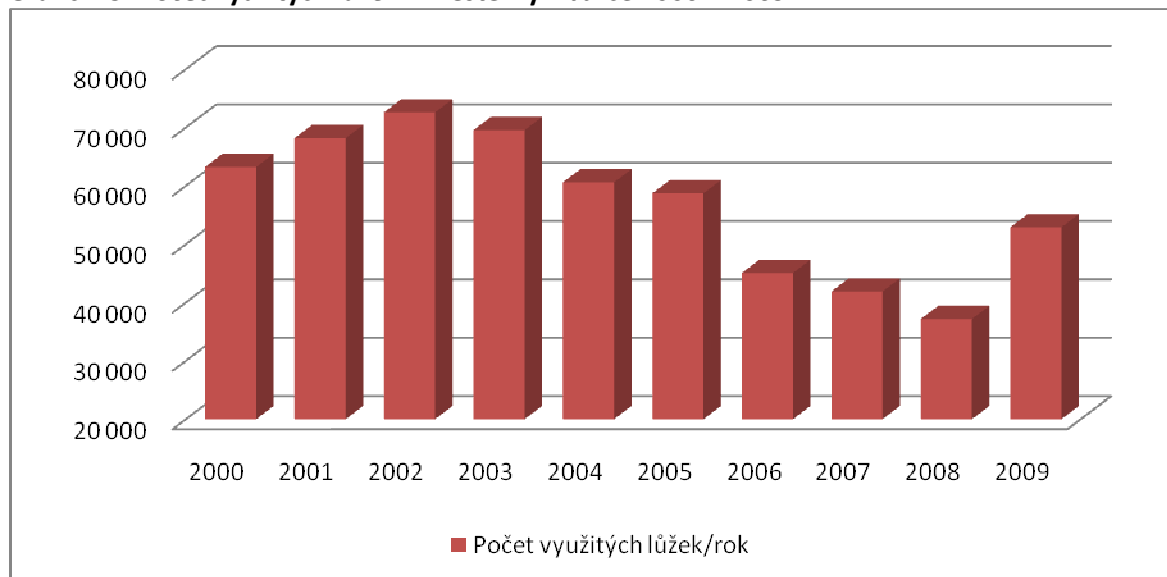
Od roku 2000 se počet ubytovacích kapacit v Nymburce zvyšoval. Vzhledem k tehdejší nedostatečné kapacitě začaly vznikat další soukromé penziony a ubytovny. Postupně vzrůstaly i nároky na kvalitu ubytovacích služeb, s čímž souviselo snížení celkového počtu lůžek ve městě. V dalším období se však počet ubytovacích zařízení a přirozeně také celková kapacita lůžek v Nymburce zvyšuje. V současné době (červenec 2010) se zde nachází celkem 21 ubytovacích zařízení pro turisty – hotelů, penzionů a ubytoven. Celková kapacita ubytovacích zařízení je cca 900 lůžek (všechna zařízení poskytují celoroční ubytování). Další ubytovací kapacity se vzhledem k turistickému potenciálu území nacházejí v přilehlých zajímavých lokalitách v okolí města. Jedná se o širokou nabídku ubytovacích zařízení, která uspokojí široké spektrum klientely, ceny ubytování jsou různé a pohybují se v částkách od 100 Kč do 1600 Kč (dle kvality, zázemí a doprovodné nabídky v daném ubytovacím zařízení). Počet využitých lůžek ve všech ubytovacích zařízeních v Nymburce v jednotlivých letech uvádí graf č. 15.

Nedílnou součástí nabídky cestovního ruchu jsou také kvalitní stravovací služby. V Nymburce se v současné době nachází více než 50 stravovacích zařízení nejrůznějšího charakteru – *fast foody*, kavárny, čajovny, pizzerie i klasické restaurace. Jsou situovány zejména v historickém jádru města.

Poskytování všeobecných informací o městě a jeho okolí poskytuje turistické informační centrum. To funguje od roku 2006 a je otevřeno denně od 9 do 18 hodin. Náplní činnosti turistického informačního centra je mimo poskytování informací o památkách a tipech na výlety a ubytování, také prodej upomínkových předmětů, turistických průvodců, informačních brožur, map a pohlednic, informování o místních kulturních, společenských a sportovních akcích, prodej vstupenek na vybrané městské akce, zajištění průvodcovské služby, příprava podkladů pro veškerou prezentaci v tisku

zaměřeném na cestovní ruch (TIM, Kam po Česku, Travel Czech, Eurobeds apod.) a také spolupráce se Zlatým pruhem Polabí, o. p. s., na prezentaci v rámci celé turistické oblasti.

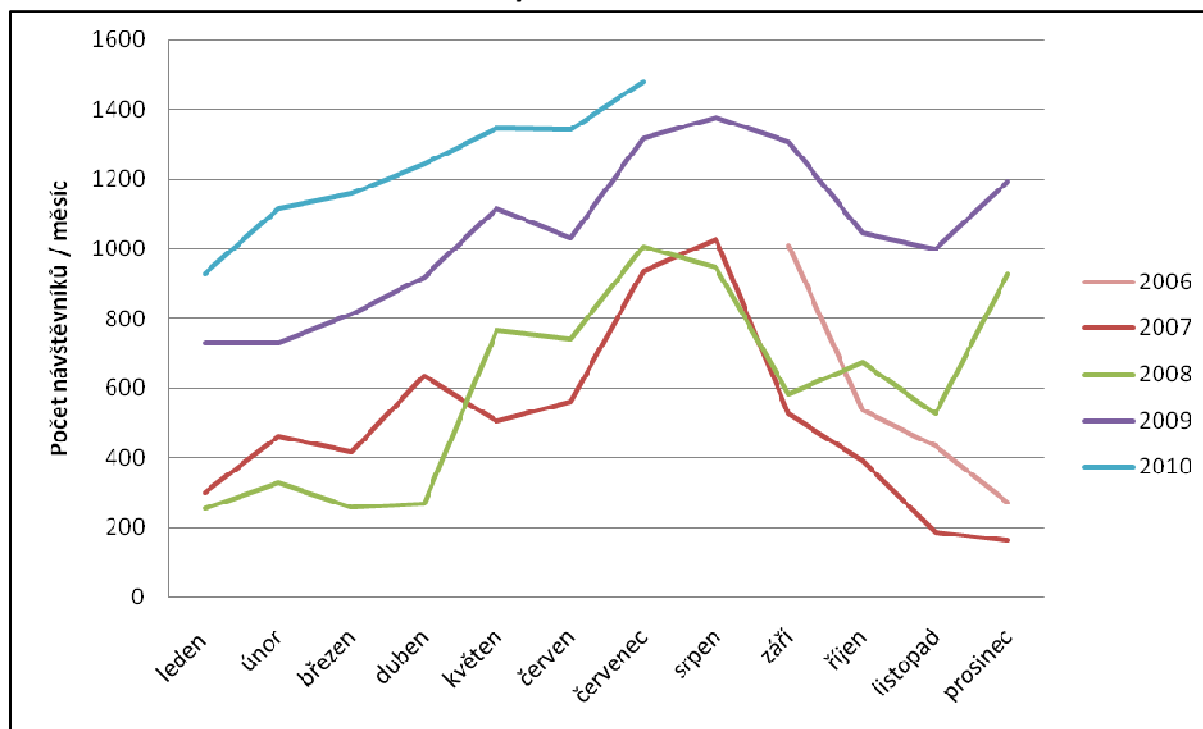
Graf č. 15: Počet využitých lůžek v městě Nymburce 2000 – 2009

Zdroj: Městský úřad Nymburk

Centrum dále připravuje podklady pro internetové stránky města, vydává informační letáky a brožury o městě, připravuje podklady pro prezentaci (televizní pořady Toulavá kamera, Cyklotoulky), vydává také kulturní měsíčník a městský zpravodaj. Centrum se pravidelně účastní veletrhů cestovního ruchu, stánek města tak nechyběl např. na Regiontour v Brně, Holiday Word v Praze a na Regionech České republiky v Lysé nad Labem. Zprostředkovaně formou tištěných materiálů se město propaguje i na dalších výstavách a veletrzích ve spolupráci se Středočeským krajem (For Bikes Praha, ITF Slovakiatour Bratislava). Některé vydané materiály centrum přihlašuje do celostátní soutěže propagačních tiskovin Tourpropag, ve které se podařilo získat 2. a 3. místo za vydané mapy, dále město získalo 2. místo v celostátní soutěži měst a obcí na podporu rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy Unilever Sprinter. Zřejmě největším úspěchem však byla v roce 2010 výhra v soutěži „O nejkrásnější pohlednici České republiky“. Od září roku 2009 do konce července 2010 navštívilo turistické informační centrum (TIC) celkem 36 831 osob. Blíže viz následující Grafy č. 16 a 17.

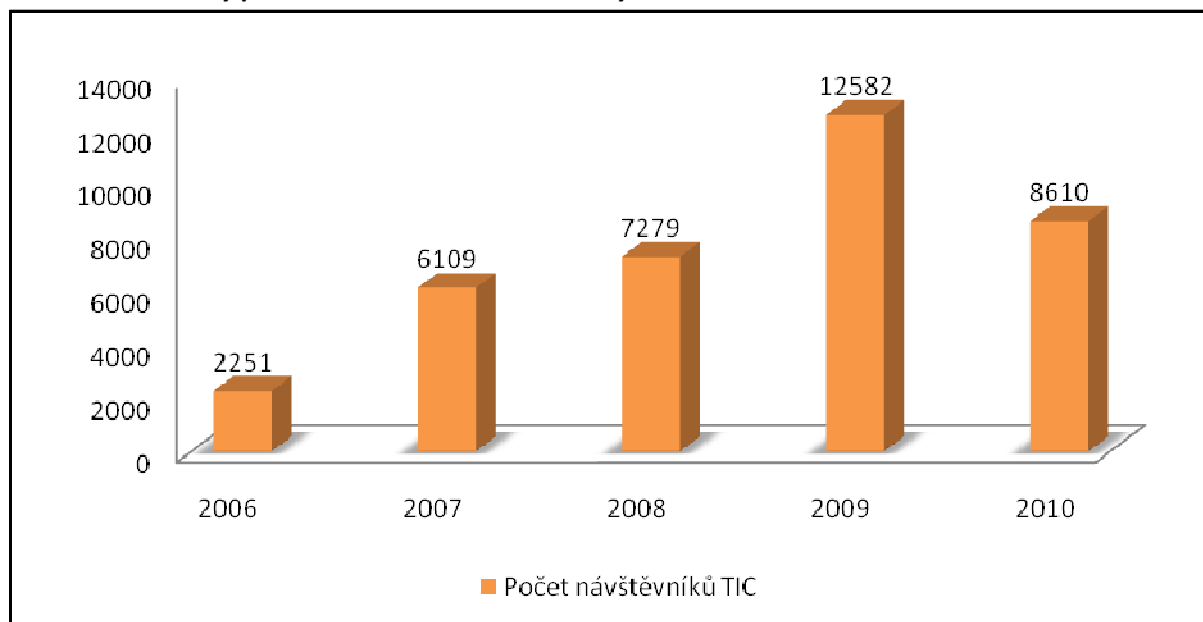
Graf č. 16: Počet návštěvníků TIC města Nymburce v letech 2006 až 2010 dle měsíců v roce

Pozn.: Za rok 2006 jsou v grafu zahrnuty údaje pouze za měsíce září – prosinec, za rok 2010 leden – červenec.

Zdroj: Turistické informační centrum Nymburk

Graf č. 17: Celkový počet návštěvníků TIC města Nymburce v letech 2006 až 2010

Pozn.: Za rok 2006 jsou v grafu zahrnuty údaje pouze za měsíce září – prosinec, za rok 2010 leden – červenec.

Zdroj: Turistické informační centrum Nymburk

5.4 KULTURNÍ ŽIVOT

Nymburk nabízí také celou řadu kulturních akcí, z nichž nejnavštěvovanější je Staročeský jarmark, který pořádá Městský úřad společně s Městským kulturním střediskem. Staročeský jarmark je akcí s bohatým doprovodným kulturním programem, středověkými i soudobými stánky, pouťovými atrakcemi a řadou doprovodných akcí, které se každoročně zúčastní přibližně 3 000 návštěvníků. Další významnou městskou akcí je Přístavní slavnost, která představuje celodenní kulturní program v parku Pod hradbami za doprovodu plavidel a které se zúčastní každoročně přibližně 1 000 návštěvníků, z dalších akcí jmenujme například ještě Festival duchovní hudby B. M. Černohorského či celostátní festival mateřských škol Mateřinka. Mnoho dalších akcí pořádají HZS Nymburk, Zimní stadion, Dragon team (dračí lodě), kynologický spolek, zahrádkáři, modeláři, letiště či skautské středisko aj.

Infocentrum na webových stránkách pravidelně zveřejňuje aktualizovaný přehled kulturních akcí (sekce kalendárium), který zájemcům poskytuje podrobné informace o všech menších či větších kulturních akcích konaných ve městě, a Turistické informační centrum k vybraným akcím připravuje informační a propagační materiály, případně o akcích informuje v kulturním měsíčníku a ve zpravodaji.

Ve městě se nachází mimo jiné celá řada kulturních institucí a spolků:

- Kino Sokol,
- Hálkovo městské divadlo,
- Vlastivědné muzeum,
- Městské kulturní středisko,
- Kulturní dům Nymburk (již přibližně rok mimo provoz),
- Taneční škola Easy Dance,
- Pěvecký soubor Hlahol,
- Městská knihovna Nymburk.

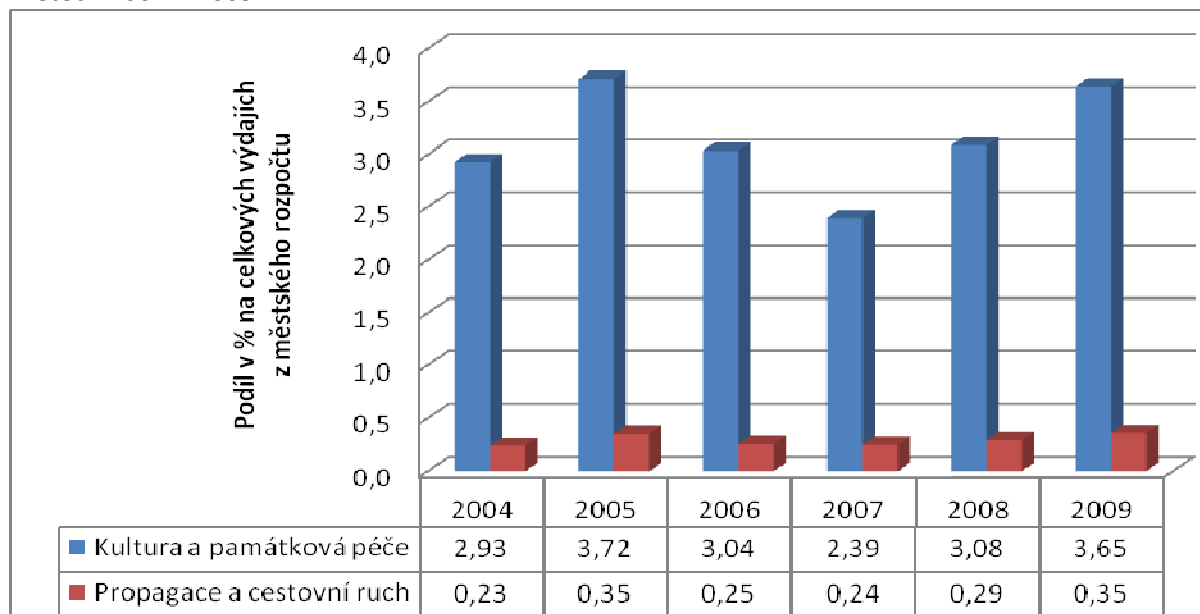
5.5 PODPORA ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Město Nymburk představuje z mnoha ohledů zajímavou turistickou destinaci, která nabízí turistům vhodnou kombinaci možností sportovního vyžití s historickými památkami a na svoji velikost poměrně bohatého společenského a kulturního dění, jak přímo ve městě, tak i ve svém okolí.

Zájem turistů o město neustále stoupá, jak dokládá předchozí Graf č. 17, ze kterého vyplývá nárůst počtu návštěvníků TIC města v letech 2006 – 2010. Pro celkový potenciál města z hlediska rozvoje

cestovního ruchu je podstatný i podíl zahraničních návštěvníků. TIC bohužel sleduje kategorii zahraničních návštěvníků teprve od ledna 2009. Z tohoto důvodu nejsou získané údaje doposud dostatečně reprezentativní. Přesto bylo z celkového počtu návštěvníků za období leden 2009 až červenec 2010 napočítáno celkem 936 cizinců, což činí podíl zhruba 4,5 % na celkovém počtu návštěvníků. Z Grafu č. 15 je také vidět, že v posledním roce se snižovala dominance letních měsíců jako hlavní turistické sezóny Nymburka. Z vývojového pohledu jsou však nejvytíženějšími měsíci v roce z hlediska cestovního ruchu jednoznačně červenec a srpen (viz Graf č. 16), což značí velmi krátkou turistickou sezónu. Vzhledem k nízké dostupnosti dosud sesbíraných dat bude zajímavé sledovat situaci v příštích letech, zda se Nymburku podaří udržovat vyvážený příliv turistů v průběhu roku.

Graf č. 18: Podíl výdajů na cestovní ruch a kulturu a památkovou péči (v % výdajů z rozpočtu) v letech 2004 – 2009

Zdroj: Závěrečné účty města Nymburka za roky 2005 – 2009

Z hlediska podpory kultury a památkové péče a podpory rozvoje cestovního ruchu a propagace města z městského rozpočtu lze prohlásit, že v posledních letech spíše stagnuje. V posledních třech letech mírně narůstala podpora kultury a památková péče, jednalo se však o nárůst pouze relativní vzhledem k městskému rozpočtu, nikoli v absolutních hodnotách. V tomto ohledu lze říci, že je podpora kultury i cestovního ruchu konstantní, podpora kultury a památková péče činí ročně přibližně 12 milionů Kč, podpora cestovního ruchu a propagace se pohybuje meziročně přibližně okolo 1 milionu Kč.

Výdaje v těchto oblastech směřují zejména do podpory a pořádání kulturních a společenských akcí města, podpory kulturního střediska, divadla a knihovny, vydávání brožur, knih a jiných informačních materiálů, příspěvků sportovním klubům, výstav a vydávání městského zpravodaje.

Město by se z hlediska podpory rozvoje cestovního ruchu mělo zaměřit zejména na prodloužení turistické sezóny a na prodloužení délky pobytu turistů ve městě. Zaměřit by se též mělo na investice do infrastruktury cestovního ruchu, ale zejména na definování jasné strategie propagace, případně definování jednoduchého marketingového hesla, jehož využívání by přilákalo do města více turistů nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Široká propagace tohoto marketingového nástroje by však musela nutně přinést navýšení výdajů města pro oblast cestovního ruchu z rozpočtu města.

5.6 ANALÝZA SWOT CESTOVNÍHO RUCHU, KULTURY A PAMÁTEK MĚSTA NYMBURCE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Pořádání mnoha kulturních a společenských akcí • Image města, jako města sportu • Výhodná poloha v blízkosti Prahy • Dobrá dopravní dostupnost • Možnost využití potenciálu Labe • Hustá síť cyklostezek a tras pro in-line brusle • Rozvíjející se cykloturistika • Výhodný výchozí bod pro návštěvu turisticky atraktivních míst v okolí • Historická spjatost s osobou Bohumila Hrabala • Přítomnost řady kulturních institucí • Přítomnost Turistického informačního centra • Účast a úspěchy v celostátních propagačních soutěžích • Relativně široká nabídka zařízení pro trávení volného času • Naučná stezka městem a informační tabule • Zkušenosti se získáním dotace na obnovu městské památkové zóny a divadla • Kvalitně informačně vybavený internetový portál městského úřadu, vydávání kulturního zpravodaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Návštěvnost města v mimosezónním období • Město navštěvují dominantně pouze krátkodobí návštěvníci • Nedostatečná struktura ubytovacích zařízení • Absence reprezentativních a kapacitně dostatečných prostor pro pořádání plesů a jiných obdobných kulturních akcí • Nízká míra spolupráce mezi jednotlivými aktéry v cestovním ruchu ve městě • Nesoulad mezi jednotlivými organizačními útvary města při realizaci politiky cestovního ruchu • Absence podrobného monitoringu návštěvnosti turistických atraktivit města ze strany městského úřadu • Chybějící kvalitní marketingová strategie propagace města • Nedostatečná kapacita parkovací infrastruktury • Nadměrné dopravní zatížení náměstí, jakožto hlavní turistické zóny ve městě, tranzitní dopravou vedoucí k negativní percepci prostoru návštěvníky • Přeplněnost hlavních cyklostezek na vrcholu sezóny • Nízká míra aktivity ve snaze o získání dotací na opravu památek a přístup k nim

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení zájmu o cykloturismus v regionu • Zvýšení zájmu o kulturní akce pořádané městem • Úspěch BK Nymburk v evropských soutěžích a s tím spojená větší publicita města • Možnost využití potenciálu Labe • Vytvoření produktových balíčků pro různé cílové skupiny • Pokračující propagace města, účast na veletrzích cestovního ruchu • Pořádání významných kulturních událostí neregionálního významu mimo hlavní turistickou sezonu • Propojení jednotlivých turistických a kulturních příležitostí ve městě s cílem prodloužení pobytu návštěvníků ve městě vhodnou formou zážitkové turistiky • Zkvalitnění zázemí cyklotras • Podpora projektů v oblasti cestovního ruchu a památkové péče, získání dotací • Nové webové stránky Turistického informačního centra spravované odd. propagace 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpadek zájmu o cykloturismus v regionu vinou přeplněnosti hlavních cyklotras a nedostatečné úrovně doprovodné infrastruktury • Pokles či stagnace zájmu o kulturní a společenské akce pořádané městem • Pokračování neutěšené dopravní situace v centru města • Snížení výdajů na propagaci a cestovní ruch a památkovou péči v důsledku propadu příjmů městského rozpočtu • Zhoršení technického stavu některých kulturních a historických objektů • Neúspěch v zajištění podpory cestovního ruchu a památkové péče z dotačních titulů • Hrozící nedostatek kvalitních ubytovacích kapacit v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu ve městě • Zánik rekreační dopravy na Labi

6 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Analýza stavu životního prostředí města Nymburk vychází ze dvou základních přístupů.

První přístup je objektivní analýza na základě měřitelných údajů o stavu životního prostředí (statistické úřady, agentury apod.). Je možné porovnat údaje o stavu životního prostředí s legislativními předpisy a imisními hodnotami ve srovnatelných městech Středočeského kraje nebo České republiky.

Druhým přístupem jsou názory obyvatel města týkající se kvality životního prostředí ve městě. Ze závěrů dotazníkového průzkumu podobných měst jako je Nymburk obvykle vyplývá, že kvalita prostředí a životní prostředí jsou občany vnímány citlivě. Odpovědné řešení této problematiky zvýší jejich spokojenost se životem ve městě.

Kapitola životní prostředí (strategického plánu) je zpracována v souladu s oběma výše uvedenými principy.

Analýza byla dopracována po konzultacích s odbornými pracovníky městského úřadu i formou diskusí v pracovní skupině projektu.

Environmentální vzdělávání a osvěta (EVVO)

Environmentální osvěta se týká každého občana i organizace a je předpokladem zlepšování životního prostředí a zdravých životních podmínek.

V porovnání s jinými městy bylo zjištěno, že město Nymburk není zařazeno do sítě Zdravých měst (ZM). Zapojením do tohoto mezinárodního projektu se účastnické město zavazuje hledat cesty k podpoře zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života. Plnění těchto cílů je přímo podmíněno zlepšováním kvality ŽP.

Dalším efektem zpracování strategického plánu je přiměřená integrace výsledků komunitního plánování, které probíhají při informační podpoře aktivit na podporu zdraví a kvality života, tak i v rámci základních aktivit environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO).

Stávající aktivity EVVO jsou ve městě prováděny nestátními neziskovými organizacemi (NNO), především ZO ČSOP 09/07 Polabí, DDM, základními (ZŠ Tyršova) a středními školami (gymnázium) a dále některými jednotlivci.

Nejvýznamnější celostátní akce v Nymburce, které každoročně probíhají v rámci EVVO, jsou Evropský týden mobility/Den bez aut, Den Země.

6.1 PŘÍRODNÍ A KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Stav území je popsán podle základní geografické charakteristiky viz tabulka č. 15 – Druhy pozemků.

Tabulka č. 15: Druhy pozemků (údaje roku 2010)

Celková výměra (ha)	2 059	100 %
zemědělská půda	1 166	57 %
v tom orná	1 026	50 %
zahrady	81	4 %
ovocné sady	19	1 %
chmelnice	0	0 %
vinice	0	0 %
trvalé travní porosty	40	2 %
nezemědělská půda	893	43 %
v tom lesní pozemky	134	7 %
vodní plochy	97	5 %
zastavěné plochy a nádvoří	141	7 %
ostatní plochy	520	25 %

Zdroj: odbor životního prostředí, Měú Nymburk

Koeficient ekologické stability (podle podílu ekologicky stabilních prvků dělený ekologicky labilními prvky) je na katastrech města Nymburka a Drahelice velmi nízký. Půda má vysoký stupeň zornění a vysokou úrodnost.

Geomorfologicky náleží oblast dle členění Demka (1987) do soustavy České tabule, oblast Středočeská tabule, celek Středolabská tabule, podcelek Nymburská kotlina, je na rozhraní Milovické tabule a Sadské roviny. Kotlina je erozně denudační sníženinou při středním toku Labe. Reliéf je plochou pahorkatinou až rovinou. Nadmořská výška je v údolí řeky Labe okolo 196 m n. m.

Geologicky je území budováno na spodnoturonských písčítých slínovcích a slínovcích s erozně denudačním reliéfem zarovnaných povrchů a nízkých odlehlíků, místy zakrytých kvarténními říčními sedimenty. V nivě řeky Labe se nachází opuštěné meandry mrtvých ramen. V okolí města se vyskytují přesypy navátých písků (kryopedimenty).

Hydrogeologicky území náleží do hydrogeologického rajonu 112 Kvartérní sedimenty Labe po Pardubice.

Oběh podzemních vod probíhá mezi dvěma horizonty podzemní vody. Prvním horizontem je spojitý, mělký, podpovrchový horizont, vázaný na polohy písků a štěrkopísků s vysokou průlinovou propustností, kterým se stahuje podpovrchová voda po výrazně nepropustnějším slínovcovém podloží ve směru jeho úklonu. Druhým horizontem je pak nepravidelný, puklinový horizont křídové podzemní vody, který je vázán na rozsáhlé pukliny nebo podrcená pásma ve slínovcovém podloží, kterým cirkuluje podzemní voda.

Celé řešené území se nachází v ochranném pásmu II. stupně přírodních léčivých zdrojů lázeňských míst Poděbrady a Sadská.

Jednotky rekonstruované přirozené vegetace geobotanicky charakterizují řešené území. Dominantní zastoupení v celém průběhu u Labe a Mrliny, měly luhy s olšinami (*Alno-Padion*), místy ostrůvkovitě vtroušenými borovými doubravami (*Pino-Quercetum*). Mimo nivu Labe nastupují dubohabrové háje (*Carpinion betuli*).

Území města Nymburk náleží do klimatické oblasti teplé (podoblasti T2), která se vyznačuje suchou a mírnou zimou, kratším slunečním svitem dle mapy Klimatické oblasti ČSR (E. Quitt). Průměrná roční teplota je 8–9 °C a roční úhrn srážek je 550–600 mm. Průměrný roční úhrn srážek 547 mm je způsoben geomorfologií společně s teplým klimatem.

Tabulka č. 16: Údaje o průměrné teplotě a množství srážek (meteorologická stanice Liblice 227 m n. m.)

měsíc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII
°C	-1,4	-0,5	3,5	8,2	13,6	16,4	18,1	17,2	13,4	8,1	2,9	-0,6	8,1
mm	26	26	29	48	51	69	72	68	48	41	34	35	547

Zdroj: dokumentace EIA

Větrné poměry v Nymburce odpovídají dobře provětrávané rovině Polabí. V území se nejčastěji projevují větry západního směru (18 %), dále severozápadního (12,99 %) a jihovýchodního směru větru (12,01 % všech dnů v roce). Převažujícím stavem je ovšem bezvětří (cca 20 % dnů v roce).

Tabulka č. 17: Větrné poměry, průměrná četnost v % (pro lokalitu Nymburk)

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	calm
6	4,99	11,0	12,01	4,98	10,01	18,00	12,99	20,02

Zdroj: dokumentace EIA,

calm – stav bezvětrí

6.2 Ovzduší

Emise škodlivých látek do ovzduší kopírují v Nymburce a okolí vývoj v této oblasti ve Středočeském kraji i celé ČR. Po zásadním snížení produkce SO₂ i dalších významných škodlivin velkých zdrojů znečištění ovzduší²⁵, došlo na přelomu století ke stagnaci poklesu a v posledních letech také k mírnému – v případě oxidů dusíku a oxidu uhelnatého k výraznému nárůstu množství emisí. U středních zdrojů trvá mírný pokles i nadále, ale u malých zdrojů došlo za poslední rok k mírnému nárůstu.

Tabulka č. 18: Emise základních znečišťujících látek podle zdrojů REZZO, 2005 – 2008

	TZL	SO ₂	NO _x	CO	VOC	NH ₃
REZZO_1, t/rok						
2005	30,0	226,5	187,8	28,7	8,5	216,6
2006	27,2	215,5	161,2	40,7	7,9	193,4
2007	25,0	213,5	176,3	37,8	9,9	157,4
2008	11,1	151,0	115,8	32,8	1,1	191,0
REZZO_2, t/rok						
2005	8,32	17,63	12,74	21,40	28,95	60,35
2006	8,32	17,63	12,74	21,40	28,95	60,35
2007	2,61	8,36	7,35	9,48	32,13	68,97
2008	2,78	11,77	7,45	8,42	18,71	68,69
REZZO_3, t/rok						
2005	5,3	10,8	5,7	35,5	7,1	-
2006	5,3	10,4	5,3	33,3	6,6	-
2007	4,9	9,6	5,0	31,6	6,3	-
2008	5,4	10,2	5,4	34,7	6,9	-

Zdroj: ČHMÚ

Zvláště velké zdroje nejsou na území města Nymburk provozovány. Z velkých zdrojů znečišťování ovzduší na území města Nymburka jsou v lokálním měřítku významné (nad 10 MW) – THERMOSERVIS, spol. s r. o., - kotelna ŽOS Nymburk, SLADOVNY SOUFFLET ČR, a. s., DPOV, a. s., stř. oprav ŽKV, Pivovar Nymburk, spol. s r. o., a VYROLAT, spol. s r. o. Velké zdroje znečištění ovzduší jsou

²⁵ zjednodušeně např. stacionární zařízení ke spalování paliv (zvláště velké o tepelném příkonu nad 50 MW, o tepelném výkonu 5 - 50 MW, střední zdroje 0,2-5 MW; malé zdroje pod 0,2 MW – většinou vytápění domů a bytů)

dominantní i v množství produkovaných emisí (t/rok), zejména oxidu siřičitého, oxidu dusíku a tuhých znečišťujících látkách.

Střední zdroje znečištění ovzduší se vyznačují největší produkcí VOC, v porovnání s velkými zdroji jsou méně významné v absolutních hodnotách.

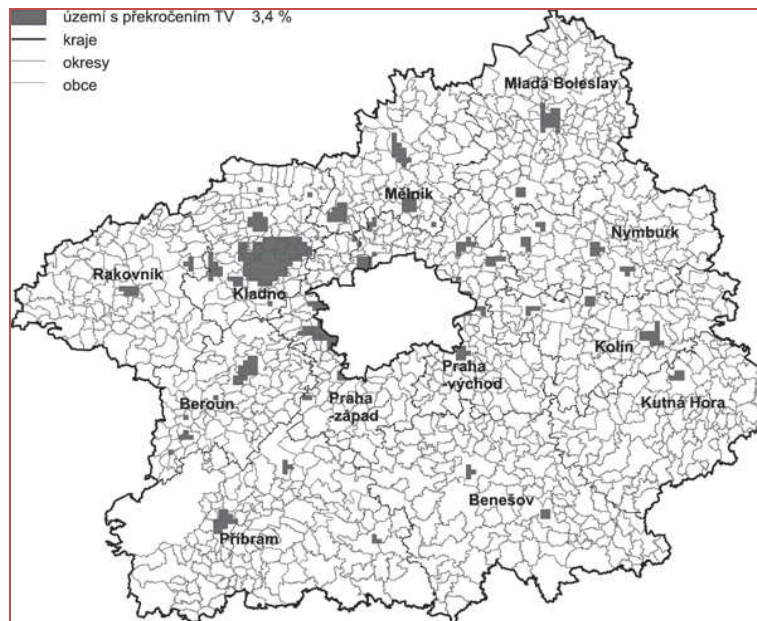
Malé zdroje znečištění ovzduší se ve srovnání s ostatními kategoriemi zdrojů i svému počtu jeví jako nejméně významné zdroje znečištění, v absolutních hodnotách produkce tuhých znečišťujících látek a oxidu siřičitého jejich celkové emise nepřekonávají ostatní kategorie zdrojů s výjimkou oxidu uhelnatého.

Je zřejmé, že v případě některých škodlivin je nejvýznamnějším zdrojem emisí doprava. Dle odborných výpočtů emisí z dopravy v podobných městech činí podíl emisí z dopravy např. více než 60 % produkce tuhých znečišťujících látek a dokonce více než 90 % benzo(a)pyrenu.

Není známo, že by ani v minulosti ani v současnosti byly na území města Nymburka provozovány měřicí stanice kvality ovzduší. V současnosti se nejbližší stanice (SROZ 1337) nachází v Rožďalovicích, která je provozována ČHMÚ. Tato stanice je umístěna na okraji obce v areálu ČOV. Jedná se o stanici aktuálně monitorující nejvýznamnější škodliviny (NO_2 , SO_2 , PM_{10}) v okrese Nymburk – jedinou stanici imisního monitoringu na území okresu Nymburk v síti ČHMÚ. Stanice je provozována v manuálním režimu, proto nejsou přístupná aktuální data o imisním zatížení na území Nymburka.

Území města Nymburka nebylo dle dat za rok 2008 (viz Věstník MŽP, č. 04/2010) vyhlášeno jako oblast se zhoršeným stavem ovzduší pro ochranu lidského zdraví pro suspendované částice a frakci PM_{10} . Tzn., že imisní limit (24 hodinový průměr $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$) nebyl za uvedený rok překročen více než 35x. Tímto překročením imisního limitu bylo postiženo 3,9 % plochy města v porovnání s 0,26 % plochy Středočeského kraje. Nymburk patřil v letech 2005–2007 mezi vyhlášená prioritní města OZKO pro PM_{10} , přičemž v letech 2005–2006 to bylo na 100 % území.

Obrázek č. 13: Vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší na území Středočeského kraje podle dat za rok 2008

Zdroj: ČHMÚ, Věstník MŽP 2010

Překročení cílového imisního limitu pro polycyklické aromatické látky vyjádřené jako benzo(a)pyren – B(a)P pro ochranu lidského zdraví bylo dosaženo na 3,7 % území stavebního úřadu Městského úřadu Nymburk dle dat za rok 2008 viz obrázek výše.

Protože data z imisního monitoringu nejsou dostupná, byla analogicky porovnána situace v jiných městech obdobného charakteru. Dle odborného odhadu se očekává, že nárazově může docházet k překračování maximální 24 hodinové imisní koncentrace, ale pravděpodobně nedochází k překračování průměrné roční koncentrace – současně platnému ročnímu imisnímu limitu $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

U koncentrací oxidu siřičitého došlo pravděpodobně po roce 2003 k poklesu a během sledovaného období (2003–2008) je evidentní stagnace relativně nízkých hodnot hluboko pod imisním limitem. Koncentrace oxidů dusíku po stagnaci v letech 2004–2005 nejvýrazněji vzrostly v roce 2006, aniž však dosahovaly limitních hodnot (vyrovnávání poklesu emisí stacionárních zdrojů nárůstem dopravy).

Z obvyklých analýz měření na obdobných stanicích v jednotlivých hodinách 24hodinového období je zřejmý významný nárůst koncentrací oxidů dusíku v ranní a odpolední dopravní špičce v pracovních dnech.

Pokud se týká přízemního ozónu, byla v Nymburce v letech 2004–2007 překročena hodnota imisního limitu pro ochranu zdraví lidí převážně na 100 %, v rámci Středočeského kraje byla hodnota překročena na 90 % území. Vzhledem k celkovému snižování koncentrace přízemního ozónu vůči

předchozím létům je pravděpodobné, že jeho hodnoty budou v budoucnu nadále stoupat a mohou se stát významnějším problémem. Hodnoty koncentrací přízemního ozónu dosahují na rozdíl od koncentrací ostatních škodlivin maxima v letních měsících.

Na území města pravidelně nejsou měřeny některé významné škodliviny (těžké kovy, benzen, benzo(a)pyren, amoniak). Nabízí se také rozšíření měřicí sítě pro prašný aerosol (zejména PM_{10}), případně i ozón, které by přineslo zlepšení informací o kvalitě ovzduší.

Z výše uvedeného hodnocení imisních koncentrací jednotlivých znečišťujících látek lze učinit závěr, že oproti jiným městům je prioritním problémem ovzduší v Nymburce překračování imisních limitů pro parametr $B(a)P$ a částečně PM_{10} (s ním také související celková prašnost). Do budoucna je nutno brát v úvahu zvyšující se hodnoty koncentrace přízemního ozónu. V úvahu je ovšem potřeba vzít, že zvýšený trend v hodnotách koncentrací škodlivin je ovlivněn meteorologickými podmínkami zejména množstvím srážek a větrnými poměry.

K tomuto stavu kromě emisí stacionárních zdrojů, umístěných na území Nymburka, přenosu škodlivin z dalších oblastí Středočeského kraje, resp. ČR a specifického vlivu mezoklimatu (prašnost), nedostatku ochranné zeleně i vhodné infrastruktury zvyšující vlhkost ovzduší (vodní plochy, fontány, apod.), významně přispívá především doprava, která dosahuje vysokých intenzit jak tranzitní silnicí I/38, tak i na navazujících radiálních komunikacích (kombinované působení společně s hlukem). V rámci Středočeského kraje patří Nymburk mezi města se zatíženým ovzduším vlivem dopravy, což bude omezeno po otevření obchvatu v září 2010.

S četností min. 1–3 x týdně dochází k silnému pachovému zatížení centra města Nymburk a přilehlých komunikací. Společnost TALPA, s. r. o., provozuje v nedaleké Hořátvi kompostárnu, která je nyní rozšiřována o bioplynovou stanici. Při transportu organických odpadů do tohoto zařízení nejsou respektovány provozní předpisy během přepravy (zaplachtování apod.). Dochází k silnému pachovému zatížení města Nymburk v okolí komunikací po dobu 2–3 hodin. Tento stav způsobuje obtíže obyvatelům a negativně působí na návštěvníky města. Vzhledem k omezené možnosti měření pachových látek u mobilních zdrojů je tato problematika špatně kontrolovatelná a postižitelná ze strany příslušných orgánů. Je žádoucí iniciovat kontrolu ČIŽP a KÚ SČK zaměřenou na dodržování podmínek provozu vycházející z povolení k provozu zařízení k nakládání s odpady a jeho (integrovaným) provozním řádem (příp. jiné dokumentace). Případně učinit další právní kroky vycházející z ustanovení zákona o ovzduší ve smyslu nadměrného obtěžování zápachem. V části Drahelice se stále častěji projevuje pachové zatížení z kanalizace.

6.3 VODA

Město Nymburk, kterým protéká řeka Labe, náleží do povodí Horního a Středního Labe. Hydrograficky spadá území do povodí Mrlina a Labe od Mrliny po Výrovku (1-04-05). Na severovýchodě zasahuje do území povodí Mrliny a hraničí s povodím Výrovky na jihozápadě.

Místní hydrologickou síť tvoří především řeka Labe, která protéká přes centrální část města od východu k západu. V centrální části obtékají městskou památkovou rezervaci historické kanály Velké Valy a Malé Valy, které jsou napájeny vodou z Labe. Nejvýznamnějším pravostranným přítokem je Mrlina a Liduška, po hranici místní části Drahelice prochází tok Výrovka. Opěrné zdi u Velkých Valů (v majetku města), které jsou součástí břehů vodního toku, zejména na Poděbradské ulici jsou v žalostném technickém stavu. Samostatná řešení budou výhledově vyžadovat i břehy Malých Valů.

Ve správě zemědělské správy je síť bezejmenných místních vodotečí, případně melioračních kanálů.

Plán oblasti povodí Horního a středního Labe, jeden ze strategických dokumentů v oblasti vod, vstoupil v platnost na konci roku 2009.

V nivě řeky Labe se nachází opuštěná ramena, z nichž nejvýznamnější je Staré Labe a Na Remanenci, v místech vzdálenějších od centra vodní plochy chybí.

Z hlediska znečištění se Labe vyznačuje poměrně velkými průtoky, které umožňují odběr i vypouštění dešťových vod do řeky a také z výpustí dešťových odlučovačů kolem toku.

Splaškové odpadní vody jsou svedeny na ČOV Nymburk, která byla nedávno intenzifikována v rámci splnění požadavků evropské směrnice o čištění odpadních vod.

Dle aktuálních dat na vodohospodářském portálu MZe z roku 2006 patří Labe dle ČSN 75 7221 do I.–III. třídy čistoty (voda velmi čistá – voda znečištěná). Na profilu Labe v Nymburce č. 3013 (1-04-05-067, ř. km 58.47) byly vyhodnoceny ve III. třídě čistoty v ukazatelích BSK, dusičnanový dusík a celkový fosfor. Znečištění Mrliny na profilu č. 1032 (ř. km 1.04) je obdobné jako v případě Labe.

Poloha města Nymburk, které je rozprostřeno v Polabské nížině na obou březích Labe, je určující z hlediska náchylnosti na jarní tání a přivalové srážky. V posledních letech se vlivem srážek datuje velká povodeň v r. 2002 a 2003. Níže položené plochy v údolní nivě jsou pravidelně zaplavovány již při 5leté až 20leté vodě. I když povodně v Nymburce nenapáchaly velké škody, do budoucna nelze vyloučit větší povodně. Povodňový plán města je aktuální z ledna 2005 a byl zpracován odborem životního prostředí a firmou T-mapy. Grafická část povodňového plánu tvoří mapa s vyznačením

rozsahu záplavového území při Q_5 , Q_{20} a Q_{100} s aktivní zónou (dostupné na stránkách MěÚ Nymburk). Nejsou dořešena některá protipovodňová opatření např. úprava mostu (ul. Tyršova) a Povodí Labe, s. p., řeší dokončení některých protipovodňových valů kolem Labe (převážně mimo k. ú. Nymburka tedy v k. ú. Kovanice).

V rámci podpory OPI a SFDC byl realizován projekt Ochranného přístavu Nymburk včetně protipovodňové ochrany. Povodím Labe, s. p., byl realizován projekt protipovodňových opatření (LA200013), který je koncipován z pevných a mobilních zábran v celkovém objemu 48,57 milionů Kč (Plán povodí HaS Labe).

Z hlediska protipovodňových opatření je město částečně chráněno hrázemi podél toku Labe. V záplavovém území řeky Labe jsou vymezeny plochy rekreace, sídelní zeleně, zahrádky a přírodní zóny viz ÚP města Nymburka.

Tabulka č. 19: Průměrné hodnoty znečištění řeky Labe v profilu Nymburk, 58.47 ř. km. (2007 - 2008)

ukazatel	Jedn.	Labe	Třída jakosti
reakce vody	-	12,8	-
biochemická spotřeba kyslíku BSK-5	[mg/l]	4,0	III.
chemická spotřeba kyslíku dichromanem	[mg/l]	22,8	III.
amoniakální dusík	[mg/l]	0,12	I.
dusičnanový dusík	[mg/l]	4,7	III.
celkový fosfor	[mg/l]	0,13	III.

Zdroj: MZe, 2007–2008

6.4 ODPADY

V oblasti produkce a nakládání s odpady ve městě nejsou patrné závažné problémy. Plán odpadového hospodářství města z roku 2005, je závazným dokumentem pro činnosti města platný na dobu 5 let. Nakládání s odpady je upraveno obecně závaznou vyhláškou č.5/2009 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Nymburka. Podle této vyhlášky jsou komunální odpady tříděny na využitelné složky, nebezpečné složky, objemný, biologicky rozložitelný odpad a zbytkový odpad.

Svoz komunálního odpadu produkovaného občany, rovněž odvoz komunálního odpadu části právnických osob, je zajišťován svozovou společností TS Nymburk. Odpad je svážen min. 1x týdně, na frekventovanějších místech (např. sídliště) až 2x týdně.

„Mapa surovin města Nymburka“ zobrazuje na 37 sběrných míst s kontejnery pro tříděný sběr složek komunálního odpadu.

Ke sběru tříděného odpadu slouží občanům sběrná místa na veřejných prostranstvích, kde je možnost uložit vytríděné složky komunálního odpadu (sklo, papír, plasty vč. PET láhví) do 3 typů barevně odlišených kontejnerů. Bioodpad není zatím samostatně separován do samostatných popelnic. Tento odpad je svozovou firmou zpravidla 1x týdně odvážen. Vytříděný odpad je dále předáván smluvním partnerům k dalšímu využití.

Nebezpečné složky KO občané města odkládají na sběrném dvoře. O svozovém plánu a termínech mobilního svozu jsou občané města informováni způsobem v místě obvyklým např. zpravodajem, na stránkách města a v příloze vyhlášky. Odpad ze sběrného dvora je dále odstraňován ve spalovně nebo materiálově využit, ale zbytkový komunální odpad je převážně skládkován.

Objemný KO občané města odkládají na sběrném dvoře. Odpad ze zahrad (biologicky rozložitelný odpad) lze v termínech stanovených městem odkládat do sběrných velkoobjemových van podle svozového plánu (jarní a podzimní svozy jsou organizované TS města).

Zbytkový komunální odpad občané města odkládají do sběrných nádob (kovové popelnice 110 l, kontejnery 1100 l), přepravních van 5 – 7 m³ nebo do igelitových pytlů. Odpad velkoobjemovými automobily odvážen na nejbližší skládku odpadů.

Stavební odpad vzniklý při stavební činnosti fyzických osob lze v malém množství předat na sběrný dvůr.

Sběrný dvůr byl vybudován městem, nachází se v ul. Drahelická č. p. 230 v Nymburce. Zařízení slouží ke shromažďování a dočasnému skladování vytríděných druhů odpadu z komunálního odpadu, včetně odpadu objemného dle výčtu v příloze vyhlášky. Roční kapacita sběrného dvora je 150 t nebezpečného odpadu a 24 000 t odpadu kategorie ostatní.

Odpady z průmyslové činnosti, produkované výrobními podniky, jsou převážně odstraňovány v zařízeních k tomuto účelu vybudovaných a povolených na území správního obvodu města Nymburk nebo v jeho okolí.

Odpady produkované za město Nymburk jsou odstraňovány nebo využívány především v zařízeních:

- AMT, s. r. o., Příbram – zpracování skla;

- TILIA Mělník, spol. s r. o., – zpracování papíru (zařízení ve smyslu § 14 odst. 2 zákona o odpadech);
- Skládky Radim nebo Benátky n. J. (AVE, s. r. o.) – skládka komunálních a průmyslových odpadů;
- TS Čelákovice - plasty;
- TALPA, s. r. o., Přerov nad Labem, provozovna Hořátek – pro BRKO kompostárna, bioplynová stanice ve výstavbě (dokumentace EIA);

Tabulka č. 20: Celková produkce odpadů kategorie nebezpečný a ostatní v letech 2000 - 2004 města Nymburk

Produkce odpadu, obyvatel	Roky				
	2000	2001	2002	2003	2004
Celková produkce odpadu (t)	1851	1746	3841	4189	4341
Počet obyvatel	14510	14352	14422	14373	14351

Zdroj: POH Nymburk, 2005

V celkové produkci komunálních a nebezpečných odpadů došlo v období 2000–2004 k více než dvojnásobnému nárůstu, přestože došlo k poklesu počtu obyvatel. V dalších letech je předpokládán nárůst počtu odpadu až o 290 t/rok.

Dle hlášení v roce 2009 byla z celkového množství odpadů města Nymburka skládkována převážná část odpadů a využita menší část odpadů. V porovnání s minulými roky se jedná trend mírného zvyšování míry využívání odpadů.

V rámci tříděného sběru využitelných složek komunálního odpadu (papír, plast, sklo barevné, nápojové kartony) dle evidence za rok 2009 byla dosažena průměrná výtěžnost 31,78 kg/obyvatele/rok. Jedná se o podprůměrnou hodnotu, neboť celorepublikový průměr činí 32,4 kg/obyv./rok (bez kovových odpadů). Dále byla zjištěna malá podpora informování veřejnosti/propagace třídění (dle neuvedených nákladů v dotazníku), nebyly realizovány nebo plánovány jiné projekty v oblasti odpadového hospodářství (Dotazník obce pro EKO-KOM, 2009). Místní poplatek za komunální odpady v Nymburce dosahuje 492 Kč/obyv./rok (maximální může být dle legislativy 500 Kč). Je potřeba zpracovat aktualizovaný dokument (POH města), jak nakládat s odpady se zaměřením na separaci a závazně stanovit potřebné kroky.

Na školách ve městě (3 ZŠ, 2 SŠ) jsou organizovány osvětové akce na podporu separace odpadů (sběr papíru, plastů, baterií), také tradiční sběr víček z PET lahví.

6.4.1 STARÉ ZÁTĚŽE

V současné době se na území města Nymburka nachází tři staré ekologické zátěže registrované v databázi SEKM, která stanoví rizika a priority pro odstraňování starých ekologických zátěží²⁶.

Tabulka č. 21: Staré ekologické zátěže na území města Nymburk

ID útvaru podzemních vod	ID zátěže	Název zátěže
43600	10823002	Zásobárna, s.r.o. Nymburk
43600	9629001	STČP a.s. Nymburk
43600	10823003	Drahelice

Zdroj: SEKM; geoportal.cenia.cz

V průmyslové zóně v severní části Nymburka se nachází evidované území s kontaminovanou podzemní vodou (Zásobárna, s. r. o.), které je monitorováno a sanováno desítkami vrtů.

Bývalá skládka TKO Nymburk – Drahelice byla již rekultivována dle projektu, nyní zde probíhá pravidelný roční monitoring uzavřené skládky dle požadavků zákona o odpadech. Až do konce roku 1992 byla převážná část odpadů města a okolí ukládána na skládce "Drahelice" (p. č. 984, 982/3 a 982/5). Bylo zde uloženo asi 75 000 t odpadu včetně odpadů zvláštních a nebezpečných. Skládka pravděpodobně nebyla těsněna folií, nebylo zajištěno jímání a zneškodňování průsakových vod ze skládky včetně potřebného technického vybavení. V podloží byly minulých letech zjištěny zvýšené hodnoty chemické spotřeby kyslíku (Mn), který indikuje organické znečištění. Anorganické znečištění bylo dokumentováno velmi vysokými hodnotami vodivosti, celkové mineralizace, vyšší koncentrace kationtů kovů a aniontů kyselin, zejména chloridů a síranů (ÚP města). Poslední monitorovací zpráva skládky Drahelice z roku 2010 (Geologická služba, s. r. o., Poděbrady), která hodnotí ukazatel nepolární extrahovatelné látky (NEL), neuvádí zvýšené koncentrace ropných látek v podzemní vodě. Přestože je tato skládka uvedena mezi starými zátěžemi s vysokou rizikovostí (probíhá aktualizace SEKM), je v současné době dle ÚPD skládka Drahelice již zastavěna obytnou zástavbou dle podmínek z vyplývajících rozhodnutí.

Obecně je doporučeno záměry využití ploch bývalých skládek nebo brownfields zejména pro obytnou výstavbu vždy prověřit z hlediska inženýrsko-geologických poměrů a potenciálních zdravotních rizik v rámci územního a stavebního řízení. Vzhledem k výskytu průmyslových areálů na území města je potřeba v případě ukončení podnikatelské činnosti počítat do budoucna s řešením brownfields.

²⁶ Staré zátěže jsou v této souvislosti chápány jako znečištění podzemních vod a půdy předchozí, především průmyslovou činností (není zahrnována zátěž zemědělských půd intenzivní zemědělskou činností minulých let).

6.5 PŮDY

V zájmovém území se vyskytují na největší ploše půdy molické, illimerické a nivní a to zejména oblasti rovin a pahorkatin (Polabí). Černozemě a černice se nejvíce vyskytují v oblasti Východolabské a Středolabské tabule, zejména podél Labe v úseku mezi Brandýsem n. L. a Kolínem. Okrajově jsou zastoupeny hnědé půdy, nivní půdy (fluvizemě) a také rendziny a parendziny.

Z půdních druhů, charakterizovaných zrnitostním složením, převládají půdy hlinito-písčité. Nejlépe odolávají erozi půdy právě černozemě. Bohaté až velmi bohaté půdy se vyskytují okolo řeky Labe. Tyto půdy evidované podle BPEJ (tříd ochrany zemědělské půdy) jsou zařazeny do I. a II. třídy, tedy do kategorie nejcennějších, respektive nadprůměrně produkčních půd.

V souladu s Územním plánem města Nymburk (2003) a souborem změn č. 01-03 (2009) je předpokládán částečný zábor ploch zemědělského půdního fondu (ZPF). Část těchto půd se řadí do I. a II. stupně ochrany ZPF, což je charakteristické pro řešené území. Vzhledem k tomu, že se nachází v poměrně úrodné oblasti, je někdy obtížné najít pro realizaci rozvoje nebo záměru půdy méně kvalitní.

6.6 PŘÍRODA

Město Nymburk se nachází v charakteristické krajině Polabí, která se vyznačuje příhodnými podmínkami pro zemědělství. Převažuje zemědělská půda, krajinná zeleň zůstala zachována jen v minimální míře.

Typickým rysem je zde katéna niv, nízkých a středních teras. Na terasách převažují borové doubravy a v podmáčených sníženinách jsou typické slatinné černavy. V nivě Labe jsou četné zbytky dnes již nezaplavovaných lužních lesů, fragmenty slatin a mrtvých ramen.

Řešené území se nachází v 1.7 Polabském bioregionu. Typickým rysem je zde katéna niv, nízkých a středních teras. Biota patří do 2. bukovo-dubového vegetačního stupně. Na terasách převažují borové doubravy a v podmáčených sníženinách jsou typické slatinné černavy. V nivě Labe jsou četné zbytky dnes již nezaplavovaných lužních lesů, fragmenty slatin a mrtvých ramen. Bioregion je široké rozevřené dno Labe s několika svědeckými vrchy. Reliéf má charakter roviny.

Významnými krajinnými prvky (ze zákona) v řešeném území jsou lesy, vodní toky s přilehlou nivou a lesy. Na území města Nymburk se vyskytují 2 registrované významné krajinné prvky dle zákona o ochraně přírody. VKP Ostrov je kultivovaný lužní háj v labské inundaci s výskytem zvláště

chráněných rostlin a živočichů. VKP Lodické tůně tvoří mozaika secesních tůní mezi areálem osev a je chráněno z hlediska výskytu vzácných obojživelníků.

Památný strom jasan ztepilý byl vyhlášen na k. ú. Nymburk (1686/1).

Nejbližší evropsky významnou lokalitou (soustavy NATURA 2000) je Písečný přesyp u Píst, který je také zvláště chráněným územím v kategorii přírodní památka. Přírodní park Kersko se nachází několik kilometrů na jihozápad od Nymburka.

6.6.1 ÚZEMNÍ SYSTÉMY EKOLOGICKÉ STABILITY (ÚSES)

Základním dokumentem je Generel systému ekologické stability (2003), který byl podkladem pro tvorbu územního plánu města Nymburk.

Napříč celým územím prochází nadregionální biokoridor Labe s regionálními biokoridory Výrovka a Mrlina a s vloženými regionálními biocentry. Biogeografická charakteristika je 2 BC 4. U Labe se nachází stávající biocentrum Babín – kontaktního typu, kde se střídají sušší písčité partie s vlhkým lužním porostem. Je charakterizován smíšeným lesem s převahou listnáčů. Nově byl navržen lokální biokoridor č. 12, směřující od Labe severně na katastr obce Kamenné Zboží. Druhým LBC je Sánský kanál, který leží mimo území města. K doplnění bylo navrženo regionální biocentrum č. 16 (1878 – Drahelická lada), který leží částečně na řešeném území.

Navržená biocentra v lokálním biokoridoru budou mít lesní charakter a budou osázena dřevinami domácího původu. Pro posílení ÚSES, byly vytipovány dva interakční prvky, které by měly mít podobu městského parčíku.

Převážná většina prvků ÚSES je funkční až téměř funkční. Je důležité si uvědomit, že nadregionální koridor Labe s vloženými lokálními biocentry prochází středem města, který může být ohrožen až narušen investičními záměry města. Systém ekologické stability kladně ovlivňuje obyvatelstvo města a zejména jejich zdravotní stav.

6.6.2 LESY A KRAJINNÁ ZELEŇ

Území města Nymburk je poměrně málo zalesněné, a to také vlivem intenzivní zemědělské výroby. Lesy pokrývají jen ojedinělé plochy v extravilánu a širším okolí města.

V blízkosti města se nachází pouze dva významnější lesní komplexy. Plochu na jihovýchodním okraji katastru Nymburka tvoří smíšené lesy o výměře 147 ha. Smíšené lesy na jihozápadě v sousedství obce Písty zaujímají plochu 59 ha (údaje z geoportálu z roku 2000). Část lesních pozemků vlastní město Nymburk, další pozemky nebyly dosud dohledány. Hospodaření v LHO Nymburk vykonává jmenovaný správce v souladu se zpracovaným Lesním hospodářským plánem.

Současný stav krajinné zeleně je důsledkem jednak dlouhodobě intenzivního zemědělského využívání území, jednak negativních zásahů v krajině v posledních padesáti letech, které se mj. projevily úbytkem rozptýlené zeleně. Rozptýlená zeleň, která má půdoochrannou funkci, se vyskytuje ve stejných částech města, jako výše uvedené lesní plochy (tedy na jihozápadě a jihovýchodě řešeného území).

Porosty protierozního a krajinářského významu reprezentuje vegetace zarostlých úvozů a depresí, mezi kolem polních cest, drobné loučky kolem lesních komplexů, a staré sady, které by se měly dále udržovat a rozvíjet.

6.6.3 VEŘEJNÁ ZELEŇ

Základní článek stability životního prostředí a kvality života obyvatel v intravilánu města tvoří veřejná zeleň. Zeleň se vyznačuje ochrannou funkcí při eliminaci dopadů na životní prostředí (hluk z dopravy, prašnosti, vysokých teplot a zvyšování vlhkosti). V oblasti zeleně nebyly na úrovni města zpracovány dostatečné koncepční materiály, s výjimkou Generelu ÚSES (zadána aktualizace), např. Pasport a Generel zeleně nebo Inventarizace zeleně vybraných ploch. Je nezbytné v návaznosti na ÚPD dokončit studie a projekty na obnovu parků a rozpracovat koncept zeleně v sídlištích, který byl projednáván společně s veřejností.

V Nymburce se nachází celkem 11 stávajících parků, tvoří velkou plochu zeleně v především intravilánu města. Největší význam pro zlepšení hygienických podmínek má zeleň veřejná, vyhrazená a ochranná a zbytek zeleně soukromá. Lesy, většinou městské, tvoří malou část plochy města. Nebylo zjištěno, že by v rámci rozšiřování zástavby města byl vytvářen tlak na nárůst zpevněných ploch na úkor ploch zeleně.

Městské parky se svými necelými 370 ha plochy zeleně zaujímají 18 % plochy města (Generel zeleně, 1993), což představuje zhruba 264 m² na obyvatele. Přičemž více jak polovina obyvatel města může mít park v docházkové vzdálenosti (odhadem do 400 m). Parky se nachází především v centru i mimo centrum města, méně v okrajových částech Nymburka a Drahelice, kde je více zastoupena

krajinná zeleň. Celkový stav parků, jejich vybavenost i údržba jsou celkem vyhovující. Problémem může být malá rozloha některých parků samotných (nedostatečná bariéry vůči negativním vlivům), jejich vzájemné propojení a nedostatečné propojení centra s okolním prostředím. Spojení s extravilánem je sice fakticky omezeno historickou výstavbou, ale zjevně existují určité možnosti zlepšení.

Ve městě Nymburce, především v centrální části, se nachází několik parků s rozličnou zelení. Největším parkem ve městě je Anglický park na Ostrově, který poskytuje rekreační zázemí obyvatelům, podobně jako ostatní zelené plochy na břehu Labe. Počet parků v centru (ve Starém městě) je uspokojivý vzhledem k rozsahu zastavěných ploch. Patří zde Park Pod Hradbami, Park Na Hradišti, Park ing. Emila Zimmlera. V širším centru severně od ul. Velké valy se nachází Park Hrdinů, Park Dr. Antonína Brzoráda, které spojují zařízení občanské vybavenosti a služeb. U nádraží ČD při ul. Nádražní leží park ing. Wilhelma Hellwaga a nedaleko také Park V Kolonii. Zelené plochy na území města tvoří dále sportovní areály při řece Labe – Veslák, Tyršovy sady a Na Remanenci. Mezi plochy zeleně je možno zařadit také zahrádkářskou kolonii se hřbitovem při ul. Lipová, zahrádkářskou kolonii ve směru Kostomlaty n. L. ve východní části města a zahrádkářskou kolonii Komárno apod.

Zelené plochy okolo zástavby jsou patrné v části Lodice na severu a Na Spravedlnosti na východě. V soukromých zahradách a veřejných prostranstvích hlavně na sídlištích se vyskytuje mnoho solitérů.

Jedinými parky s vodními plochami či prvky jsou: Park Hrdinů a Park Dr. A. Brzoráda (Svobody).

Zastoupení zeleně v intravilánu města Nymburka ovšem není v dobré kvalitě, i když je v přijatelném množství. Dle znaleckého posudku bylo zkoumáno celkem 785 dřevin, v havarijním stavu je 183 stromů a dále má být pokáceno 306 stromů.

Zatím nebyla dokončena prohlídka všech stromů v lokalitách Valů, stezek podél Labe a lipové aleje v Kovanické ulici, kde může nejspíš dojít k ohrožení občanů. Jedná se většinou o alejovou nebo liniovou výsadbu. Typem výsadby bez dostatku světla se staly tyto stromy nebezpečné. Je doporučena jejich celková obměna po daleko kratší době než při soliterním růstu a tato doba nastala. Stávající zeleň je nezbytně pravidelně ošetřovat dle plánu údržby, aby byl zajištěn její příznivý stav.

Za přispění občanů (viz pasáže ke komunitnímu plánování a EVVO) vzniká nyní projekt Revitalizace zeleně sídliště. Společně budou komunikovat a realizovat obnovu sídlištní zeleně na několik desetiletí.

Většina odborných podkladů týkající se zeleně jsou zastaralé a vzhledem k časovému odstupu i vývoji problematiky by si zasloužily přiměřenou aktualizaci (Generel zeleně bude aktualizován do ledna 2011). Koncepční podklady připraví návrh optimální rozlohy a funkce zeleně ve městě, strategický i územní plán k tomu směřuje. Rozvoj zeleně a její odborná údržba jsou v podmínkách města jednou ze zásadních nástrojů na snižování negativních dopadů znečištění ovzduší a hluku na život obyvatel města. Plochy zeleně ve městě je potřeba v této rozloze zachovat, důsledně je obnovovat a zvyšovat jejich kvalitu.

6.7 TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN

Na území města se nenacházejí dobývací prostory ložisek nerostných surovin. V minulosti se na území města nacházely dobývací prostory vymezené pro těžbu písků a štěrkopísků.

6.8 HLUK

V rámci zpracování Územního plánu města Nymburk apod. nebyla pořízena hluková mapa města příp. automobilové dopravy.

Hlavním podkladem pro posouzení hlukové situace ve městě Nymburk je Strategická hluková mapa silniční dopravy (MZ ČR). V ukazateli dopadu hluku na lidské zdraví L_{dvn} dosahuje na hlavním tahu I/38 hodnot 80-85 dB.

Z hlukové mapy plyne, že zejména v důsledku vysokých intenzit dopravy (např. Kolínská, Boleslavská třída apod.) jsou na jmenovaných lokalitách města u obytné zástavby pravděpodobně překračovány nejvyšší přípustné hodnoty ekvivalentních hladin akustického tlaku, stanovené nařízením vlády č. 148/2006 Sb., v. p. z., zejména pro denní dobu. Naopak stacionární zdroje hluku pravděpodobně v porovnání s dopravou významnou roli nehrají. Podrobnější hodnocení, které by tvořilo základ pro návrhovou část strategického plánu, by bylo vhodné doplnit aktuální studií hlukových poměrů v Nymburce vzhledem k částečnému omezení dopravy.

Druhým liniovým zdrojem hluku je železnice. V ukazateli dopadu hluku na lidské zdraví L_{dvn} dosahuje na železničním koridoru Mladá Boleslav – Poděbrady hodnot 70-75 dB výjimečně i 80-85 dB (geoportal.cenia.cz).

Hlavním opatřením pro snížení hlukové zátěže ve městě je otevření přeložky silnice I/38 (napojení průmyslové zóny sever) v září 2010. Toto opatření se projeví omezením tranzitní dopravy přes náměstí ve směru Havlíčkův Brod – Mladá Boleslav. Ovšem pokles dopravy se nemusí projevit ze směru od Prahy a bude záviset na dalších dopravních opatřeních.

6.9 ANALÝZA SWOT ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

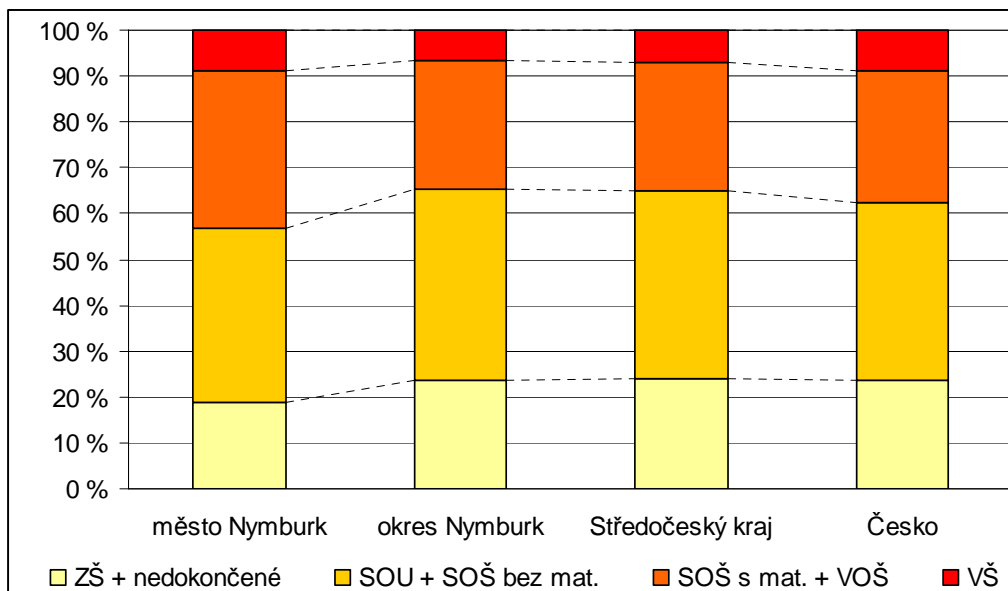
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Kvantitativně velké plochy parků a zeleně na území města. • Sestupný nebo stagnující trend znečištění ovzduší některými škodlivinami (oxid siřičitý, oxidy dusíku). • Zavedený systém svozu a sběru odpadů (Technické služby). • Kvalitní životní prostředí vhodné pro rekreaci a sport v okolí Labe a v širším okolí (cyklistika a in line bruslení). • Úrodná půda vysoké bonity (ZPF). • Spolupráce s veřejnosti na regeneraci sídlišť. 	<ul style="list-style-type: none"> • Absence aktuálních podkladů a znalostí o stavu životního prostředí (Analýza ŽP, zastaralý Generel zeleně, POH, Hluková mapa apod.). • Vliv tranzitní dopravy v centru města na kvalitu ovzduší a fragmentaci náměstí (před otevřením obchvatu v září 2010). • Velký počet stromů v havarijním stavu, který není rychle řešen (prohlídka, údržba). • Výskyt tzv. „starých zátěží“ (skládka Drahelice). • Technický stav opěrných zdí Velkých Valů (ul. Poděbradská). • Nižší výtěžnost tříděného sběru oproti celostátnímu průměru. • Vysoké náklady spojené s technickým stavem budov ve vlastnictví města.
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
<ul style="list-style-type: none"> • Vnímání kvalitního životního prostředí jako základního předpokladu rostoucí kvality života obyvatel a to ve vztahu k ostatním prioritám města. • Zlepšení kvality ovzduší (mj. zlepšením organizace dopravy, zkvalitněním zeleně, infrastruktury zvyšující vlhkost ovzduší). • Zlepšení návaznosti, údržby a struktury městské zeleně, včetně aktualizace Generelu zeleně. • Monitoring a vyhodnocování imisního zatížení částic PM₁₀, B(a)P, NO_x v ovzduší a hladiny hluku v okolí tranzitní silnice I/38 a centru města. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zatížení pachovými látkami (mobilní zdroje TALPA, s. r. o.) poškozují obraz města. • Zvyšování poměru zastavěných ploch výroby a skladování ve srovnání s plochami zeleně a bydlení. • Rizika povodní v jarním období a vlivem přívalových dešťů. • Nepříznivý vliv tranzitní dopravy směrem od Prahy (emise, hluk) i po otevření obchvatu. • Nedostatečná úspěšnost při získávání dotací na ŽP vlivem neexistujících a aktuálních koncepčních materiálů a dat.

7 VZDĚLÁNÍ, SPORT, VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

7.1 ŠKOLSKÁ SOUSTAVA MĚSTA

Poslední relevantní údaje o struktuře vzdělanosti pochází ze sčítání lidu z roku 2001. Při komparaci s řádovostně vyššími jednotkami – okresem Nymburk, Středočeským krajem a Českem – vykazuje město Nymburk relativně kvalitnější vzdělanostní strukturu (viz graf č. 19). Výrazný je zejména rozdíl v relativním zastoupení osob s nejnižším vzděláním. Řádovostně vyšší jednotky vykazovaly zastoupení osob starších 15 let se základním vzděláním (a bez základního vzdělání) v úrovni cca 23 %, zatímco město Nymburk dosahovalo hodnoty cca 19 %. Ačkoli je Nymburk městem s průmyslovou tradicí spojenou se železničními opravami, cukrovarnictvím a pivovarskou výrobou, vykazuje podprůměrné zastoupení vyučených osob a středoškolsky vzdělaných osob bez maturity (37 %) ve srovnání s okresem (41 %) a Středočeským krajem (40 %). Na druhé straně zde byl zaznamenán výrazně vyšší podíl středoškolsky vzdělaných osob s maturitou (34 %). To odpovídá postavení města v regionálním a administrativním systému doprovázenému mimo jiné koncentrací vzdělávacích institucí. Zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob (8,6 %) odpovídá republikovému průměru (8,9 %) a je dáno regionálním postavením města.

Graf č. 19: Vzdělanostní struktura města Nymburka v roce 2001 a její komparace s řádovostně vyššími jednotkami

Zdroj: SLDB 2001

V Nymburce zastoupené typy vzdělávacích institucí odpovídají jeho populační velikosti a regionální působnosti (viz tabulka č. 24). Podle interních materiálů Městského úřadu Nymburk jsou instituce primárního vzdělávání představovány třemi základními školami, k nimž je přidruženo šest škol mateřských, dále jednou základní uměleckou školou a jednou základní školou speciální s přidruženou základní školou praktickou a dětským domovem. Kapacita zařízení primárního vzdělávání (nepočítaje základní školy umělecké, speciální a praktické) byla 2 056 žáků ve školním roce 2008/2009. Vinou nepříznivé demografické situace však základní školy navštěvovalo 1 479 žáků; jejich kapacita tedy byla využita pouze ze 72 %. Nymburské základní školy tak mají dostatečnou kapacitu k pojmutí nových žáků, jejichž nárůst bude odrazem zlepšené demografické situace v polovině prvního decennia 21. století. Nymburk, jakožto mikroregionální centrum s administrativním statutem (původně sídlo okresu, nyní obec II. a III. stupně), vykazuje 39% podíl žáků dojíždějících do základních škol z okolních obcí.

Kapacita mateřských škol je využita stoprocentně, což je výsledkem demografické aktivity silných populačních ročníků 70. let 20. století. Nedostačující kapacitě mateřských škol (podle dat ČSÚ k 31. 12. 2009 město Nymburk mělo 581 obyvatel ve věku 3–6 let, zatímco kapacita odpovídala pouze 455 místům v MŠ) odpovídá i nízké, 5%, zastoupení dojíždějících dětí. Na nedostatek volných míst v městských mateřských školách reaguje vedle domu dětí i občanské sdružení „Vítej, maminko!“, které v Nymburce provozuje mateřské centrum. Obě uvedené instituce vedle krátkodobého hlídání dětí realizují i burzy dětského a těhotenského oblečení, různé besídky a karnevaly pro děti, tematické besedy pro veřejnost a příměstské tábory.

Vedle běžných základních škol, které slouží ke vzdělání a rozvoji rozumových a sociálních schopností a dovedností dětí s trvalým pobytem ve městě i jeho zázemí, se v Nymburce nachází i jedna základní umělecká škola, jež se svojí aktivitou zasazuje o rozvoj kulturních, estetických, uměleckých a pohybových schopností dětí. Základní umělecká škola v Nymburce je nedílnou součástí kulturního života města. Hudební tvorba jejích žáků je představována na koncertech nejen v městských kulturních zařízeních, nýbrž např. i v pražských kostelech. Obdobně je vystavována i výtvarná tvorba.

Zařízení sekundárního vzdělávání zastupují především gymnázium, střední zdravotnická škola a komplex střední odborné školy a středního odborného učiliště. Ačkoli je jejich zřizovatelem Středočeský kraj, mají tyto školy přímý efekt na vzdělanostní strukturu města. Vedle těchto zařízení ve městě působí i soukromé střední odborné učiliště Stravon, spol. s r. o. (viz tabulka č. 22).

Tabulka č. 22: Školská soustava ve městě Nymburce a její vývoj ve školních letech 2004/2005 až 2008/2009

Zařízení	2008/2009		2007/2008		2006/2007		2005/2006		2004/2005	
	kapacita	návštěvnost	kapacita	návštěvnost	kapacita	návštěvnost	kapacita	návštěvnost	kapacita	návštěvnost
Předškolní zařízení celkem	455	455	435	435	435	435	435	435	410	410
ZŠ Tyršova 446	420	347	420	324	420	328	420	328	420	349
ZŠ Komenského 589	836	724	836	736	836	749	836	807	836	819
ZŠ Letců R. A. F. 1989	800	408	800	434	800	462	800	510	800	540
Primární vzdělávání celkem	2056	1479	2056	1494	2056	1539	2056	1645	2056	1708
ZUŠ B. M. Černoohorského	.	721	.	729	.	691	.	656	.	670
ZŠ, MŠ speciální	165	98	165	109	165	110	165	122	165	114
Gymnázium Nymburk	600	595	600	587	600	586	600	592	600	586
Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická	360	298	270	236	270	257	270	237	270	236
SOŠ a SOU Nymburk	1620	772	1110	734	1110	697	1110	736	1110	751
SOU Stravon, s. r. o., Nymburk	.	25	.	33	.	31	.	30	.	34
Sekundární vzdělávání celkem	2580	1690	1980	1590	1980	1571	1980	1595	1980	1607
Living English, SJŠ	.	200	.	200	.	250	.	220	.	210
Středočeský vzdělávací institut Akademie J. A. Komenského	320	.	320	.	.	1909	.	323	.	556
Taneční škola Easy Dance 2000	.	264	.	270	.	247	.	150	.	150

Zdroj: Městský úřad Nymburk

Střední odborná škola a střední odborné učiliště v Nymburce je největším zařízením sekundárního vzdělávání ve městě, a to jak z hlediska kapacity a návštěvnosti, tak i z hlediska nemovitého majetku. Představuje 62 % středoškolské kapacity města a navštěvuje jej 45 % všech studentů. Výuka na ústavu je rozdělena do směrů strojírenství, elektro a ekonomiky/služeb. Jednotlivé směry zahrnují jak studijní obory zakončené maturitní zkouškou s navazující možností studia na vysoké škole, tak i obory zakončené výučním listem a nástavbové obory. Vinou negativní demografické situace a situace na školském a pracovním trhu je kapacita školy využita jen ze 48 %. Škola je úspěšná v naplňování oborů automechanik, mechanik elektrického zařízení, zámečnická a opravář zemědělských strojů. Naopak se nedaří nábor do řady oborů žádaných trhem práce, např. obráběč kovů a klempíř či pokrývačské práce. Z maturitních oborů se daří naplňovat elektrotechnické obory, nikoli však obory strojírenské. Důležitou roli – jednak pro uplatnění absolventů a jednak pro lokální rozvoj – hraje spolupráce školy s významnými domácími i zahraničními průmyslovými podniky v Nymburce a jeho okolí (viz tabulka č. 23). Tu se daří rozvíjet zejména v posledních dvou letech. Studenti v těchto podnicích absolvují praktickou část studia s možností následného uplatnění v profesním životě.

Tabulka č. 23: Nejvýznamnější partneři SOŠ a SOU Nymburk

Podnik	Lokace	Obor
Bosch ČR	Praha, Brno, České Budějovice, Jihlava, Krnov	Automobilová technika, průmyslová technika, technika budov, spotřební zboží
Siemens ČR	Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, České Budějovice, Hradec Králové, Pardubice, Zlín, Mělník, Trutnov, Vrchlabí, Mohelnice, Bruntál, Frenštát p. Radh., Letohrad, Bradlec, Drásov, Modřice	Automatizace a řízení, zdravotnická technika, domácí spotřebiče, informační a komunikační technologie, dopravní strojírenství, energetické strojírenství, světelné zdroje a osvětlovací technika
TPCA	Kolín	Výroba automobilů
Linde + Wiemann	Lysá nad Labem	Lisované kovové součásti pro průmysl
Jablotron	Jablonec nad Nisou	Zabezpečení, alarmy, detektory
Maschinenfabrik Niehoff (CZ)	Nymburk	Strojírenská výroba
JDK	Nymburk	Výroba chladicí techniky
Pavel Pokorný – Bramko	Semice	Zemědělství (pěstování brambor a zeleniny)
Elektrizace železnic	Velký Osek	Vývoj, projektování, výroba a montáž trakčního vedení; vývoj a výroba silnoproudých elektrotechnických zařízení; výroba, instalace a opravy elektrických strojů a zařízení a telekomunikačních zařízení; projektování elektrických zařízení

LICA	Nymburk	Technologie pro televizní a kabelové rozvody
Škoda Auto	Mladá Boleslav	Výroba automobilů
Výstaviště Lysá nad Labem	Lysá nad Labem	Výstavy, veletrhy a kulturní akce
ELCO	Nymburk, Kolín, Poděbrady, Nový Bydžov	Velkoobchod a maloobchod s elektroinstalačním materiálem
AZ Elektrostav	Nymburk	Stavby elektrických a optotelekomunikačních zařízení
Železniční opravy a strojírna Nymburk	Nymburk	Oprava a rekonstrukce železničních vozidel; strojní obrábění; opravy elektrických strojů a zařízení

Zdroj: SOŠ a SOU Nymburk

Nymburské gymnázium je tvořeno čtyřletým a osmiletým oborem. Dle srovnání v interní dokumentaci MÚ patří mezi největší gymnázia ve Středočeském kraji. Oproti ostatním středním školám lokalizovaným ve městě je jeho kapacita zcela naplněna. Výraznou komponentou studentstva zde jsou dojíždějící; ti tvoří 53 % všech studentů školy. Podle interního materiálu Městského úřadu Nymburk patří gymnázium podle počtu přijatých studentů na vysoké školy k předním gymnáziím kraje.

Střední zdravotnická škola v Nymburce nabízí vzdělání v oborech zdravotnické lyceum (obdoba gymnázia; studium je určeno pro uchazeče hodlající pokračovat ve studiu navazujících oborů na vysoké škole), zdravotnický asistent (dříve obor všeobecná sestra), asistent zubního technika a sociální péče – pečovatelská činnost. Vyšší odborná škola zdravotnická nabízí studium v oboru diplomovaný zubní technik. Škola klade důraz na spolupráci s lokálními zdravotnickými a sociálními zařízeními a na kontakt s veřejností města v podobě pořádání společensky prospěšných a zdravotnicko-osvětových akcí.

Soukromé střední odborné učiliště Stravon, s. r. o., je zaměřeno na výuku žáků ve výučním oboru kuchař – kuchařské práce. Výuka je cílena na společné stravování a podnikatelské aktivity v oboru. Vedle výučního oboru je realizován i nadstavbový obor zakončený maturitní zkouškou. Teoretická výuka probíhá ve vlastních třídách; praktická výuka na detašovaném pracovišti ve školní jídelně při ZŠ a MŠ Letců R. A. F. 1989 a u smluvně zajištěných lokálních partnerů.

Ve školských zařízeních financovaných a spravovaných městem Nymburkem (MŠ a ZŠ) je výuka po technicko-materiální stránce dobře zabezpečena. Nymburské základní školy disponují

počítačovými učebnami, jazykovými učebnami a odbornými učebnami/laboratořemi. Je investováno do nového nábytku, vybavení tříd a počítačového vybavení; jejich obnova nečiní školám potíže.

ZŠ Komenského získala v roce 1999 moderní přístavbu včetně auditoria, astronomické laboratoře a moderní sportovní haly. Sportovní hala je užívána pro tréninky sportovních klubů, nemá však dostačující parametry pro konání zápasů v rámci Mattoni NBL (je užívána pro basketbalové zápasy dorostenců a žen). K výuce tělesné výchovy jsou užívány tělocvična, veřejně přístupné atrium a hřiště SOŠ/SOU. V roce 2000 proběhla rekonstrukce staré budovy. Budova družiny potřebuje rekonstrukci. ZŠ Tyršova získala moderní přístavbu v roce 2008. Škola však postrádá tělocvičnu; výuka tělesné výchovy je realizována v přilehlém parku (původně školní hřiště), na hřišti TJ Stadion Nymburk (hasičské hřiště) a v budově Sokola. V budově ZŠ Letců R. A. F. probíhá rekonstrukce oken, kterou je potřeba dokončit. Mimo to komplex školních budov potřebuje novou tepelnou izolaci, rekonstrukci topné soustavy a rozvodů sítí. Škola je vybavena tělocvičnou a vlastním hřištěm.

Výuka v základní umělecké škole B. M. Černohorského je taktéž dobře technicko-materiálně zabezpečena. Škola disponuje koncertním sálem a místností pro výuku tance. Podle interního materiálu Městského úřadu Nymburk však škola potřebuje kabiny a prostory pro výuku výtvarného umění a učebny pro výuku hudebních oborů. Vybavení hudebními nástroji a pomůckami pro výuku zajišťuje škola ze školného.

Horším technickým stavem se vyznačují mateřské školy. Je v nich sice investováno do nových herních prvků ve třídách a venkovních hřištích, avšak podle interních materiálů Městského úřadu Nymburk stav dvou mateřských škol vyžaduje rekonstrukci (z toho Čtyřlístek celkovou a Sluníčko částečnou). MŠ Adélka při ZŠ Letců R. A. F. sídlí v pronajímaném objektu; z důvodu skončení nájemní smlouvy hledá nové prostory.

V zařízeních sekundárního vzdělávání zřizovaných krajem je technicko-materiální zabezpečení výuky na kvalitativně ambivalentní úrovni. Střední školy a učiliště jsou vybaveny počítači a odbornými učebnami. Střední odborná škola a střední odborné učiliště zprovoznily ve školním roce 2008/2009 novou počítačovou učebnu a rekonstruovaly laboratoř elektrotechnických měření. V případě gymnázia a střední školy zdravotnické je urgentní potřeba nových prostorů. Střední škola zdravotnická proto podala projektovou žádost do ROP NUTS II Střední Čechy o přestavbu a modernizaci školy. Nadto vinou finanční náročnosti oboru zubní technik nemá tato střední škola dostatek prostředků k obnově a doplňování přístrojů pro výuku oboru.

Důležitou součástí dobrovolných mimoškolních aktivit je dům dětí a mládeže, jehož zřizovatelem je krajský úřad Středočeského kraje. Podle interního materiálu Městského úřadu Nymburk navštěvovalo ve školním roce 2008/2009 70 zájmových kroužků téměř 1 000 účastníků z regionu Nymburka. Další děti se účastní rozličných akcí a soutěží vyhlašovaných domem dětí a mládeže, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy či krajským úřadem. Dům dětí a mládeže při realizaci zájmových aktivit dětí spolupracuje s neziskovými organizacemi, hasičským záchranným sborem a některými místními podniky.

Středočeský vzdělávací institut Akademie J. A. Komenského vznikl v 70. letech 20. století a patřil mezi první instituce profesního vzdělávání dospělých. Jako samostatná nezisková organizace působí od poloviny 90. let 20. století. Hlavním cílem institutu je celoživotní vzdělávání; poskytuje kurzy vzdělávání ve veřejné správě, rekvalifikační kurzy a jazykové kurzy. Vedle toho se zabývá realizací projektů z Evropského sociálního fondu.

7.2 KULTURA A VOLNOČASOVÉ ZÁJMOVÉ AKTIVITY

Kulturní život je nedílnou součástí společenského života v každém městě. Zejména menší města se vyznačují unikátní atmosférou kultury převážně neziskového charakteru, která je tvořena množstvím rozličných zájmových spolků a jimi zřizovaných hmotných i nehmotných institucí. Existence bohatého kulturního života svědčí o sepjetí občanů s jejich městem a reprezentuje město navenek. Významnými kulturními zařízeními ve městě Nymburce jsou:

- Hálkovo městské divadlo – mající vlastní herce; na jeho prknech hostují i ochotnická a profesionální divadla s jejich hrami,
- Vlastivědné muzeum – expozice Bohumila Hrabala, synagoga se železniční výstavou a expozicí „Nymburk v proměnách věků“ a příležitostnými výstavami v průběhu roku,
- Městské kulturní středisko – umožňuje provozovat zájmovou činnost v oblasti kultury profesionálního i neprofesionálního charakteru, provozovat kino, zajišťovat nabídku kulturních a vzdělávacích pořadů a společenských akcí a tyto akce materiálně zajišťovat,
- Kulturní dům Nymburk – soukromým subjektem vlastněné prostory k hudební produkci, konání tanečních zábav a společenských akcí, výstav a veřejných shromáždění, avšak již rok mimo provoz,
- Městská knihovna Nymburk – vedle výpůjčních služeb i pořádání výstav, besed a literárních vycházek,

-
- Pivovar Postřižiny – volně přístupný jednou v roce při pivních slavnostech (Den postřižinského piva), pro předem objednané skupiny prohlídka pivovaru, jeho technologického zařízení a varného procesu,
 - Městské kino Sokol.

Z významnějších kulturních cílů se za hranicemi města nachází např.:

- Hradištko – menhir a chatová osada Kersko, kde žil dlouhodobě Bohumil Hrabal,
- minizoo Chleby – nejen domácí zvířata, ale i ryby, plazi, ptáci a kočkovité šelmy,
- Ostrá – skanzen Botanicus – středověká vesnice a přilehlé zahrady (pěstování přísad do podnikových výrobků), ukázka a možnost vyzkoušení historických řemesel,
- barokní zámek Loučeň se zámeckým parkem a labyrintáři.
- Přerov nad Labem – skanzen lidové architektury z 19. století,
- barokní zámek v Křinci,
- zřícenina zámku Kuncberk u Křince,
- zřícenina hradu Mydlovary u Ostré,
- pozůstatky tvrze Buštěhrad u Budiměřic,
- soukromé muzeum kamen v Ostré,
- Polabské muzeum – městské muzeum v Salské (provoz omezen),
- Přerovská hůra – svědecký vrch, pravěké a slovanské hradiště, botanicky významná lokalita,
- Semická hůra – svědecký vrch, botanicky významná lokalita,
- motokrosová dráha v Chlebích,
- Hrubý Jeseník – telekomunikační stožár upravený na rozhlednu Romanka.

Při městských kulturních zařízeních působí kulturní spolky:

- Vox nymburgensis – smíšený komorní pěvecký sbor (cca 26 členů) při Městském kulturním středisku; v repertoáru sboru jsou jak díla všech historických uměleckých směrů, tak díla moderní, spirituální i profánní; sbor se účastní domácích i mezinárodních pěveckých festivalů a soutěží,
- Hlahol – smíšený komorní pěvecký sbor (cca 25 členů) při Městském kulturním středisku, v repertoáru sboru jsou jak díla všech historických uměleckých směrů, tak i díla moderní, spirituální i profánní; sbor se účastní domácích i mezinárodních koncertů,

-
- Divadelní spolek Hálek – ochotnický soubor spolupracující s Hálkovým městským divadlem.

Vedle kulturních spolků působí v Nymburce celá řada spolků zájmových, např.:

- Český rybářský svaz,
- Český zahrádkářský svaz,
- Spolek přátel starého Nymburka,
- TJ Sokol Drahelice,
- TJ Sokol Nymburk,
- TJ Lokomotiva Nymburk,
- Klub plastikových modelářů,
- Vojenské sdružení rehabilitovaných,
- Český kynologický svaz Nymburk,
- Skautské středisko Krahujec.

Město Nymburk, lokální kulturní spolky i spolky s nadregionální působností pořádají celou řadu společenských a zábavně-sportovních akcí určených svým zaměřením pro děti i dospělé. Tyto akce zahrnují např.:

- mezinárodní festival duchovní hudby Nymburské dny B. M. Černoohorského,
- folklórní festival Polabská vonička,
- celostátní festival mateřských škol Mateřinka,
- festival dechovek Brass Bohemia,
- přístavní slavnost,
- městský ples,
- výstavy tvorby žáků místních škol a místních umělců a jejich umělecká vystoupení,
- výstavy tvorby místních kulturních spolků a jejich umělecká vystoupení,
- tematické výstavy,
- literární procházky Nymburkem s odborným literárním výkladem,
- propagaci integrovaného záchranného systému včetně výstav, ukázek jeho zařízení a náplně práce,
- besedy s odborníky o aktuálních problémech,

-
- představení z oblasti vojenské historie,
 - výlety historickými vlaky Polabím,
 - cyklistické jízdy a vyjížděky,
 - festival dračích lodí,
 - jezdecké závody v parkurovém skákání,
 - sportovní kynologické akce,
 - sportovní a společenské akce pro invalidy,
 - posvícení a jarmark,
 - vánoční a velikonoční trhy,
 - rozsvěcení vánočního stromu,
 - novoroční ohňostroj.

7.3 ZAŘÍZENÍ PRO SPORTOVNÍ AKTIVITY

- Sportovní centrum Nymburk – zařízení ČSTV zahrnující plavecký bazén, saunu, masážní služby, solárium, tenisové a volejbalové kurty, fotbalové hřiště, půjčovnu kol a minigolf. Sportovní centrum však není veřejnosti přístupné. Slouží pro přípravu sportovní reprezentace, tréninkové pobyty amatérských i profesionálních sportovců, školení a odborné semináře, sportovní turnaje či podnikové sportovní akce (*team-building*), kongresy, výstavy a přednášky. Sportovní hala je užívána klubem ČEZ Basketball Nymburk.
- sportovní areál Veslák – atletická škvárová dráha, fotbalové hřiště, antukové kurty, loděnice,
- hala BIOS – míčové sporty, gymnastika, aerobik,
- městský bazén – provozován TJ Lokomotiva Nymburk,
- zimní stadion – zařízení společnosti NED Hockey, s. r. o., s celoročním umělým kluzištěm. Stadion slouží jako tréninkové centrum pro hokejové kluby; vedle toho nabízí i přidružené služby (sauna, masáže, solárium, půjčovna, prodej a servis sportovních potřeb),
- Loděnice TJ Lokomotiva Nymburk,
- TJ Sokol Nymburk,
- TJ Stadion Nymburk (hasičské hřiště),
- TJ Polaban,
- TJ Sokol Drahelice,

-
- AFK Nymburk,
 - školní hřiště při ZŠ Letců R. A. F. vč. hřiště s umělým povrchem pro kopanou,
 - hřiště mezi ulicemi U Cukrovaru a U Vlečky.

Vedle těchto signifikantních hal a otevřených sportovišť v Nymburce působí i řada malých soukromých poskytovatelů tělovýchovných služeb. Jedná se převážně o fitness centra, posilovny, spinning, sauny či soukromé školy aerobiku pronajímající si městský bazén či školní tělocvičny.

7.4 SPORTOVNÍ KLUBY

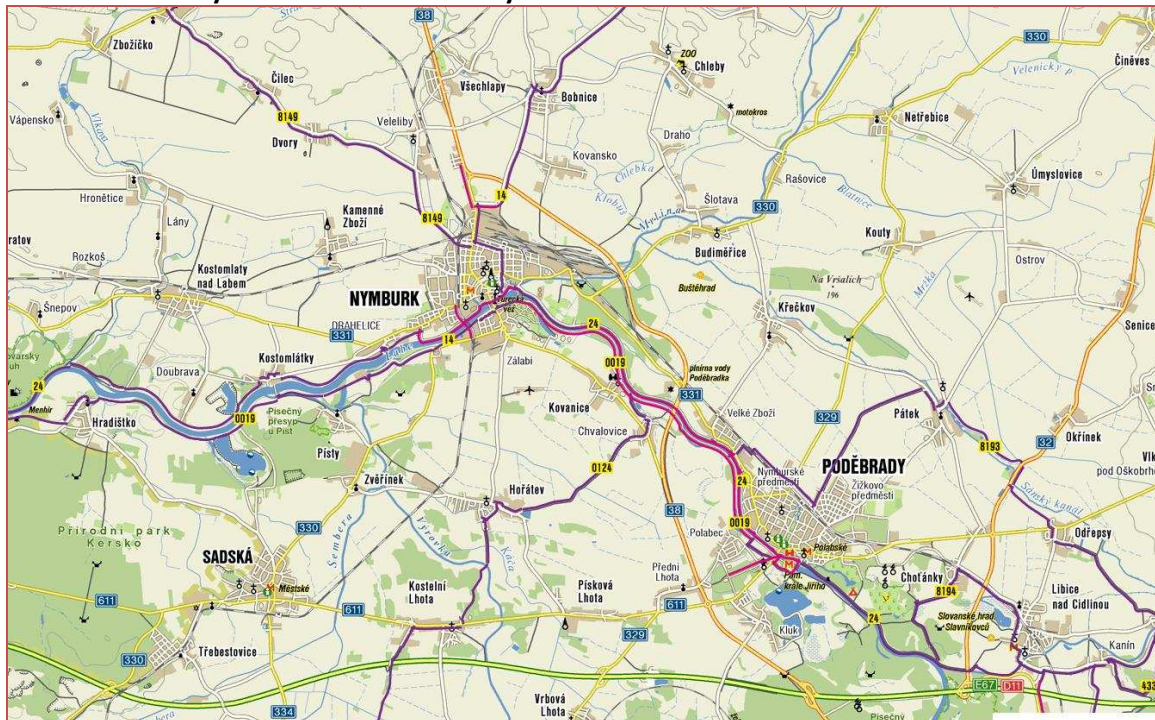
- ČEZ Basketball Nymburk – od ročníku 2000/2001 v Mattoni NBL, vícenásobný mistr ligy; využívá haly ve Sportovním centru Nymburk a halu BIOS,
- NED Hockey Nymburk – druhá hokejová liga, oddíl karate,
- SK Polaban Nymburk – středočeský přebor (5. nejvyšší fotbalová liga Česka),
- TJ Sokol Nymburk – fotbal, florbal, lezecká stěna a lezecký oddíl, karate, silový trojboj, šachy,
- TJ Lokomotiva Nymburk – veslování, kanoistika, nohejbal, tenis, plavání, šachy, go,
- TJ Sokol Drahelice – IV. třída okresu Nymburk (10. nejvyšší fotbalová liga Česka),
- Sportovní klub policie Nymburk – atletika, florbal, volejbal, triatlon, střelci, plavání, rekreační sport, dračí lodě (Mrliňáci),
- Dragonteam Nymburk,
- Krasobruslařský klub,
- Jezdecký klub Komárno Nymburk,
- Stolní tenis města Nymburk.

7.5 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Město je křižovatkou dvou dálkových cyklotras nadregionálního významu, a to Labské trasy č. 24 a trasy č. 14 (viz obrázek č. 14). Úsek Labské cyklotrasy (pravý břeh Labe) mezi Nymburkem, Poděbrady a Libicí nad Cidlinou (14 km) má charakter cyklostezky sloužící mj. i pro in-line brusle (celý asfaltový povrch). Tento úsek patří mezi velmi vytížené. Podle monitoringu o. p. s. Partnerství, realizovaného v srpnu 2009, bylo v pracovní dny zaznamenáno 1 160 průjezdů za den, víkendový průměr činil 1 360 průjezdů. Vytíženost cyklostezky je dána prostorovou blízkostí měst, rovinatým

terénem a atraktivním přírodním prostředím. Naopak úsek Labské cyklotrasy vedoucí z Nymburka přes Lysou nad Labem do Čelákovic (27 km) se vyznačuje horší kvalitou povrchu i značení.

Obrázek č. 14: Síť cyklotras v okolí města Nymburka

Zdroj: www.mapy.cz

Cyklotrasa č. 14 prochází severojižním směrem Nymburkem, po přechodu Labe míří po jeho levém břehu jihozápadním směrem. Úsek cyklotrasy Nymburk – Čelákovice (26 km) je v blízkosti Nymburka tvořen asfaltovým tělesem (Komárno – Písty), dále pak nezpevněnými cestami s horším značením. Vede i po silnicích II. a III. tříd. Úsek cyklotrasy mezi Nymburkem a Rožďalovicemi (20 km) vede po silnicích III. tříd.

Kromě dvou dálkových cyklotras je Nymburk křižovatkou tras lokálních. Z nich vyniká cyklotrasa č. 0019 Kostelec nad Labem – Poděbrady, která vede po levém břehu Labe. V úseku mezi Nymburkem a Poděbrady (9 km) má charakter cyklostezky (asfaltový povrch) a může taktéž sloužit i pro in-line bruslení. V úseku mezi Nymburkem a Čelákovicemi vede peážně s cyklotrasou č. 14.

V Nymburce dále začíná lokální cyklotrasa č. 8149 vedoucí po silnicích III. tříd přes Milovice – Boží Dar do Benátek nad Jizerou (21 km). Z Kovanic u Nymburka vychází lokální cyklotrasa č. 0124 vedoucí přes Hořátev do Tatců (14 km) po nezpevněných cestách a silnicích II. tříd.

V Křinci, 13 km od Nymburka, začíná regionální cyklotrasa č. 143 Křinec – Vojtěchov – Jetřebice vedoucí po silnicích II. tříd.

7.6 ANALÝZA SWOT ŠKOLSKÉHO, VOLNOČASOVÉHO A SPORTOVNÍHO POTENCIÁLU MĚSTA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná kapacita základních a středních škol schopná pojmout i děti silnějších populačních ročníků 70. let 20. století • Investice do modernizace školských budov a technicko-materiálního zajištění výuky • Dobré technicko-materiální zabezpečení výuky městem spravovaných škol • Bohatý kulturní život města • Spolupráce SOU s okolními podniky • Sportovní image města • Hustá síť cyklotras a cyklostezek • Relativně široká nabídka zařízení pro trávení volného času 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná kapacita předškolních zařízení • Horší technický stav některých školských zařízení (potřeba rekonstrukce MŠ) • Absence reprezentativního zařízení pro pořádání větších akcí ve městě („kulturní dům“) • Absence večerní společenské zábavy • Nárazovost a prolínání kulturních akcí • Méně kvalitní povrch některých úseků cyklotras • Nedostačující zázemí pro cykloturistiku (absence odpočívadel, laviček, odpadkových košů) • Horší technický stav některých sportovišť
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • S redukcí počtu žáků ve třídách možnost individuálního přístupu vedoucího ke zlepšení efektivity výuky • Možnosti zvýšení příjmů škol a jejich investování do zkvalitnění výuky díky pronájmu nepotřebných prostor • Rozvoj vyššího odborného vzdělání ve spolupráci s místními průmyslovými aktéry (obory strojírenství, elektrotechnika) • Větší spolupráce místních podniků s DDM a školami při pořádání vzdělávacích a tělovýchovných akcí pro děti • Spolupráce místních podniků s kulturními spolky např. formou grantových soutěží • Budování image města, jako města zdraví a sportu 	<ul style="list-style-type: none"> • Negativní demografický vývoj vedoucí k dalšímu nenaplnování kapacity školských zařízení (dlouhodobý horizont) • Pozdní investice do školských zařízení neflektující nové tendence v demografickém vývoji • Špatný technický stav školských zařízení • Fyzická a morální zastaralost technicko-materiálního zajišťování výuky • Nevyužitý školní majetek města/kraje • Úpadek kulturního života ve městě v důsledku nesouhry aktérů na poli kulturního života města

8 SOCIÁLNÍ SLUŽBY, ZDRAVOTNICTVÍ

Významným podkladem pro zpracování analytické (a později též návrhové) části Strategie rozvoje města Nymburk v oblasti sociálních služeb a zdravotnictví jsou analýzy zpracované pro zhotovení komunitního plánu sociálních a návazných služeb města. V rámci přípravy komunitního plánu bylo v roce 2009 realizováno šetření s organizacemi, které ve městě Nymburk poskytují sociální a návazné služby. Údaje získané pro komunitní plán byly převzaty pro zpracování Strategie s cílem omezit nároky na opakované poskytování informací ze strany dotčených subjektů. Zjištění byla dále doplněna:

1. osobními rozhovory s pracovníky Odboru sociálních věcí Městského úřadu ve městě Nymburk,
2. prostřednictvím setkání Pracovní skupiny č. 1,
3. rozhovory se zástupci nejvýznamnějších subjektů z oblasti zdravotnictví,
4. dotazníkovým šetřením s obyvateli města Nymburka realizovaného prostřednictvím výzvy uveřejněné v Nymburském zpravodaji,
5. krátkým telefonickým šetřením s náhodně vybranými poskytovateli zdravotní péče.

Strategie mikroregionu Nymbursko

Podpora rozvoje sociálních služeb a zdravotnictví představuje jeden z hlavních cílů vytýčených Strategickým plánem rozvoje mikroregionu Nymbursko z května 2005. V současné době nejsou v této oblasti městem Nymburk realizovány žádné konkrétní projekty.

Komunitní plánování v Nymburce²⁷

Jednou z priorit Odboru sociálních věcí je příprava a realizace Komunitního plánu. V souvislosti s jeho přípravou byly v roce 2009 zpracovány analýzy potřeb dle cílových skupin: Rodina a děti, Senioři a osoby se zdravotním postižením a Osoby v krizi a ohrožené sociálním vyloučením. Realizační fáze Komunitního plánu měla být zahájena v průběhu roku 2010. K tomu však z důvodu personálních změn nedošlo a proces přípravy a realizace se s ohledem na kapacity OSV zpomalil. Komunitní

²⁷ Výsledkem komunitního plánování je zejména systém sociálních služeb na místní úrovni, který odpovídá zjištěným místním potřebám, reaguje na lokální odlišnosti a zajišťuje, že vynakládané finanční prostředky jsou využívány efektivně (zdroj: MPSV.cz).

plánování, spolupráce s neziskovými institucemi a veřejností však i nadále představují jeden z prioritních zájmů města, respektive Odboru sociálních věcí. Město by mělo co nejdříve zajistit nové vedení pro proces komunitního plánování. A to zejména s ohledem na možnost plynule navázat do dosud realizované činnosti a využít informace získané z šetření v roce 2009 dříve, než přestanou poskytovat obraz o aktuální situaci ve městě. V opačném případě bude nutné provést aktualizaci získaných údajů.

Hlavním dosavadním výstupem komunitního plánování je Katalog sociálních a návazných služeb města Nymburk, který vznikl v rámci projektu podpořeného Humanitárním fondem Středočeského kraje. Přehledně členěný katalog obsahuje veškeré základní informace (poskytované služby, adresa, kontakt, cílová skupina zařízení, internetová stránka apod.) o institucích a službách pro seniory, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi a osoby v nepříznivé sociální situaci. Katalog je dostupný u pracovníků OSV a partnerských organizací.

Občané města jsou o nabídce sociálních a návazných služeb dále informováni prostřednictvím Městského zpravodaje, ve kterém se pravidelně představují různé organizace působící v tomto sektoru.

8.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Výkon státní správy a samosprávy v oblasti sociálních služeb zajišťuje Odbor sociálních věcí Městského úřadu v Nymburce (dále též „OSV“).

OSV prostřednictvím svých dvou oddělení poskytuje občanům Nymburka tyto služby²⁸:

1. Oddělení dávek sociální péče a služeb poskytuje:

- příspěvek na živobytí podmíněný hmotnou nouzí, doplatek na bydlení, mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu postižení vážnou mimořádnou událostí, mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytných, nebo odůvodněných nákladů, mimořádnou okamžitou pomoc z důvodu ohrožení osoby sociálním vyloučením, příspěvek na opatření zvláštních pomůcek občanům s těžkými vadami nosného systému, nevidomým a zrakově postiženým, neslyšícím, příspěvek na úhradu nákladů spojených s používáním zvláštních pomůcek, příspěvek na koupi, opravu, úpravu a na provoz motorového vozidla a na úhradu pojistného, příspěvek

²⁸ Zdroj: www.mesto-nymburk.cz

na úpravu a užívání bezbariérového bytu pro imobilní občany, příspěvek na krmivo pro vodícího psa, příspěvek na péči, příspěvek na individuální dopravu.

2. Oddělení sociálně právní ochrany a sociální prevence poskytuje:

a. Terénní sociální práce

- sociálně právní ochranu dětí - sociální poradenství, sociální práce s problémovými rodinami, skupinami, jednotlivci, spolupráce se školskými zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy, funkci opatrovníka a poručníka, provádí neodkladné úkony v zájmu dítěte, když žádný z rodičů nemůže dítě zastupovat, vykonává funkci kolizního opatrovníka, dohled nad nezletilými dětmi, pokud bylo soudem stanoveno toto výchovné opatření, navrhuje soudu nařízení ústavní výchovy, popřípadě omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti, poskytuje výchovnou, poradenskou a psychoterapeutickou péči manželům, rodičům, dětem a těhotným ženám při řešení jejich rodinných a osobních problémů, spolupráce s orgány Policie, státními orgány, školami, školskými zařízeními, církvemi, charitativními organizacemi apod., navrhuje soudu vydání předběžného opatření ocitlo-li se dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně narušeny nebo ohroženy, sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiných fyzických osob, sleduje dodržování práv dítěte v zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy.

b. Náhradní rodinná péče

- sleduje děti v pěstounské péči, vyhledává a vede evidenci občanů vhodných stát se osvojiteli, pěstouny, evidenci dětí vhodných k osvojení a dětí vhodných ke svěřeni do pěstounské péče, rozhoduje o dočasném svěřeni dítěte do péče budoucích osvojitelů a pěstounů, podává návrhy na určení výživného, zajišťuje právní uvolnění dětí vhodných pro náhradní rodinnou péči, zajišťuje přípravu fyzických osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny k přijetí dítěte do rodiny a poskytuje jim další poradenskou činnost.

c. Kurátor

- sociálně právní ochrana u nezletilých a mladistvých klientů - sociální poradenství, sociální práce s problémovými skupinami, spolupůsobí na zlepšení podmínek v rodinách obtížně vychovatelných nezletilých a mladistvých, u kterých je vykonávána ústavní výchova s cílem umožnit jejich návrat do rodiny, pomoc propuštěným z ústavní nebo ochranné výchovy, výkonu trestu, účast při úkonech v přípravném řízení i u soudu, navrhuje soudu vydání předběžného opatření, péče o občany propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, občany

proti nimž je vedeno trestní stíhání, občany se závislostí na alkoholu nebo jiných toxikomaniích, občany žijící nedůstojným způsobem života, apod.

V rámci výkonu státní správy poskytuje OSV zejména dávky sociální péče pro občany Nymburka a obcí v přenesené a v rozšířené působnosti města. Činnosti OSV jsou upraveny zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, a jsou též uvedeny na internetové stránce města (www.mesto-nymburk.cz). Odbor sociálních věcí vyplácí i další dávky a příspěvky, které mohou jejich příjemci využít na úhradu sociálních služeb poskytovaných řadou zařízení poskytujících sociální a návazné služby (viz dále).

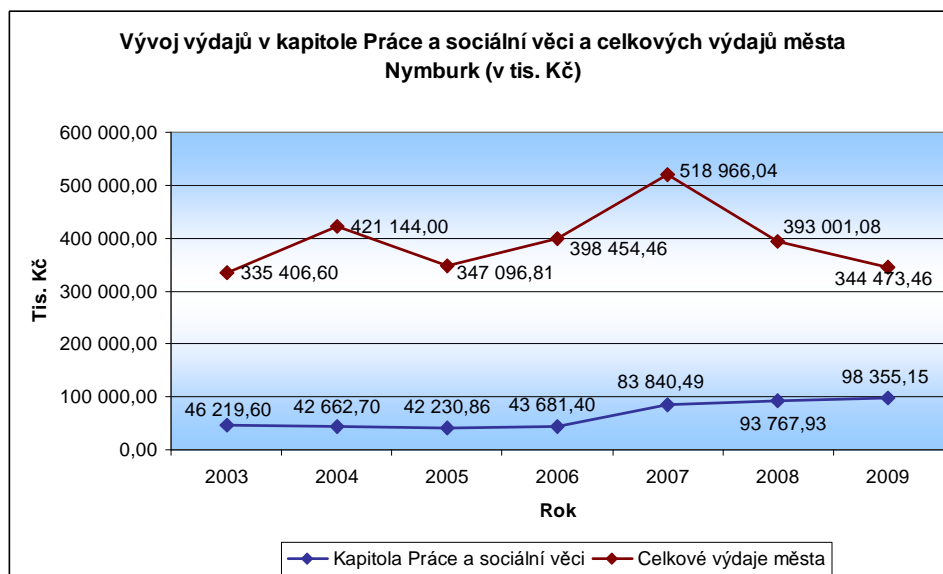
Při OSV v současnosti působí dvě komise, a to Sociální komise rady města a Zdravotní komise rady města. Sociální komise se též účastní aktivit spojených s komunitním plánováním sociálních služeb, pro které byly dále zřízeny samostatné pracovní skupiny.

Tabulka č. 24: Vývoj výdajů města Nymburka v kapitole práce a sociálních věcí a vývoj celkových výdajů města (v tis. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Práce a sociální věci	46 219,6	42 662,7	42 230,86	43 681,40	83 840,49	93 767,93	98 355,15
Meziroční nárůst / pokles výdajů v kapitole	-	- 3 556,90	- 431,84	1 450,54	40 159,09	9 927,44	4 587,22
Celkové výdaje města	335 406,6	421 144,0	347 096,81	398 454,46	518 966,04	393 001,08	344 473,46
Meziroční nárůst / pokles celkových výdajů města	-	85 737,40	- 74 047,19	51 357,65	120 511,58	-125 964,96	- 48 527,62
Podíl na celkových výdajích (%)	13,78	10,13	12,17	10,96	16,16	23,86	28,55

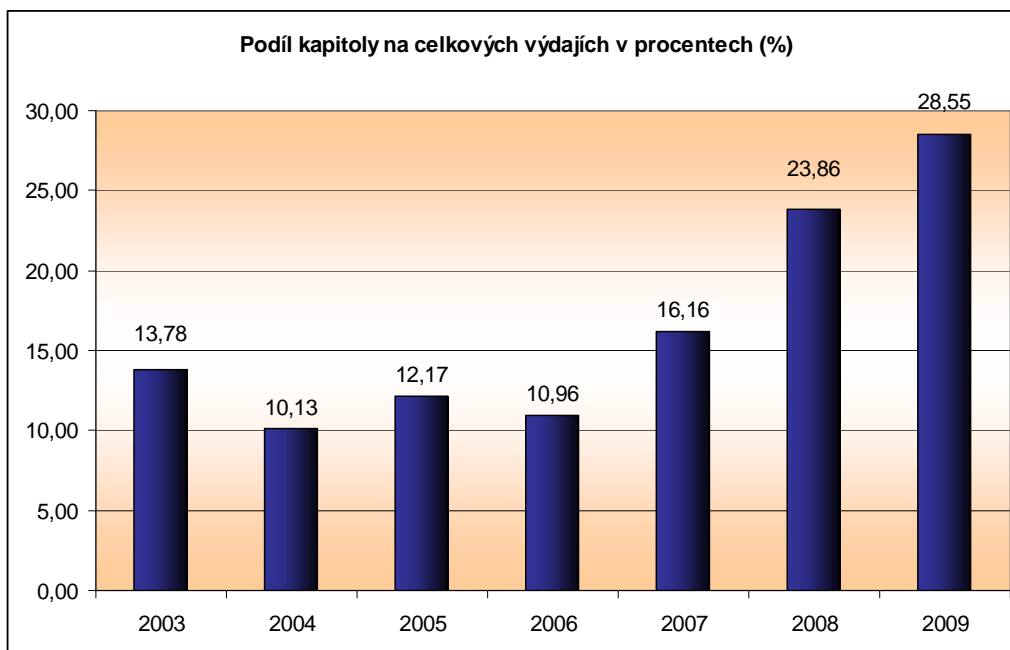
Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

Graf č. 20: Vývoj výdajů města Nymburka v kapitole Práce a sociální věci a vývoj celkových výdajů města

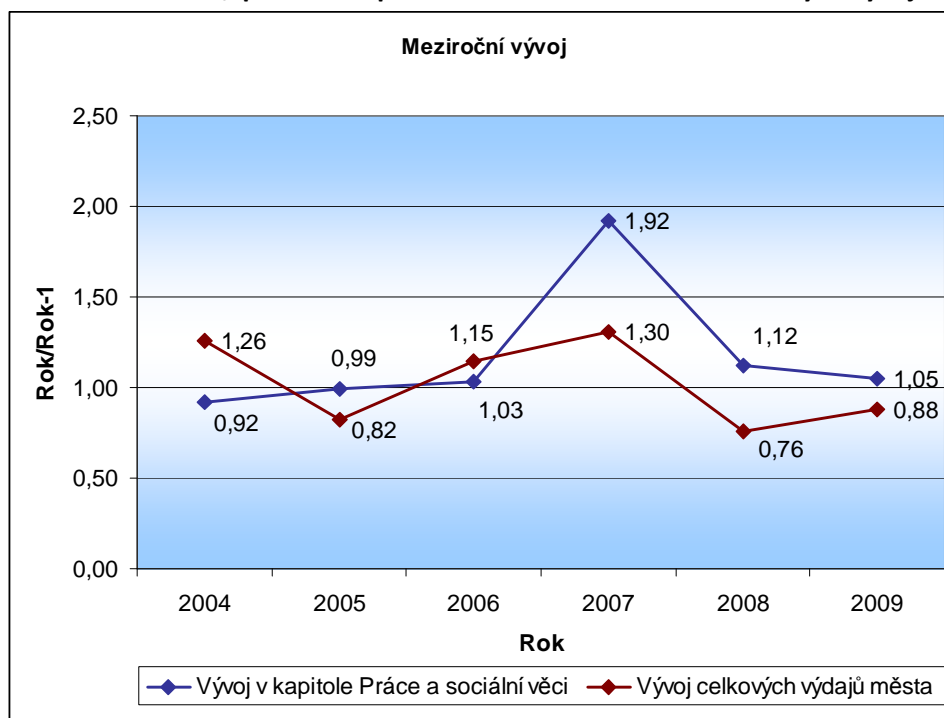

Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

Graf č. 21: Vývoj podílu výdajů města Nymburka v kapitole Práce a sociální věci na celkových výdajích města

Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

Graf č. 22: Meziroční nárůst / pokles v kapitole Práce a sociální věci a celkových výdajů města

Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

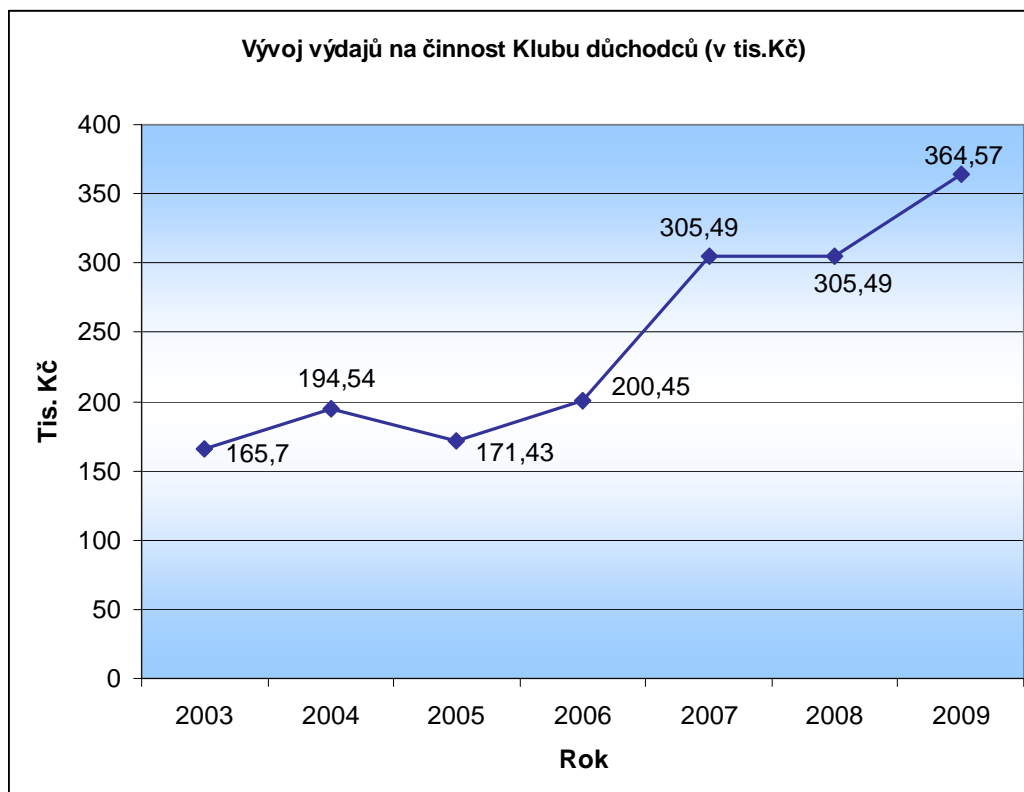
Tabulka a grafy reflektují projevy současné ekonomické recese. Celkové výdaje obce klesají, zatímco výdaje v kapitole Práce a sociální věci rostou, a to zejména díky zvyšujícímu se objemu vyplácených sociálních dávek, které pochází z rozpočtu státu a město v podstatě jen provádí jejich výplatu. V letech 2008 a 2009 byl zaznamenán významný nárůst podílu výdajů na sociální politiku na celkových výdajích na 23,86 %, respektive 28,55 %.

Tabulka č. 25: Výdaje Klubu důchodců (v tis. Kč)

	Rok						
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Výdaje na činnost Klubu důchodců	165,7	194,54	171,43	200,45	305,49	305,49	364,57

Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

Graf č. 23: Náklady Klubu důchodců (v tis. Kč)

Zdroj: Závěrečný účet města Nymburka za roky 2003 – 2009

Město ze svého rozpočtu dále financuje Centrum sociálních a zdravotních služeb, výdaje spojené se sociálně-právní ochranou dětí a další služby (např. tlumočení do znakové řeči).

Ohrožené a zájmové skupiny obyvatelstva z pohledu sociálních a zdravotních služeb

Nymburk, obdobně jako jiná města, řeší problémy spojené se sociální exkluzí určitých skupin obyvatelstva.

Jednou z ohrožených skupin je sociálně vyloučená romská komunita. Kontakt úřadu s touto komunitou zajišťuje terénní pracovník.

Další skupinu „klientů“ OSV tvoří lidé bez domova. Tito pochází převážně z Nymburka, případně z nejbližšího okolí. Tyto osoby (s výjimkou cca 2 osob) mají adresu trvalého bydliště na adrese úřadu, pobírají příspěvek na bydlení a městu se podařilo zajistit jim ubytování ve spolupráci s ubytovnami. Osoby plní podmínky pro pobírání podpory, tj. pravidelně dochází na pracovní úřad. Zásadní problémy (v podobě zvýšené kriminality, alkoholismu na veřejnosti apod.) nebyly v Nymburce identifikovány. Možné komplikace v řešení situace lidí bez domova mohou být v budoucnu

způsobeny případnými změnami legislativy vyvolanými zejména působením současné hospodářské recese a následnou potřebou snižování veřejných výdajů.

V Nymburce žije též několik obyvatel permanentně upoutaných na invalidní vozík, zrakově postižené osoby s částečnou i úplnou ztrátou zraku i jinak fyzicky a mentálně postižené osoby. O integraci těchto osob usiluje za podpory Odboru sociálních věcí celá řada neziskových a církevních organizací. Tyto jsou souhrnně uvedeny v analytické části Komunitního plánu, Katalogu sociálních služeb a v následujících kapitolách tohoto dokumentu.

Analýza sociálních služeb je členěna podle cílových skupin poskytovaných služeb. Tato struktura je převzata z analytického podkladu Komunitního plánu, a to zejména za účelem zachování kontinuity dokumentů strategického charakteru a vyhovění stylu uživatelů těchto dokumentů.

8.1.1 SOCIÁLNÍ A NÁVAZNÉ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI

Na zajištění služeb pro rodiny s dětmi, děti a mládež se ve městě Nymburce podílí jak občanská sdružení, tak příspěvkové organizace a církevní právnické osoby. Služby jsou nabízeny jak rodinám s dětmi zdravými tak rodinám s dětmi handicapovanými, a to převážně formou ambulantní či terénní péče. Klientům jsou poskytovány základní bezplatné i doplňkové služby, které jsou z důvodu jejich udržitelnosti poskytovány za úhradu. Ceny jednotlivých aktivit se v průběhu let liší. Většina organizací usiluje o minimalizaci finanční náročnosti využívání služeb ze strany klientů.

Většina nabízených aktivit je zaměřena na podporu rodičů, kteří díky pobytu na rodičovské dovolené ztrácí kontakt se společností, trávení volného času a pomoc při péči o děti se speciálními potřebami (vč. Psychologického poradenství).

Tabulka č. 26: Zařízení služeb pro rodiny s dětmi ve městě Nymburce

Zařízení	Forma služby			Další cílové skupiny
	Ambulantní	Pobytová	Terénní	
Centrum pro všechny o. s.	♣	♣	♣	Osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, s kombinovaným postižením, osoby s jiným zdravotním postižením, senioři.
Mateřské centrum Svítání	♣			Děti s handicapem
Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského	♣			Děti a mládež (včetně postižených), děti a mládež

Zařízení	Forma služby	Další cílové skupiny
kraje, pracoviště Nymburk		ohrožené delikvencí, osoby v krizi, etnické menšiny, cizinci (cílové skupiny jsou omezeny věkem 19 let).
Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Nymburk	♣	Osoby v krizi, oběti násilí, senioři, jednotlivci, páry, rodina.
Středisko rané péče SPRP Praha	♣	Osoby se zrakovým postižením, osoby s kombinovaným postižením.

Zdroj: Katalog sociálních a návazných služeb.

Ve výčtu služeb chybí zejména krizová pomoc pro rodiče, kteří se ocitnou v akutní nouzi, případně nabídka dlouhodobého ubytování v azylovém domě. Nejbližší centrum pomoci se nachází v Mladé Boleslavi (azylový dům není ani v Lysé nad Labem ani v Poděbradech). Nedostatečnou nabídku v této oblasti potvrzují též zjištění získaná z dotazníkového šetření realizovaného v roce 2009 v rámci procesu komunitního plánování (více viz <http://www.mesto-nymburk.cz/komunitni-planovani/>). Následující tabulka uvádí odpovědi na otázku, jaké služby ve městě nejvíce chybí.²⁹ Celkový počet respondentů tohoto šetření činil 320 osob.

Tabulka č. 27: Chybějící služby pro rodiny s dětmi

Respondenti		
Odpověď	Celkový počet odpovědí	Relativní četnost
Krizové ubytování	84	26,3%
Azylový dům pro matky s dětmi	88	27,5%
Infocentrum pro mládež	101	31,6%
Nevím	65	20,3%
Celkem respondentů	320	100%

Zdroj: KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB, Vyhodnocení dotazníkového šetření, Cílová skupina: Rodina a děti, Analýza potřeb, srpen 2009

Nabídka péče o děti předškolního a školního věku a nabídka aktivit pro trávení volného času jsou řešeny s dalších kapitolách této analýzy zaměřených na školství a volnočasové aktivity.

²⁹ Pro přehlednost uvádíme vybrané možnosti s nejvyšším počtem odpovědí.

Přehled zařízení působících na území města Nymburk a v nejbližším okolí je uveden v samostatné příloze č. 1 a v Katalogu sociálních a návazných služeb.³⁰

8.1.2 SOCIÁLNÍ A NÁVAZNÉ SLUŽBY PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

V letech 2009-2010 vyplatilo město Nymburk příspěvky na péči celkem 719 osobám s různým tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním či kombinovaným (sluchové a zrakové) postižením. Počet osob dle věkové struktury, stupně tělesného postižení a druhu postižení uvádí následující tabulka. Mimořádné výhody (TP, ZTP, ZTP/P) se poskytují občanům starším jednoho roku s těžkým zdravotním postižením, uvedeným v příloze č. 2 vyhlášky MPSV ČR č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které podstatně omezuje jejich pohybovou nebo orientační schopnost.

Tabulka č. 28: Služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením ve městě Nymburce

Věk	Druh postižení				
	tělesné	Zrakové*	Sluchové*	Mentální*	Kombinované sluch + zrak*
Mimořádné výhody I. stupeň TP					
62 a starší	63	X	X	X	X
27-61	63	X	X	X	X
18-26	5	X	X	X	X
7-15	0	X	X	X	X
0-6	0	X	X	X	X
Mimořádné výhody II. stupeň ZTP					
62 a starší	300	2	13	X	X
27-61	117	0	12	X	X
18-26	4	0	4	X	X
7-15	0	0	0	X	X
0-6	1	0	0	X	X
Mimořádné výhody III. stupeň ZTP/P					
62 a starší	48	14	2	8	0
27-61	16	5	0	22	1
18-26	4	1	1	3	0
7-15	2	0	1	2	0
0-6	3	0	0	2	0

³⁰ Informace o poskytovaných sociálních službách mohou zájemci získat též na serveru MPSV na adrese: <http://ireqistr.mpsv.cz/>.

* Pozn.: Tam, kde je v tabulce uvedeno „X“ nepodléhá příslušná skupina příznání I., respektive II., respektive III. stupně

V Nymburce se nachází 3 domy s pečovatelskou službou (DPS) s celkovým počtem přes 80 bytů. Největší kapacitou disponuje DPS Panorama, ve kterém jsou k dispozici bytové jednotky s vlastním sociálním zázemím. V DPS Panorama se též nachází stravovací zařízení, které je z ekonomických důvodů přístupné též veřejnosti. Podmínky jeho provozu jsou však upraveny s ohledem na obyvatele DPS. Rozhodnutí o umístění do DPS přísluší Radě města, která bytové jednotky přiděluje na základě podkladů předložených Odborem správy a rozvoje městského majetku a Odborem sociálních věcí. OSV eviduje kontinuální převis poptávky nad nabídkou bytových jednotek v DPS. Tento trend bude posilovat i s ohledem na predikci demografického vývoje (viz samostatná kapitola). Dalším problémem jsou neustále rostoucí ceny ubytování a služeb, které mohou způsobit, že tyto služby nebudou v budoucnu dostupné pro všechny skupiny seniorů. I zde pak může dojít k výraznému zhoršení postavení klientů DPS v důsledku změn legislativy, respektive krácení příspěvků (např. na bydlení).

Město pro své seniory dále organizuje a financuje provoz Klubu důchodců, který jim nabízí zejména možnost sociálního kontaktu a aktivního trávení volného času. Klub nabízí celou řadu aktivit jak ve svém sídle, tak v podobě zájezdů a výletů. Aktivity Klubu důchodců jsou pro uživatele částečně zpoplatněny. Zpoplatnění je zde spíše charakteru motivačního.

Různé sociální a návazné služby v rozdílných formách nabízí v Nymburce seniorům a osobám s postižením zařízení uvedená v následující tabulce.

Tabulka č. 29: Služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením ve městě Nymburce

Zařízení	Forma služby			Další cílové skupiny
	Ambulantní	Pobytová	Terénní	
Dům s pečovatelskou službou – Purkyňova ulice		♣		
Dům s pečovatelskou službou – Purkyňova ulice		♣		
DPS Panorama		♣		
Klub důchodců Nymburk	♣			
Centrum sociálních a zdravotních služeb	♣	♣	♣	Osoby s tělesným postižením, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby

Poděbrady a.s.				s kombinovaným postižením, rodiny s dětmi
Centrum pro všechny o.s.	♣	♣	♣	Osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, s kombinovaným postižením, osoby s jiným zdravotním postižením, rodiny s dětmi, děti a mládež.
Centrum pro zdravotně postižené Středočeského kraje	♣		♣	Osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, s kombinovaným postižením, osoby s jiným zdravotním postižením, rodiny s dětmi, děti a mládež, osoby s dlouhodobým duševním onemocněním.
Farní charita Nymburk	♣		♣	Osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zrakovým postižením, osoby se sluchovým postižením, s kombinovaným postižením, osoby v krizi, rodiny s dětmi.
ŽIVOT 90 o.s. ³¹			♣	Osoby se zdravotním postižením.
Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Nymburk	♣			Rodiny s dětmi, osoby v krizi, oběti násilí, jednotlivci, páry, rodina.

Zdroj: Katalog sociálních a návazných služeb.

Dostupnost služeb jednotlivých poskytovatelů se liší. Některá zařízení nabízí vybrané služby pro seniory a osoby s postiženími každý pracovní den, včetně víkendů. Některé služby jsou poskytovány bezplatně (jsou hrazeny zdravotní pojišťovnou), jiné jsou poskytovány za úplatu. Rostoucí ceny služeb představují problém zejména u skupiny osob pobírajících starobní důchod. Tyto osoby totiž zpravidla nemohou celkovou výši svých příjmů nijak pozitivně ovlivnit.

Nevidomí nebo zrakově postižení občané Nymburka mohou využít služeb TyfloCentra Praha o.p.s. Jeho pracoviště se nachází v Kolíně, pracovníci centra jsou po dohodě ochotni poskytnout služby (např. návštěva úřadu) klientům i v Nymburce. Služby osobám se zrakovým postižením nabízí také Středisko rané péče SPRP (Společnost pro ranou péči) Praha se sídlem v Praze. I toto zařízení vysílá své pracovníky na pomoc klientům do místa jejich bydliště.

Osoby uvedené cílové skupiny mohou postrádat zejména:

- službu tísňové péče,

³¹ Služba ŽIVOT 90 byla v Nymburce zavedena v roce 2009, zájem o ni je však v tuto chvíli jen minimální, proto nemá žádného aktivního uživatele.

- denní a týdenní stacionáře,
- chráněné bydlení.

Tyto služby nejsou ve městě Nymburce a jeho okolí poskytovány. Je možné předpokládat, že se změnou věkové struktury obyvatelstva (viz kapitola Demografický vývoj), bude potřeba takovýchto zařízení v regionu významně vzrůstat. Tato zařízení slouží zejména osobám starším a osobám s různými zdravotními a duševními obtížemi.

Přehled zařízení působících na území města Nymburk a v nejbližším okolí je uveden v samostatné příloze č. 1.

Významný vliv na kvalitu života seniorů a osob s různými formami postižení má vedle nabídky sociálních služeb také možnost pohybu po městě bez bariér a bezproblémová dostupnost veřejných prostranství a budov. Město dosud realizovalo několik projektů vedoucích k omezení počtu bariér pohybu, a to na objektech městského úřadu a v ulicích Palackého a Soudní. Město má zpracovaný záměr pro vybudování bezbariérové trasy městem doporučený k financování z Národního rozvojového programu mobility³². Tato trasa vede od hlavního nádraží ČD, respektive autobusového nádraží Palackého třídou do centra města. Bezbariérová trasa je dále vytyčena v ulicích Bedřicha Smetany, Boleslavská třída, Náměstí Přemyslovců a Soudní.

8.1.3 SOCIÁLNÍ A NÁVAZNÉ SLUŽBY PRO OSOBY V KRIZI OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Poskytováním sociálních a návazných služeb pro osoby v krizi ohrožené sociálním vyloučením nabízí výhradně občanská sdružení, a to převážně ambulantní a částečně terénní formou. Jejich přehled uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 30: Sociálně návazné služby pro osoby v krizi ve městě Nymburce

Zařízení	Forma služby			Další cílové skupiny
	Ambulantní	Pobytová	Terénní	
Fokus Nymburk	♣			
Občanská poradna Nymburk o.s.	♣		♣	Oběti násilí, pachatelé trestné činnosti, osoby propuštěné po dosažení zletilosti ze školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy.
Romské sdružení	♣		♣	Osoby ohrožené sociálním

³² Schválil výbor Národního rozvojového programu mobility pro všechny na svém jednání dne 11.7.2005.

občanského porozumění			vyloučením se zaměřením na romskou komunitu.
Semiramis o.s. (K-Centrum)	♣♣	♣	Uživatelé drog, osoby s kombinovanou závislostí.

Zdroj: Katalog sociálních a návazných služeb.

V Nymburce působí občanská společnost Semiramis, provozující K-Centrum určené pro pomoc osobám závislým na drogách a s kombinovanou závislostí (např. drogy a alkohol). Činnost tohoto centra a jeho přínosy pro společnost jsou dlouhodobě kladně hodnoceny.

Město postrádá azylový dům, respektive středisko krizové pomoci pro osoby v akutní nepříznivé sociální situaci. Jedná se zejména o matky s dětmi, které se z různých důvodů ocitají bez přístřeší a v ohrožení fyzického a psychického zdraví. Služby azylového domu jsou poskytovány v Lysé nad Labem o.s. Sdružení romských občanů Lysá nad Labem. Lze však předpokládat, že zde budou upřednostňováni obyvatelé Lysé.

8.2 ZDRAVOTNICTVÍ

Obyvatelé Nymburka mohou navštívit praktické a odborné lékaře v ústavech, které jsou pro občany známy pod těmito názvy:

- Nemocnice Nymburk (Boleslavská třída 425/9, Nymburk)
- Poliklinika Velké Valy (Velké Valy 237/16, Nymburk)
- Poliklinika Sídliště (Okružní 2160, Nymburk)
- Železniční poliklinika (Boleslavská třída 1854/14, Nymburk)

Nemocnice Nymburk a Poliklinika Velké Valy jsou ve správě Nemocnice Nymburk s.r.o. v držení Medigroup a.s. se sídlem v Hradci Králové. Poliklinika Sídliště je v majetku a správě města Nymburk. MEDIGROUP provozuje i další zdravotnická zařízení v Českém Brodě a Brandýse nad Labem. Železniční polikliniku spravuje společnost Dopravní zdravotnictví a.s., člen skupiny AGEL. Tato řídí a spravuje dalších 6 zdravotnických zařízení v Praze, Plzni, České Třebové, Ostravě, Olomouci a Přerově. Obě zdravotnické společnosti sídlí v budovách, které nejsou v jejich majetku, a mají uzavřeny termínované smlouvy o pronájmu.

Nemocnice Nymburk a Poliklinika Velké Valy

Nemocnice Nymburk a Poliklinika Velké Valy se nachází v ulici Boleslavská třída, respektive v ulici Velké Valy, v pěší dostupnosti od centra města. Budovy a objekty, ve kterých poskytuje zdravotní péči společnost Nemocnice Nymburk s.r.o., jsou v majetku města Nymburk. Dříve byla v těchto objektech nemocnice provozována krajem. V roce 2007 byly objekty zakoupeny městem. Původní nemocnice byla zatížena dluhy, se kterými se majitel a současný poskytovatel zdravotnických služeb vypořádávají dodnes. Nutnost vypořádat se s existujícími historickými závazky zároveň omezuje současný investiční rozvoj nemocnice.

Oddělení Nemocnice Nymburk a Polikliniky Velké Valy jsou uvedena v samostatné příloze č. 1. V Nemocnici je též zřízen baby box přístupný z Tylový ulice..

V Nemocnici Nymburk se nachází soukromé praxe 5 lékařů (pediatrie, neurologie, praktický lékař, alergologie).

V roce 2005 bylo z důvodů dlouhodobé nedostatečné vytíženosti uzavřeno dětské lůžkové oddělení. Nemocnice i nadále nabízí dětským pacientům akutní ošetření. Jedná se zejména o službu 24hodinové dětské pohotovosti³³, která je zabezpečována prostřednictvím lékařů ve službě na lůžkovém oddělení péče o novorozence. Dětské pacienty je nutné následně převést do některého ze zdravotnických zařízení, která se nacházejí v okolních městech, a jsou k lůžkové péči o děti vhodně vybavena.

Nemocnice celkově usiluje o zajištění kvalitních služeb tak, aby tyto byly poskytovány komplexně a v kvalitě odpovídající současným standardům a požadavkům důstojné péče o lidské zdraví a život.

Mezi současné problémy Nemocnice Nymburk patří zejména:

- nedostatečná obnova vybavení nemocnice – v současnosti je v největším ohrožení provoz radiodiagnostického centra (CT a RTG), které je důležitou součástí komplexu poskytovaných zdravotnických služeb Nemocnice,
- poddimenzování prostor objektů, které snižují komfort pacientů a omezují/znemožňují pohyb osob upoutaných na lůžko či invalidní vozík,

³³ Tato služba patří mezi služby, které Nemocnice Nymburk poskytuje nad rámec úhrad od zdravotních pojišťoven.

-
- nedostatečné hygienické zázemí pro pacienty – situace je hodnocena jako kritická zejména na oddělení interním, gynekologie a porodnice,
 - špatný stav vybraných objektů, umožňujícím zejména únik tepla a zvyšování nákladů na vytápění objektů,
 - vysoký průměrný věk lékařů a nedostatečná nabídka specialistů zejména v určitých oborech.

Poslední uvedený problém se týká například oblasti pediatrie, který se Nemocnice Nymburk snaží odstranit nabídkou možnosti přípravy na výkon povolání - získání atestace.

Nemocnice Nymburk ve spolupráci s městem Nymburk plánuje celkovou rekonstrukci celého radiodiagnostického oddělení a zavedení nových moderních technologií. Za tímto účelem byl připraven společný projekt, který však zatím nebyl poskytovatelem dotace (Středočeský kraj) schválen ke spolufinancování. Výkony radiodiagnostického oddělení jsou nezbytnou integrální součástí poskytovaných zdravotních služeb Nemocnice.

Naopak, podařilo se realizovat investice do modernizace části lůžkového oddělení chirurgie, kde bylo zbudováno 8 pokojů s nadstandardní kvalitou ubytování. V roce 2010 byla též zahájena a dokončena výstavba samostatně stojící budovy stravovacího zařízení.

Poliklinika Sídliště

Poliklinika Sídliště se nachází v Okružní ulici, na okraji Sídliště I. Poliklinika je dostupná automobilem (u polikliniky je veřejné bezplatné parkoviště), linkou veřejné autobusové dopravy či pěšky (zejména pro obyvatele Sídliště I a Sídliště II – Jankovice a částečně z Drahelic).

Objekt, ve kterém se poliklinika nachází, je v majetku a správě města Nymburka. Jednotlivé ordinace jsou pronajímány lékařům, kteří zde provozují své soukromé praxe. Specifické vybavení potřebné k výkonu dané činnosti si lékaři financují sami.

Objekt postrádá dostatečně kvalitní zabezpečení, např. v podobě kamerového systému, které by přispělo k zamezení krádeží (jak ze společně užívaných prostor tak z ordinací lékařů). Dále zde chybí recepce či informační místo pro návštěvníky polikliniky, kteří se tak musí orientovat jen podle informačních ukazatelů na chodbách polikliniky.

Na objektu polikliniky byla provedena částečná výměna oken. Zbývající značná část oken je původní a jejich stav není dobrý.

Pro objekt byl v roce 2004 zhotoven energetický audit.

Poliklinika Nymburk

Poliklinika Nymburk (dříve známá pod názvem „Železniční poliklinika“) se nachází v ulici Boleslavská třída, v pěší dostupnosti z centra města. Poliklinika Nymburk, provozovaná společností Dopravní zdravotnictví, a.s., sídlí v objektu, který je v majetku akciové společnosti České dráhy. Smlouva byla uzavřena na základě výsledku veřejného výběrového řízení. Zdravotnické služby jsou v objektu, který je též znám pod názvem „Železniční poliklinika“, nabízeny již zhruba posledních 45 let.

Hlavními cíly společnosti Dopravní zdravotnictví, a.s. v Nymburce je zejména poskytování kvalitní:

- komplexní zdravotní péče poliklinického typu obyvatelům Nymburska,
- závodní preventivní péče pro podnikatelské subjekty působící v regionu Nymbursko i mimo něj.

Poliklinika v současné době poskytuje zdravotnické služby jak prostřednictvím vlastních lékařů, tak prostřednictvím externích specialistů, kteří v prostorách Polikliniky provozují své soukromé ordinace (např. zubní lékař). Skladba nabízených zdravotnických služeb vychází z potřeb pacientů, které Poliklinika dlouhodobě sleduje (např. prostřednictvím informací od praktických lékařů) a promítá je do své celkové koncepce. Vedle „klasických“ zdravotnických služeb poliklinika nabízí též služby v oborech příbuzných (např. ordinace asistovaného hubnutí apod.) tak, aby byla zajištěna komplexní skladba oborů souvisejících s péčí o zdraví a zdravý životní styl. Poliklinika též spolupracuje s provozovatelem lékárny, která sídlí v téže budově. V objektu jsou k datu zpracování této analýzy dostupné volné prostory, do kterých mohou být alokovány další lékařské služby.

V budoucnu plánuje Poliklinika Nymburk zejména udržení a další rozšíření nabízených zdravotnických služeb. V záměru je zajištění diabetologické a alergologické ordinace. Na rok 2011 je plánována významná investice do modernizace rehabilitačního oddělení. Vedle rekonstrukce samotných prostor a modernizace vybavení bude posílen tým specialistů tohoto pracoviště o lékaře-fyzioterapeuta. Oddělení bude po modernizaci nabízet širší paletu služeb (např. masáže, vodoléčba, aerobní cvičení).

Hlavními obtížemi, se kterými se Železniční poliklinika potýká, jsou zejména:

- nastavení pravidel pro rozšiřování nabídky zdravotnických služeb ze strany pojišťovny,
- omezené časové možnosti lékařů, kteří v mnoha případech provozují též své vlastní soukromé praxe³⁴,
- vysoký věkový průměr lékařů a odchod lékařů za účelem provozu vlastní ambulance³⁵.

Přesto ve vybraných oborech disponují lékaři volnými kapacitami a mohou přijímat nové pacienty. Dalším budoucím problémem je fyzické zastarání vybavení pracoviště RTG, které bude Poliklinika řešit v nadcházejících letech.

Společnost Dopravní zdravotnictví, a.s. je během roku organizátorem různých osvětových akcí pro veřejnost. Tyto jsou pořádány zejména k významným datům s určitou zdravotnickou tematikou a jsou spojeny s bezplatným poskytnutím souvisejících zdravotnických služeb.

Výše uvedená zdravotnická zařízení poskytují služby prostřednictvím vlastních lékařů i specialistů, kteří v prostorách těchto zařízení mají své soukromé ordinace. Mimo uvedená zařízení lze dále v Nymburce nalézt soukromé ordinace zejména dětských, praktických a zubních lékařů. Převážná část lékařů však působí přímo v prostorách výše uvedených poliklinik a nemocnice.

Ve městě je celkem 5 lékáren, které jsou umístěny následovně: poliklinika Nymburk, Poliklinika Sídliště, Poliklinika Velké Valy, Náměstí Přemyslovců a ul. 2. května. Na území města mají svou pobočku (provozovnu) čtyři zdravotní pojišťovny:

- Všeobecná zdravotní pojišťovna,
- Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR,
- Zaměstnanecká pojišťovna Škoda,
- Česká průmyslová zdravotní pojišťovna.

Ve Smetanově ulici, v sousedství Nemocnice Nymburk a Železniční polikliniky se nachází Územní středisko záchranné služby Středočeského kraje.

³⁴ Nedostatečnost časových kapacit se projevuje zejména v ordinaci ortopedie.

³⁵ Tento problém však není specifickým pro Železniční polikliniku. Trend stárnutí lékařů zejména v určitých odborných oblastech postihuje celou sféru českého lékařství.

Ucelený přehled zdravotnických zařízení a soukromých zdravotníků je uveden v samostatné příloze č. 1 této analýzy.

Nabídka zdravotnických služeb ve městě se jeví jako dostatečná a odpovídající počtu obyvatel. Lze však nalézt i obory, které nejsou dostatečně zastoupeny nebo jejichž kapacita neodpovídá potřebám pacientů. K těm patří zejména:

- Alergologie
- Zubní pohotovost, ortodontie
- Pediatrie

Obtíže v omezení rozsahu dostupné zdravotní péče mohou nastat zejména v letních měsících, tedy v čase dovolených lékařů. Tehdy dochází k přesunu pacientů z důvodu absence ošetřujících lékařů. Sezónní zvýšení počtu pacientů však není jev specifický jen pro město Nymburk. Situace ve městě není kritická a nevyžaduje aktuální systémové řešení ze strany města. Ke zhoršení by mohlo dojít v případě uzavření některých ordinací. Záměry o ukončení činnosti nejsou ke dni zpracování této analýzy známy. Jak však bylo uvedeno výše v textu, situaci může v budoucnu zkomplikovat relativně vysoký průměrný věk lékařů, kteří budou během dalších let odcházet do starobního důchodu.

Je možné, že v budoucnu se dále zvýší poptávka po specialistech zabývajících se léčbou chorob souvisejících se stářím a populačních chorob³⁶, tj. např.:

- Diabetologie
- Endokrinologie
- Ortopedie
- Neurologie
- Kardiologie
- Onkologie
- Rehabilitace

Nejbližší zdravotnická zařízení mohou pacienti navštívit v Českém Brodě, Poděbradech (ambulantní služby), Mladé Boleslavi, Městci Králové, Kolíně či v Praze.

³⁶ Údaje o socio-demografickém vývoji jsou uvedeny v samostatné kapitole tohoto dokumentu.

8.3 ANALÝZA SWOT SOCIÁLNÍCH SLUŽEB A ZDRAVOTNICTVÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivní přístup ke komunitnímu plánování • Kvalitní služby poskytované Odborem sociálních věcí • Možnost nabídnout občanům a firmám přicházejícím do průmyslové zóny komplexní péči v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb 	<ul style="list-style-type: none"> • Trvale nízká nabídka zdravotnických služeb zejména v oborech spojených s péčí o chrup • Nedostatečná bezbariérovost města a veřejně přístupných budov • Absence nabídky krizového bydlení • Vysoký věkový průměr lékařů • Absence samostatné funkce koordinátora zpracování a realizace Komunitního plánu z důvodu personálních změn • Nedostatečná kapacita zejména pobytových zařízení poskytujících péči o seniory • Zastaralost zdravotnické infrastruktury a špatný technický stav zdravotnických objektů v majetku města • Nedostatečná spolupráce poskytovatelů zdravotnických služeb a města
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Působení řady neziskových, příspěvkových a církevních organizací nabízejících sociální a návazné služby • Dostatečná nabídka zdravotnických služeb pro jednotlivce i podniky • Možnost využít chybějící (nedostatečné) služby v okolních velkých sídlech • Přítomnost dvou velkých společností poskytujících zdravotní služby 	<ul style="list-style-type: none"> • Současná ekonomická recese omezující celkovou výši investic v soukromém i veřejném sektoru • Absence dostupných dotačních titulů pro poskytovatele zdravotní péče (např. za účelem výchovy mladých začínajících lékařů) • Zvyšující se poplatky za zpoplatněné sociální a návazné služby • Nedostatečná spolupráce a informovanost mezi lékaři poskytujícími základní i specializované služby

9 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Veřejnou správu ve městě představuje především Městský úřad Nymburk, které vykonává zajišťuje jednak výkon přenesené působnosti obce s rozšířenou působností (ORP) a jednak samosprávnou působnost v rámci města. Městský úřad bezesporu naplňuje agendu, jež má v kompetenci. Potenciál pro další rozvoj lze spatřovat v naplňování jednotlivých aspektů rozvoje veřejné správy v duchu strategie smart administration. Sledovány zde byly především dva aspekty, a sice vývoj rozpočtu města a lidské zdroje.

9.1 ROZPOČET MĚSTA

9.1.1 Rok 2009 - PŘÍJMY

Skladba příjmů v roce 2009 byla ovlivněna zejména v oblasti daňových příjmů probíhající celosvětovou hospodářskou a finanční krizí. Negativní dopad nedostatku finančních prostředků se projevil také ve sníženém objemu příjmů z prodeje nemovitostí – zejména pozemků a bytů. Přehled o skladbě příjmů, jejich porovnání s rozpočtem a srovnání se skutečností předchozího roku 2008 přináší tabulka č. 31 a obrázek.

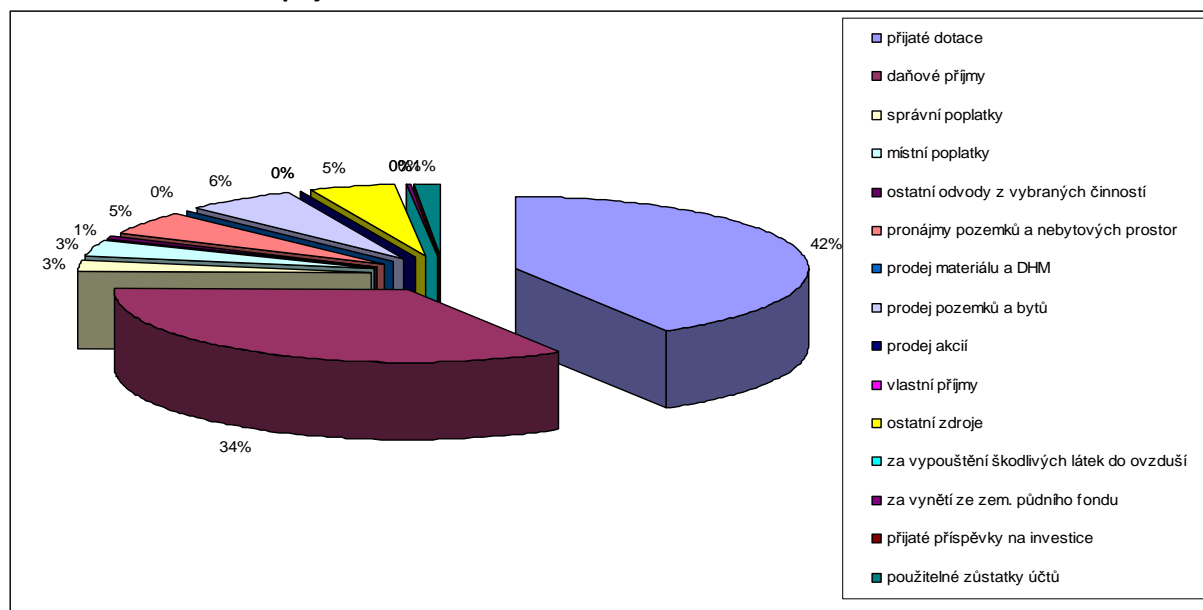
Tabulka č.31: Příjmy v roce 2009 a 2008

PŘÍJMY - v tis. Kč						
ř.	položka	rozpočet	rozpočet	skuteč.	% plnění	skuteč.
		schválený	upravený	2009		2008
1.	přijaté dotace	116 987,00	147 444,25	146 902,23	99,63	136 558,52
2.	daňové příjmy	139 733,95	139 733,95	119 928,88	85,83	139 822,57
3.	správní poplatky	13 000,00	13 000,00	9 195,17	70,73	13 056,51
4.	místní poplatky	11 850,00	11 850,00	12 378,09	104,46	12 175,50
5.	ostatní odvody z vybraných činností	3 100,00	3 100,00	3 374,86	108,87	3 124,80
6.	pronájmy pozemků a nebytových prostor	23 755,00	23 755,00	18 579,65	78,21	18 841,75

PŘÍJMY - v tis. Kč

ř.	položka	rozpočet	rozpočet	skuteč.	% plnění	skuteč.
		schválený	upravený	2009		2008
7.	prodej materiálu a DHM	0,00	0,00	62,34	0,00	19,20
8.	prodej pozemků a bytů	59 970,00	59 970,00	21 328,44	35,57	31 482,43
9.	prodej akcií	0,00	0,00	0,00	0,00	7,33
10	vlastní příjmy	642,00	642,00	507,56	79,06	459,74
11	ostatní zdroje	3 185,00	3 185,00	16 549,44	519,61	25 574,70
12	za vypouštění škodlivých látek do ovzduší	0,00	0,00	19,60	0,00	10,30
13	za vynětí ze zem. půdního fondu	0,00	0,00	556,89	0,00	71,76
14	přijaté příspěvky na investice	657,00	657,00	190,99	29,07	2 247,95
	mezisoučet	372 879,95	403 337,20	349 574,14	86,67	383 453,06
15	použitelné zůstatky účtů	40 102,52	40 102,52	-5 100,68	-12,72	9 548,02
	DISPONIBILNÍ ZDROJE CELKEM	412 982,47	443 439,72	344 473,46	77,68	393 001,08

Zdroj: Město Nymburk

Obrázek č. 15: skladba příjmů v roce 2009

Z uvedeného vyplývá, že daňové příjmy a přijaté dotace jsou základními složkami příjmů města. Výpadek daňových příjmů činil proti rozpočtované výši i proti skutečnosti roku 2008 Kč 20 mil., příjmy z prodeje nemovitostí jsou proti očekávání nižší o 38 mil. Kč, proti roku předchozímu se jejich úroveň snížila o 10 mil. Kč. Dotace tvořily svým objemem největší část příjmové stránky rozpočtu běžného roku – 42 %.

Tabulka:č.32: Dotace přijaté v r. 2009

	Dotace	Kč
1.	zabezpečení provozu kontaktních míst CZECH Point	58 259,00
2.	příspěvek na péči	76 999 000,00
3.	pomoc v nouzi, péče o osobu blízkou	23 916 872,00
4.	úhrada zvýšených nákladů lesního hospodářství	89 900,00
5.	náklady na činnost odborného lesního hospodáře	384 814,00
6.	na obnovu památek	583 000,00
7.	na výkon státní správy obcí s rozšířenou působností	878 841,00
8.	na volby do Evropského parlamentu	256 299,00
9.	na sociálně právní ochranu dětí	2 804 534,00
10.	souhrnný dotační vztah - na výkon státní správy	31 631 000,00

	Dotace	Kč
11.	bezpečnější město cyklistů	90 000,00
12.	výměna oken Poliklinika sídliště	900 000,00
13.	úpravy lůžkové části Nemocnice	2 500 000,00
14.	pořízení územně analytických podkladů	164 220,00
15.	pořízení územně analytických podkladů pro ORP - prostředky EU	930 580,00
16.	od obcí - za žáky základních a mateřských škol	3 194 108,00
17.	neinvestiční dotace od Středočeského kraje	578 967,00
18.	investiční dotace od Středočeského kraje - bezbariérové přechody	896 000,00
19.	investiční dotace od Středočeského kraje - přístavní molo	45 840,00
	c e l k e m	146 902 234,00

Zdroj: Město Nymburk

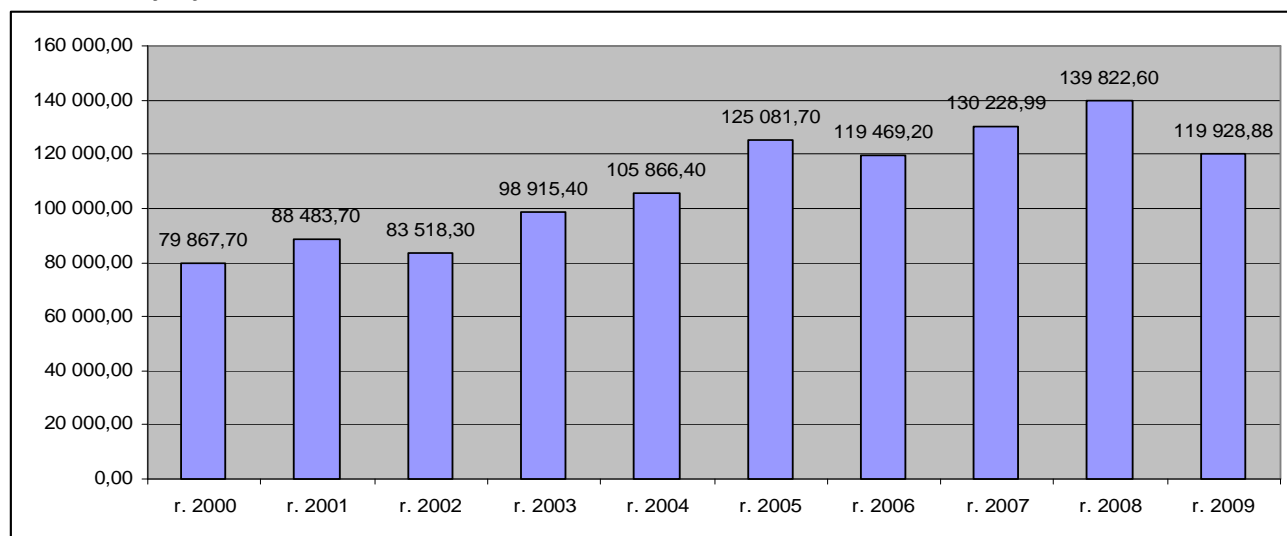
Druhou nejsilnější skupinou příjmů v roce 2009 byly i přes dvacetimilionový výpadek z důvodu hospodářské krize daňové příjmy:

Tabulka:č.33: Daňové příjmy

ř.	položka	rozpočet	rozpočet	skuteč.	% plnění	skuteč.
		schválený	upravený	2009		2008
1.	daň z příjmu FO	40 600,00	40 600,00	32 426,08	79,87	41 275,88
2.	daň z příjmu právnických osob	37 000,00	37 000,00	25 933,54	70,09	37 044,97
3.	daň z příjmu právnických osob za obce	1 000,00	1 000,00	5 482,47	548,25	2 886,00
4.	daň z přidané hodnoty	55 133,95	55 133,95	50 242,76	91,13	52 987,44
5.	daň z nemovitostí	6 000,00	6 000,00	5 844,03	97,40	5 628,28
	daně celkem	139 733,95	139 733,95	119 928,88	85,83	139 822,57

Zdroj: Město Nymburk

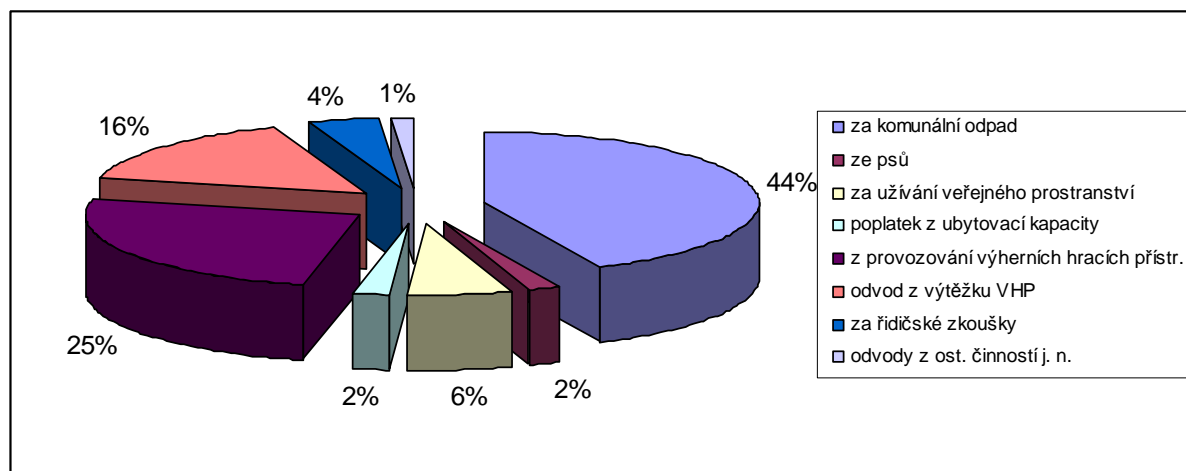
Nejnižší plnění vykazuje daň z příjmu právnických osob – 70 % ročního rozpočtu, daň z příjmů fyzických osob byla naplněna z 80 %. Citelný výpadek registrujeme též u daně z přidané hodnoty, a to ve výši 5 mil. Kč. Všechny tyto daně jsou přerozdělovány jednotlivým obcím z celostátního výnosu zákonným mechanismem (podle velikostní kategorie a stanoveným koeficientem).

Graf č.24: Vývoj daní v letech 2000 - 2009

Zdroj: Město Nymburk

Z výše uvedeného grafu je patrný pokles daní proti předcházejícím dvěma letům až na úroveň roku 2006.

Další součástí příjmové stránky rozpočtu jsou místní poplatky, které mají fakultativní charakter. V roce 2009 byly vybrány místní poplatky ve výši 15,7 mil Kč. Jsou to poplatky, jejichž vybírání je upraveno obecně závaznou vyhláškou v mezích zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Město Nymburk stanovilo obecně závaznou vyhláškou vybírání poplatku za komunální odpad, ze psů, za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity a z provozování výherních hracích přístrojů. K tomu jsou přiřazeny svým charakterem odvod z výtěžku výherních hracích přístrojů, poplatek za získání řidičského oprávnění a ekologické poplatky za nákup ojetých vozidel.

Obrázek č.16: Struktura místních poplatků

Zdroj: Město Nymburk

9.1.2 Rok 2009 – VÝDAJE

Výdajová stránka rozpočtu prošla v roce 2008 řadou rozpočtových opatření, která průběžně zajišťovala hospodaření se sníženými finančními prostředky. Zohledněny byly také výdaje na základě přijatých dotací. Prioritně byly zajišťovány v potřebném objemu finance na dokončení rozpracovaných investiční akcí, na financování provozu zřízených zařízení (škol, mateřských škol, kulturních zařízení) a provoz městského úřadu, zahajovány byly akce se schválenou dotací. Na celkových výdajích se jednotlivé kapitoly podílejí následovně:

Tabulka č. 34: Struktura výdajů rozpočtu města

ř.	kapitola	rozpočet	rozpočet	skuteč.	% plnění	skuteč.
		schválený	upravený	2009		2008
1.	vodní hospodářství a životní prostředí	10 637,00	10 661,71	2 815,02	26,40	6 187,42
2.	doprava a místní komunikace	34 298,00	28 029,84	14 515,68	51,79	12 611,33
3.	školství	26 478,00	26 506,00	26 472,15	99,87	24 647,23
4.	kultura a památková péče	12 402,00	12 907,50	12 558,64	97,30	12 120,20
5.	propagace	1 400,00	1 402,02	1 222,01	87,16	1 127,28
6.	informatika	3 600,00	3 659,34	3 587,19	98,03	3 604,17
7.	vnitřní správa (vč. zastupitelů)	63 797,00	67 794,02	58 477,34	86,26	60 553,70

ř.	kapitola	rozpočet	rozpočet	skuteč.		skuteč.
		schválený	upravený	2009	% plnění	2008
8.	městská policie	6 288,00	6 428,00	5 592,88	87,01	4 131,26
9.	práce a sociální věci	85 194,95	103 523,47	98 355,15	95,01	93 767,93
10.	provoz místního hospodářství	52 330,00	52 080,00	50 088,71	96,18	45 185,91
11.	výstavba - stavební úřad	450,00	450,00	356,88	79,31	1 401,32
12.	všeobecná pokladní správa	54 541,52	56 448,82	43 537,72	77,13	66 851,67
13.	investice v místním hospodářství	27 510,00	30 910,00	7 187,05	23,25	29 527,32
14.	investice ve školství	3 940,00	3 940,00	1 497,90	38,02	11 065,21
15.	investice v kultuře a památkové péči	14 100,00	22 683,00	2 084,72	9,19	4 655,45
	výdaje 2009	396 966,47	427 423,72	328 349,04	76,82	377 437,40
16.	splátky úvěrů	16 016,00	16 016,00	16 124,42	100,68	15 563,68
	ČERPÁNÍ CELKEM	412 982,47	443 439,72	344 473,46	77,68	393 001,08

Výplaty sociálních dávek (na péči a v hmotné nouzi) jsou na množství finančních prostředků nejnáročnější. Tvoří 30 % ročních výdajů. Následuje vnitřní správa včetně volených zastupitelů a provoz místního hospodářství. Složení výdajů, převedených do grafické podoby, je názorně uvedeno na následující straně.

9.2 LIDSKÉ ZDROJE A JEJICH ROZVOJ

Další oblastí, která byla v rámci úřadu řešena, je oblast lidských zdrojů. Městský úřad Nymburk v současnosti zaměstnává 127 pracovníků. Co se týče přejímání nových přístupů k řízení úřadu například ve smyslu strategie MV Smart administration, byla zde identifikována spíše analytická činnost, než výraznější nastavování a přejímání moderních a inovativních principů řízení. Lze zde přitom vycházet především z analytických výstupů, které souvisí se zařazením města mezi municipality tzv. Benchmarkingové iniciativy 2005, do které bylo od počátku zapojeno přibližně 80 municipalit z celé České republiky. Samotná iniciativa nabízí srovnání ve stovkách položek sledujících kvalitu i kvantitu řízení jednotlivých srovnávaných úřadů. Město Nymburk je zde možno srovnat

s dalšími zapojenými městy v různých aspektech v několika úrovních. Dominantní sledovanou oblastí v rámci této analýzy byla oblast kvality a rozvoje lidských zdrojů měřená komparací kvantitativních ukazatelů.

9.2.1 KOMPARACE NA ÚROVNI STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Co se týče komparace na úrovni municipalit zapojených v rámci Středočeského kraje, je v rámci Benchmarkingové iniciativy zapojeno 8 měst ze Středočeského kraje³⁷. V rámci vybrané skupiny lze uvést následující příklady:

Percentuální zastoupení žen z celkového počtu zaměstnanců – zde dosahuje Nymburk s hodnotou 73,2 % průměrného umístění.

Věková struktura zaměstnanců – zde dosahuje MeÚ Nymburk mezi komparovanými úřady dalších středočeských měst nejnižšího podílu zaměstnanců ve věkové kategorii 31-50 let, naopak v případě kategorie 51+ proporcčně nejvyšší podíl zaměstnanců.

Vzdělanostní struktura zaměstnanců – MeÚ Nymburk dosahuje ve srovnání s dalšími 7 městy v kraji druhý nejnižší počet vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců (14 %), přičemž město s nejnižším počtem dosahovalo 12 % VŠ, naopak nejvyšší počet dosahovalo město s 31 % pracovníků s VŠ vzděláním.

9.2.2. KOMPARACE DLE VELIKOSTI SPRÁVNÍHO OBVODU

Relevantnější srovnání nabízí komparace zařazených měst dle velikosti obyvatel. V rámci kategorie počet obyvatel 10tis. – 50 tis. bylo komparováno celkem 12 měst z celé ČR. Zmínit zde lze zejména následující ukazatele:

Počet pracovníků na 1000 obyvatel správního obvodu – zde se město s 3,6 pracovníky pohybuje na průměrné hodnotě.

Náklady v Kč na vzdělávání celkem na jednoho zaměstnance – zde úřad dosahuje s 11 tis. Kč druhé nejvyšší příčky s tím, že medián je 4888 Kč

Průměrný počet absolvovaných vzdělávacích akcí na jednoho pracovníka – zde úřad opět dosahuje druhé nejvyšší hodnoty.

³⁷ *Názvy měst nejsou s ohledem na autorská práva realizátora projektu uváděny.*

9.3 ANALÝZA SWOT VEŘEJNÁ SPRÁVA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • Relativní otevřenost vůči občanům • Dostatečné investice do vzdělávání pracovníků úřadu 	<ul style="list-style-type: none"> • Relativní absence nových trendů v řízení chodu úřadu (CAF, BSC apod.) • Demografický profil málo odpovídající potřebám moderního úřadu v rámci smart administration • Rezervy v nastavení organizační struktury úřadu • Pokles příjmů města
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Využití EU prostředků na projekt směřující do oblasti optimalizace chodu úřadu • Zapojování do obdobných participačních aktivit typu Benchmarking 	<ul style="list-style-type: none"> • Další pokles daňových příjmů • Přílišné zatížení rozpočtu města v relaci ke zřizovaným příspěvkovým organizacím

Seznam použitých zdrojů

Analýzy komunitního plánování sociálních služeb

Celostátní informační systém o jízdách řádech; portal.idos.cz

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR); www.crr.cz

Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR); www.czechtourism.cz

Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ); www.chmi.cz

Český statistický úřad (ČSÚ) – elektronické publikace, data; www.czso.cz

Český statistický úřad (ČSÚ) – publikace Sčítání lidu, domů a bytů 2001 (SLDB 2001);

www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/vysledky_sldb_2001

Český statistický úřad – registr ekonomických subjektů

ČD Cargo, a. s., provozní jednotka Nymburk

Dálnice – Silnice.cz; www.dalnice-silnice.cz

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ve Středočeském kraji. Středočeský kraj, leden 2008

Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby. Strategie realizace Smart Administration v období 2007–2015. Ministerstvo vnitra ČR.

Komunitní plánování sociálních služeb. Vyhodnocení dotazníkového šetření. Cílová skupina: Rodina a děti. Analýza potřeb, srpen 2009

Koncepce ochrany přírody a krajiny Středočeského kraje v letech 2006–2016. Středočeský kraj, 2006

Mapy.cz; www.mapy.cz

Město Nymburk. Interní materiály Městského úřadu Nymburk

Město Nymburk. Katalog sociálních a návazných služeb (2010)

Město Nymburk. Nařízení města Nymburka č. 1/2006 o placeném stání silničních motorových vozidel na místních komunikacích v Nymburce.

Město Nymburk. Obecně závazná vyhláška města Nymburka č. 5/2009, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území města Nymburka.

Město Nymburk. Územní plán města (2003)

Město Nymburk. Územní plán města (2003) – soubor změn č. 01-03 (2009)

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) – integrovaný portál; portal.mpsv.cz

Ministerstvo zdravotnictví ČR (MZ); www.mzcr.cz, hlukovemapy.mzcr.cz

Ministerstvo zemědělství ČR (MZe); eaqri.cz/public/eaqri/

Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP); www.mzp.cz

Nařízení vlády č. 148/2006 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací

Operační program Doprava 2007–2013

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost 2007–2013

Operační program Životní prostředí 2007–2013

Plán odpadového hospodářství města Nymburka (POH) (2005)

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Středočeského kraje (červen 2004)

Portál veřejné správy ČR; geoportal.cenia.cz

Povodí Labe, s. p.; www.pla.cz

Program rozvoje cestovního ruchu ve Středočeském kraji. Středočeský kraj, srpen 2007

Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje. Středočeský kraj, září 2006

Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy

Ředitelství silnic a dálnic ČR; www.rsd.cz

Sportovní centrum Nymburk; www.scnb.cz

Správa železniční dopravní cesty; www.szdc.cz

Strategický plán rozvoje Mikroregionu Nymbursko (2005);

www.mikroregion-nymbursko.cz/obsah/dokumenty/strategicky_plan.pdf

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Středočeského kraje na léta 2010–2011. Středočeský kraj, říjen 2009

Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nymburk; www.copnb.cz

Středočeský kraj; www.stredocech.cz

Systém evidence kontaminovaných míst (SEKM); sekm.cenia.cz/portal/

Technicko-ekonomická studie modernizace trati Kolín – Lysá nad Labem – Všetaty – Ústí nad Labem – Děčín východ – státní hranice SRN. SUDOP Praha: říjen 2006. A.2 Technická zpráva, s. 16–17.

Thermoservis, spol. s r. o.

Turistické informační centrum Nymburk (TIC)

Úřad práce Nymburk; portal.mpsv.cz/sz/local/nb_info

Územně analytické podklady Středočeského kraje. Rozbor udržitelného rozvoje – vyhodnocení podkladů pro rozbor. Textová část (prosinec 2007 – aktualizace červen 2008), s. 57.

Územně identifikační registr ČR; www.isu.cz/uir/scripts/index.asp

Vodohospodářský informační portál; www.voda.gov.cz

Vodovody a kanalizace Nymburk, a. s.; www.vak-nymburk.cz

Vyhláška Ministerstva dopravy ČR č. 222/1995 Sb., o vodních cestách, plavebním provozu v přístavech, společné havárii a dopravně nebezpečných věcí

Vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí ČR č. 182/1992 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

PŘÍLOHY